

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Diplomová práce

Analýza účetní uzávěrky a závěrky

**The analysis of financial statements and closing the final
accounts in the company**

Bc. Andrea Matějčková

Plzeň 2014

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma

“Analýza účetní uzávěrky a závěrky podniku“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího diplomové práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni dne

.....

podpis autora

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucímu mé diplomové práce Ing. Josefu Červenému, Ph.D., za jeho cenné rady a připomínky, které mi během psaní práce poskytoval.

Také chci poděkovat paní Bc. Anně Štreblové – hlavní účetní společnosti Vršanská uhelná a. s., bez jejíchž hlubokých odborných znalostí, pomoci, informací a nápadů by má práce nemohla vzniknout. Dále bych chtěla poděkovat Ing. Miroslavovi Netolickému – referentovi financování, který ochotně čelil spoustě dotazům.

V neposlední řadě děkuji své rodině a svým přátelům za pomoc a psychickou podporu při tvorbě diplomové práce.

Obsah

ÚVOD	8
A. TEORETICKÁ ČÁST	11
1 SMYSL ÚČETNICTVÍ A JEHO UŽIVATELÉ	11
1.1 ÚČETNÍ ALTERNATIVY	11
2 REGULACE A HARMONIZACE ÚČETNÍCH SYSTÉMŮ	13
2.1 ÚČETNÍ SYSTÉM ČR	13
2.1.1 Zákon o účetnictví.....	15
2.1.2 Provdádcí vyhláška k podvojnému účetnictví pro podnikatele.....	16
2.1.3 České účetní standardy	16
2.1.4 Obchodní zákoník	16
2.1.5 Vnitropodnikové účetní směrnice.....	16
2.1.6 Účetnictví ČR a daňové požadavky	17
2.2 SVĚTOVÉ ÚČETNÍ SYSTÉMY	17
2.2.1 Mezinárodní standardy účetního výkaznictví – IAS/IFRS	17
2.2.2 Směrnice Evropské unie.....	17
2.2.3 Americké US GAAP	18
2.2.4 Vzájemný vztah mezi IAS/IFRS a US GAAP a světová harmonizace	18
3 ÚČETNÍ UZÁVĚRKA A ZÁVĚRKA	20
3.1 SESTAVENÍ A OBSAH ÚČETNÍ ZÁVĚRKY	21
3.1.1 Rozvaha.....	22
3.1.2 Výkaz zisků a ztrát.....	24
3.1.3 Příloha účetní závěrky	24
3.1.4 Přehled o peněžních tocích	25
3.1.5 Přehled o změnách vlastního kapitálu	26
3.2 NÁLEŽITOSTI ÚČETNÍ ZÁVĚRKY	26
3.3 OVĚŘOVACÍ POVINNOST.....	27
3.4 VÝROČNÍ ZPRÁVA	28
3.5 ZVEŘEJNĚNÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY	29
3.6 ÚČETNÍ UZÁVĚRKA	29
3. 6. 1 Přípravné práce	29

3.6.2 Zjištění HV, výpočet daně, uzavření knih	33
3.6.3 Bilanční kontinuita, otevření účetních knih	36
3.6.4 Rozdělení výsledku hospodaření a vypořádání ztráty.....	37
3.7 ÚSCHOVA ÚČETNÍCH DOKLADŮ.....	37
B. PRAKTICKÁ ČÁST.....	39
4 SPOLEČNOST VRŠANSKÁ UHELNÁ A. S.	39
4.1 PŘEDSTAVENÍ SPOLEČNOSTI	39
4.1.1 Základní údaje o firmě.....	40
4.1.3 SWOT Analýza	42
4.2 ÚČETNÍ SYSTÉM SPOLEČNOSTI	45
4.2.1 Představení jednotlivých modulů účetního systému	47
4.2.2 Zásadní účetní metody používané ve společnosti	50
5 ANALÝZA ÚČETNÍ UZÁVĚRKY A ZÁVĚRKY SPOLEČNOSTI VRŠANSKÁ UHELNÁ A. S.	52
5.1 ÚČETNÍ UZÁVĚRKA	53
5.1.1 Přípravné práce	53
5.1.2 Zjištění HV, výpočet daně z příjmu.....	60
5.2 ÚČETNÍ ZÁVĚRKA VE SPOLEČNOSTI.....	60
5.2.1 Analýza rozvahy Vršanská uhelná a. s. za rok 2012.....	61
5.2.2 Analýza výkazu zisku a ztráty Vršanská uhelná a. s. za rok 2012	63
5.2.3 Analýza Cash-Flow Vršanská uhelná a. s. rok 2012	64
5.2.4 Analýza přehledu o změnách vlastního kapitálu za rok 2012.....	65
5.3 AUDIT ÚČETNÍ ZÁVĚRKY A VÝROČNÍ ZPRÁVY	65
6 FINANČNÍ ANALÝZA SPOLEČNOSTI VRŠANSKÁ UHELNÁ A. S.....	67
6.1 ANALÝZA STAVOVÝCH UKAZATELŮ	67
6.1.1 Komentáře k vertikální analýze (příloha C)	68
6.1.2 Komentáře k horizontální analýze (příloha D).....	69
6.1.3 Bilanční pravidla financování	72
6.2 ANALÝZA ROZDÍLOVÝCH UKAZATELŮ	72
6.2.1 Čistý pracovní kapitál (net working capital)	73
6.2.2 Čisté pohotové prostředky	73
6.3 ANALÝZA POMĚROVÝCH UKAZATELŮ	74
6.3.1 Ukazatele likvidity (liquidity ratios)	74

6.3.2 Ukazatele aktivity (<i>activity ratios</i>).....	77
6.3.3 Ukazatele rentability (<i>profitability ratios</i>).....	79
6.3.4 Ukazatele zadluženosti (<i>financial leverage ratios</i>).....	84
6.4 SOUHRNNÉ INDEXY HODNOCENÍ	91
6.4.1 <i>Altmanův model</i>	91
6.4.2 <i>Model IN95– Index důvěryhodnosti</i>	92
7 ZHODNOCENÍ A NÁVRH OPATŘENÍ	95
7.1 ZHODNOCENÍ ÚČETNÍ ZÁVĚRKY A UZÁVĚRKY	95
7.2 ZHODNOCENÍ FINANČNÍ ANALÝZY A CELKOVÉHO FINANČNÍHO ZDRAVÍ.....	96
7.3 NÁVRHY ZLEPŠUJÍCÍCH OPATŘENÍ.....	98
8 ZÁVĚR	101
8 SEZNAM TABULEK.....	102
9 SEZNAM OBRÁZKŮ	103
10 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	104
11 SEZNAM PŘÍLOH.....	106

Úvod

Okno do historie

Dějiny účetnictví se datují již od dob vzniku písma. Pomocí zářezů na dřevěných destičkách, kostech nebo kamenech bylo zaznamenáváno o počtech kusů dobytka. Aby mohl být tento primitivní systém funkční, bylo zapotřebí, aby proběhly tři základní události. [4] Lidé museli umět měřit čas, směňovat zboží za zboží a poté začít používat peníze jako univerzální platidlo. Postupem času, jak byl moderní člověk vyspělejší a specializoval se v mnoha oblastech věd, vznikla potřeba komplexního záznamu hospodaření. Tento systém se zdokonaloval a byly vytvářeny různé jeho alternativy. Postupem času jim pouhý záznam přestal stačit, protože byl nevypovídající. Lidé se začali rozšiřovat účetnictví i do oblastí správy majetku, pohledávek, závazků, zásob, peněžních prostředků. Z těchto údajů bylo možné vyvodit závěr o hospodaření. Tento výsledek byl zaznamenáván pro každou časovou periodu a lidé potom mohli tyto výsledky porovnávat. Nejstarší systém podvojného účetnictví pochází z Itálie z konce 14. století. Pevně je s tímto obdobím spjata jméno Luca Pacioli, který je považován za otce účetnictví, vycházející ze svého díla *Summa de Arithmetica, Geometrica, Proportioni et Proportionalita*. Postupem doby, rozvojem průmyslové výroby, růstem korporací ve velkém měřítku se systém záznamu hospodářské činnosti nadále zdokonaloval, navázal na sebe ekonomické myšlení, potřebu vedení podniků a managementu. Z tohoto podnětu vznikla potřeba regulace účetnictví.

Na základě zákonů, právních předpisů, vyhlášek a norem je účetnictví vedeno a regulováno, tyto předpisy mu dávají jasná pravidla a to z důvodu možnosti srovnatelnosti nejen napříč obory podnikání, ale i časem. Právě všechny činnosti, které probíhají v účetní jednotce na konci účetního období, jsou souhrnně označovány jako účetní uzávěrka a závěrka. Údaje plynoucí z těchto výkazů jsou zdrojem cenných informací, které slouží k mnoha účelům. Jednak dávají samotné účetní jednotce přehled o tom, jak za účetní období souhrnně hospodařila a jednak jsou i zdrojem pro externí uživatele, kteří rovněž získávají pohled na hospodaření dané jednotky. Hlubší pohled na účetnictví, než ten, který je na první pohled zřejmý, dává finanční analýza, která umožňuje různými poměrovými i absolutními ukazateli pohled na finanční zdraví dané

jednotky. Výsledky z finanční analýzy dávají přehled o tom, jak se dané ukazatele mění v čase a vztahují se k minulosti a současnosti. Naopak na základě minulých a současných výsledků, strategie firmy a dalších vlivů je možné finanční výsledky předvídat. To, jak moc se odchyluje skutečnost od plánu, poté řeší controllingový útvar, který se zabývá stanovením plánů, zhodnocením skutečnosti, srovnáním této skutečnosti s plánem a vyhodnocením, proč k odchylkám dochází.

Účetnictví v současné době v českém právním prostředí existuje v podvojně a jednoduché variantě. Účetní jednotky mohou vést rovněž tzv. manažerské účetnictví, které se zabývá samostatným sledováním nákladů a výnosů jednotlivých středisek.

Cíl a metodický postup řešení

Cílem této diplomové práce bude v teoretické části popsat dle platných účetních předpisů správný postup vedení účetnictví včetně jeho definování, popsat světové účetní systémy a jejich vzájemnou konvergenci. Na tyto postupy bude aplikován popis všech dějů, které předcházejí ukončení účetního období.

V praktické části bude nejprve charakterizován vybraný subjekt, následně bude popsán účetní systém, na který navážou finanční výkazy. Z finančních výkazů budou vypočítány vybrané ukazatele finanční analýzy a budou definována zlepšující opatření nalezených slabých stránek a ukazatelů finanční analýzy dané účetní jednotky.

Vybranou společností pro účely diplomové práce je společnost **Vršanská uhelná, a. s.**

Aby byl cíl diplomové práce naplněn, je zapotřebí dosáhnout následujících dílčích cílů:

- Vhodný výběr literatury odkazující na české a mezinárodní účetnictví,
- Následování kroků uvedených v zásadách uvedených v přihlášce k diplomové práci,
- Pravidelné konzultace s vedoucím diplomové práce,
- Seznámení se s vybraným podnikem, jeho účetnictvím a účetním systémem,
- Pravidelné konzultace s účetní ve vybraném podniku,
- Postup pro sestavení účetní uzávěrky a závěrky vybraného podniku,
- Sestavení finanční analýzy účetnictví vybraného podniku,
- Srovnání informací uvedených v teoretické a praktické části,
- Vyhodnocení správnosti účetní uzávěrky a závěrky,
- Návrh zlepšujících opatření.

A. Teoretická část

V teoretické části bude nejprve řešena problematika účetnictví jako vědy, to znamená, proč vzniká potřeba účetnictví v účetních jednotkách, jaké má účetnictví postavení a systémy. Poté bude následovat charakteristika účetního systému v České republice, konkrétně jakými účetními předpisy je účetnictví regulováno. Jednotlivé předpisy budou detailně popsány. Třetí a poslední části teoretického rozsahu bude představovat charakteristika částí účetní uzávěrky a závěrky. Náplní posledního bloku bude zejména konkrétní analýza procesů uzavření účtů a účetních knih a jejich zpracování v účetní uzávěrku.

1 Smysl účetnictví a jeho uživatelé

Pojem „účetnictví“ je velmi široký. Účetnictví je nástroj, který ve formě modelu zobrazuje realitu podniku ve finanční terminologii. Účetnictví se zrodilo výhradně z vnitřních potřeb firmy. Skrze finanční výkazy podává informace o tom, v jakém stavu se účetní jednotka nachází a jak je ekonomicky zdatná. Účetnictví proto potřebuje účinné a efektivní zpracování dat prostřednictvím účetního systému a schopnost tento systém používat, aby byl schopný uživatelům poskytnout užitečné a relevantní informace. [1] Účetní výkazy jsou zdrojem informací jak pro interní uživatele, tak pro externí uživatele. Interními uživateli jsou zejména ti, kteří je tvoří. Je to účetní jednotka, vlastníci, manažeři a zaměstnanci. I pro interní uživatele je sledování účetnictví důležité, neboť je spojovacím můstkem pro rozhodování, řízení a následnou kontrolu. Mezi externí uživatele se řadí investoři a to i ti potenciální, banky a jiní věřitelé, stát a jeho orgány, burzovní makléři, analytici a veřejnost, souhrnně všichni, kteří jsou anebo se chystají být nějakým způsobem zainteresováni v dané společnosti. [1]

1.1 Účetní alternativy

Na základě toho, kdo je uživatelem účetních informací a jaké rozhodovací úlohy se řeší, vznikla potřeba diferenciaci zobrazení podnikatelského procesu. V souvislosti s tím se rozlišují dva hlavní účetní systémy: [7]

- Finanční účetnictví,
- Manažerské účetnictví.

Finanční účetnictví je svým zaměřením určeno pro externí uživatele. Dvěma základními nosnými pilíři finančního účetnictví je aktuální báze a předpoklad trvání účetní jednotky. Na finanční účetnictví se vztahuje zákon o účetnictví.

Manažerské účetnictví slouží pro interní uživatele, a proto zde vzniká potřeba maximální pravdivosti. Manažerské účetnictví na rozdíl od finančního není regulováno státem a je tak plně v moci účetní jednotky, jaké bude mít systém nastavení. Principově manažerské účetnictví vychází z předpokladu rozdělení celého podniku do menších organizačních celků, které samostatně hospodaří, vedou si vlastní evidenci nákladů a výnosů, mají určeného odpovědného vedoucího a zjišťují samostatně výsledek hospodaření. Střediska se mohou vytvářet v jakémkoliv typu podnikatelské činnosti. Toto rozdělení s sebou nese mnohé výhody. Jednou z nesporných výhod je snadná lokalizace případných ztrátových procesů a jejich optimální nastavení, snadné rozpočtování, přesnější cenová rozhodnutí, odměňování pracovníků a další. Výstupem z takového stylu vedení je cílevědomé ovládní podnikatelské činnosti.

Existuje ovšem mezi těmito dvěma typy nějaký vztah? Odpověď je ano. Manažerské účetnictví vychází z finančního, je ovšem obohaceno o oblast předpokladů, plánů a cílů do budoucna.

Tab. č. 1: Vztah mezi finančním a manažerským účetnictvím

ÚČETNICTVÍ	Manažerské	Finanční
Určení	Interní	Externí
Zájem	Maximalizace zisku	Minimalizace daní
Obsah	Analytické účty	Syntetické účty
Pravdivost	Maximální	Princip opatrnost
Úprava	Neregulované	Regulované státem
Ceny	Kalkulované	Reálné
Jednotky	Hodnotové i naturální	Finanční

Zdroj: [4]

2 Regulace a harmonizace účetních systémů

Národní respektive nadnárodní účetní systémy jsou různým způsobem a v různém rozsahu regulovány. Jsou popsány tyto případy regulace: [4]

- Regulace právní normou,
- Regulace účetními standardy,
- Jejich kombinace.

Hlavní nevýhodou regulace právní normou je zdlouhavost legislativních procesů a národní ohraničenost. Tyto přijaté normy se poté liší od těch v zahraničí a hrozí zde riziko nemožnosti srovnání účetnictví dvou zemí. To tvoří překážky pro celosvětovou unifikaci účetního výkaznictví. Tento systém je koncepčně postaven na základech římského práva a setkáváme se s ním v řadě evropských zemí včetně České republiky.

Oproti tomu regulace účetními standardy v sobě nese víceméně punc nezávislosti, což znamená, že vliv státních institucí je zde potlačen. Kodifikace a aktualizace je zde v kompetenci profesní instituce. Svojí koncepcí tento typ regulace je založen na zvykovém právu – bez zákonné platformy se zde akceptuje to, co je dlouhodobě ověřeno. Představitelem tohoto typu regulace jsou americké US GAAP (národní účetní standardy Spojených států amerických).

„Předpokladem kombinace je dobrá spolupráce mezi státním orgánem pověřeným řízením účetnictví a profesními institucemi dané země. Je-li kombinovaná regulace dobře vyvážená, přináší řadu výhod. Zajišťuje právní vymahatelnost zákonných předpisů, tvorba nových účetních standardů může probíhat mnohem pružněji – bez zbytečného opoždění za změnami v ekonomickém prostředí dané země a za světovým vývojem.“ [4] Tento koncept se začal uplatňovat i v České republice od roku 2004.

2.1 Účetní systém ČR

Česká republika dosud patří mezi země se značně uniformním, centrálně regulovaným účetnictvím. Ministerstvo financí upravuje základní formát a obsah účetních výkazů, ale i běžné účetnictví. Dle názorů řady expertů je současná regulace

příliš podrobná a obsahuje metody, které se ve světě často a zásadním způsobem mění, na což díky zdlouhavým legislativním procesům nemůžeme rychle reagovat. Vývoj národního účetnictví je a bude i nadále dozajista ovlivňován širokou měrou přijímáním legislativy Evropské unie (IFRS), jak to koneckonců Evropská komise ukládá. [4]

Zákon o účetnictví	-> Vyhlášky	-> České účetní standardy	Vnitřní směrnice účetní jednotky
	IAS/IFRS		

Tabulka č. 2: Systém regulace účetnictví v ČR
Zdroj: Vlastní zpracování 2014, [6]

Mezi základní, obecně uznávané účetní předpoklady a zásady v ČR patří: [4]

- **Zásada věrného a poctivého zobrazení** – tato zásada je nadřazená všem ostatním, zkoumá účetní operace bez ohledu na jejich dopady do účetnictví,
- **Zásada účetní jednotky** – vymezení hospodářského celku, za který je sestavováno účetnictví,
- **Zásada neomezeného trvání účetní jednotky,**
- **Zásada bilanční kontinuity** – účetní stav k poslednímu dni účetního období při uzavírání účetních knih musí souhlasit s prvním dnem nového účetního období,
- **Zásada zjišťování výsledku hospodaření v pravidelných intervalech,**
- **Zásada historických cen** – ke konci rozvahového dne se ocenění aktiv upravuje tak, aby vyjadřovalo očekávanou výši ekonomického prospěchu, ale i všechna rizika a možné ztráty,
- **Zásada objektivit účetních informací** – všechny účetní operace musí být doložené příslušným dokladem prokazující jejich vznik,
- **Akruální princip** – účetní operace se musejí účtovat do období, se kterým časově i věcně souvisejí bez ohledu na cash flow,
- **Zásada zachování účetních metod** – způsob účtování, oceňování a odepisování aktiv se z důvodu garance srovnatelnosti v čase nemění,

- **Zásada opatrnosti** – pokud není rozhodnuto jinak, aktiva se oceňují nejnižší možnou cenou, závazky nejvyšším možným oceněním,
- **Zásada zákazu kompenzace** – vzájemné položky majetku a zdrojů jeho tvorby a nákladů a výnosů se nesmí vzájemně vyrovnávat.

Tyto pravidla se uplatňují zejména při vedení účetnictví, sestavování a předkládání účetních výkazů a jsou zpracovány v zákoně o účetnictví.

2.1.1 Zákon o účetnictví

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví a na něj navazující prováděcí předpisy, které mají od r. 2003 podobu vyhlášek, reguluje právní normou české účetnictví a je společný všem účetním jednotkám. Tento zákon platí na území ČR od 1.1.1992 pro všechny subjekty, které jsou dle tohoto zákona účetními jednotkami. Účetní jednotkou je v ČR fyzická či právnická osoba vedoucí účetnictví. Struktura a obsah účetních závěrek je upravována jednotlivými vyhláškami. [4]

Do 31.12.2003 v ČR platil systém rozdělení účetnictví na jednoduché a podvojně. Od 1.1.2004 zákon nezná pojem jednoduché účetnictví, ale pouze účetnictví, které pod sebou skrývá bývalé podvojně účetnictví. Účetnictví jsou povinny vést účetní jednotky, u kterých to stanoví zákon. Jednoduché účetnictví bylo nahrazeno daňovou evidencí.

Zákon o účetnictví upravuje: [19]

- Rozsah a způsob vedení účetnictví,
- Požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů,
- Účetní doklady, zápisy a knihy,
- Účetní závěrky včetně použití mezinárodních účetních systémů,
- Povinnost ověření účetní závěrky auditorem,
- Stanovení způsobů oceňování,
- Úschovu účetních záznamů.

Zároveň zákon o účetnictví uvádí do praxe obecně uznávané účetní předpoklady a zásady.

2.1.2 Prováděcí vyhláška k podvojnému účetnictví pro podnikatele

Účetním jednotkám, které jsou podnikateli, je určena prováděcí vyhláška č. 500/2002 Sb., v platném znění. Vyhláška upravuje: [16]

- Účetní jednotky, na něž se vztahuje,
- Obsah vybraných položek výkazu zisku a ztráty a rozvahy,
- Formát rozvahy určující strukturu a závazné pořadí vykazovaných položek,
- Obsahové vymezení přílohy,
- Přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu,
- Směrnou účtovou osnovu pro podnikatele,
- Přípustné účetní metody a jejich použití.

2.1.3 České účetní standardy

Navazují na předchozí dvě právní úpravy a vychází z nich. Od 1.1.2004 existuje celkem 23 standardů. Podle § 36 zákona o účetnictví jsou standardy vydány za účelem docílení souladu při používání účetních metod účetními jednotkami. Obsahem standardů je popis účetních metod nebo postupů účtování.

2.1.4 Obchodní zákoník

Obchodní zákoník č. 89/2012 Sb., určuje základní povinnost všech podnikatelů vést účetnictví v rozsahu a způsobem stanoveným zvláštním zákonem (zákon o účetnictví), rovněž ve smyslu účetnictví řeší způsob uložení účetních listin do obchodního rejstříku a upravuje povinnost konečné a zahajovací rozvahy v případě fúze či rozdělení a další.

2.1.5 Vnitropodnikové účetní směrnice

Každá účetní jednotka má povinnost sestavit své vlastní vnitřní účetní směrnice. Tato povinnost vychází z nutnosti jednotného metodického postupu účtování skutečností. Vnitropodnikové směrnice plní úlohu jednotného pravidla závazného pro všechny zaměstnance. Směrnice by měly pružně reagovat na legislativní změny a za tím účelem by je měla účetní jednotka pravidelně ročně obnovovat.

2.1.6 Účetnictví ČR a daňové požadavky

České finanční účetnictví je i nadále velmi ovlivňováno daňovými požadavky. Tím je velkou měrou porušena základní charakteristika českých účetních výkazů a to je zásada věrného zobrazení. Jedná se o těsně provázané úseky. Výsledek hospodaření je totiž zjišťován jako rozdíl mezi veškerými náklady a výnosy, kdežto daňový základ je zjišťován jako rozdíl mezi výnosy a daňově uznatelnými náklady. Daňově uznatelné náklady tvoří ty, které zákon o dani z příjmu uznává jako náklady nutné k dosažení, udržení a zajištění příjmů. Mezi daňově neuznatelné náklady se řadí náklady na reprezentaci a cestovné nad zákonem určený limit dle zákona č. 435/2013 Sb. o cestovních náhradách.

2.2 Světové účetní systémy

V jiných zemích se lze setkat s více či méně jinou úpravou účetnictví, z čehož vyplývají různé překážky, které znemožňují srovnatelnost výkazů a účetních pravidel. Existují tedy obecné snahy o přiblížení těchto účetních systémů. Toto úsilí unifikace se vyskytuje v rámci určitých celků či politicko-hospodářských společenství. [6]

2.2.1 Mezinárodní standardy účetního výkaznictví – IAS/IFRS

Jedná se o soubor standardů vydávaných Radou pro mezinárodní účetní standardy (IASB – International Accounting Standards Board) upravující sestavování a prezentaci finančních výkazů účetní závěrky. Většina standardů stále platí pod starým názvem „Mezinárodní účetní standardy“ (IAS – International Accounting Standards). Standardy IAS byly vydávány v letech 1973 až 2001 Výborem pro mezinárodní účetní standardy (IASC – International Accounting Standards Council). V dubnu 2001 byl výbor IASC nahrazen radou IASB, která pokračuje ve vydávání nových standardů pod názvem IFRS. Tyto standardy postupně nahrazují dřívější standardy IAS. V současné době je v platnosti 13 standardů IFRS a 41 standardů IAS.

2.2.2 Směrnice Evropské unie

Mezi směrnice EU dotýkající se účetního systému ČR patří zejména čtvrtá směrnice určující požadavky na obsah a formu výkazů finančního účetnictví, sedmá směrnice určující pravidla pro účetní výkazy podniků, které mají charakter holdingu

či koncernu a osmá směrnice pro stanovení kvalifikačních předpokladů auditorů. Tyto směrnice je povinen každý členský stát EU zpracovat do svého národního účetního systému. Evropská unie svým nařízením ukládá podnikům, jejichž cenné papíry jsou kótovány na registrovaných kapitálových trzích v rámci EU, a ostatní podniky účtující a sestavující individuální účetní závěrky podle českých účetních předpisů zahrnující požadavky směrnic Evropské unie, aby nejpozději od 1.1.2005 vyhotovovaly své konsolidované účetní výkazy ve shodě s IFRS. Mezi směrnicemi EU a IAS/IFRS existuje řada rozdílů, jež jsou překonány jedinou shodou a tou je požadavek, aby účetní závěrka zobrazila věrný a poctivý obraz finančního účetnictví. [6]

2.2.3 Americké US GAAP

Jedná se o národní účetní standardy USA, jejichž dodržování je povinné jen pro ty firmy operující v tomto geografickém rámci držící veřejně obchodované cenné papíry. US GAAP je nejpropracovanější, nejstarší a zároveň neustále aktualizovaný, velmi kvalitní soubor požadavků týkajících se sestavování a zveřejňování účetních výkazů. Je to složitý systém tvořený jednak samotnými standardy, ale i stanoviny, doporučeními a interpretacemi. Regulace účetnictví USA je založena na zvykovém právu, to znamená, že zde není možnost se setkat se standardizovanými čísly a názvy účtů, souvztažností účtů ani směrnou účetní osnovou. Řeší, jaké informace má podnik vykázat a jak podrobné mají být, ale neřeší, jakými metodickými postupy je podnik zajistí ani to, v jaké formě mají být předloženy [6]. Kvalita tohoto systému je natolik vysoká, že vyhovuje náročným požadavkům světových burz a proto v některých kruzích vede ke snaze prosadit US GAAP jako nástroj celosvětové harmonizace účetnictví.

2.2.4 Vzájemný vztah mezi IAS/IFRS a US GAAP a světová harmonizace

Tento vztah nelze jednoznačně vymezit ve prospěch jedné či druhé strany. Například americké burzy věří prakticky pouze těm účetním výkazům sestaveným dle US GAAP. Výkaz sestavený dle IFRS by akceptovaly pouze s doplňujícími tabulkami, které by umožnily transformaci na US GAAP. Toto ovšem není cesta, která by vedla ke světové harmonizaci účetních systémů a výkaznictví. Na druhou stranu výhodou je vzájemná konkurence obou souborů, což je nutí ke zdokonalování. Hnací silou je zde globalizace obecně a obzvláště globalizace kapitálových trhů. Unifikace

výkaznictví by umožnila investorům lépe porovnávat příležitosti. Výkazy dle IFRS jsou ve srovnání s US GAAP příliš stručné a všeobecné a naopak US GAAP příliš podrobné a vyčerpávající. Znalost jednoho systému napomáhá porozumět i tomu druhému a to vede k mezinárodní konvergenci. [6]

„Něméně aplikace IFRS se od aplikací US GAAP přece jen v něčem zásadně liší. US GAAP je národním systémem tvořený pro americké prostředí. V tomto prostředí má US GAAP veškeré předpoklady pro dobré fungování. To se o aplikaci IFRS říci nedá. Prostor, do něhož IFRS vstupují, není vždy vhodně připraveno pro jejich přijetí. Úspěch harmonizace účetnictví je primárně podmíněn celkovou vyspělostí, vymahatelností a harmonizací práva (zejména obchodního), vyspělostí finančního (zejména kapitálového) trhu, vysokou úrovní (zejména finančního) řízení a správy podniků aj.“ [6]

3 Účetní uzávěrka a závěrka

Ze zákona o účetnictví vyplývá účetní jednotce povinnost uzavřít k poslednímu dni účetního období účetní knihy a sestavit účetní závěrku. Účetní uzávěrka zahrnuje doúčtování všech účetních případů k poslednímu dni účetního období, výpočet a zaúčtování zisku a daně z příjmu a uzavření účetních knih. Vyvrcholením účetní uzávěrky je sestavení účetní závěrky.

Účetní závěrku upravuje zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví a Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení č. 563/1991 Sb.

Jednotlivé účetní jednotky si mohou vybrat mezi účtováním v kalendářním či hospodářském roku. Pokud zvolila kalendářní, pak účetní závěrku sestavuje k 31.12. příslušného roku. Hospodářský rok začíná k prvnímu dni měsíce, který si účetní jednotka sama zvolila, poté sestavuje závěrku k poslednímu dni v měsíci, který předchází měsíci, v němž hospodářský rok začíná. Finanční výkazy jsou sestavovány v tisících Kč a v české měně. Položky výkazů v nulové výši za minulé i běžné účetní období se neuvádějí. Obsahuje údaje podle stavu ke konci rozvahového dne.

Zákon o účetnictví rozlišuje následující účetní závěrky: [19]

- **Řádná účetní závěrka** – sestavována jednou ročně k rozvahovému dni,
- **Mimořádná účetní závěrka** – upravuje § 17 a 19 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví,
- **Mezitímní účetní závěrka** – sestavována k jakémukoliv datu rozvahového období s výjimkou předchozích dvou případů a nedochází při ní k uzavírání účtů.

Podle počtu subjektů zákon o účetnictví také rozlišuje: [19]

- **Individuální účetní závěrka** – sestavována za jednu účetní jednotku,
- **Konsolidovaná účetní závěrka** – určeny pro majetkově propojené celky. Účetní jednotka má v další jednotce buďto podstatný vliv anebo je v pozici ovládající osoby.

Dle vyhlášky č. 500/2002 Sb. může být účetní závěrka vyhotovena ve dvou podobách [16]:

- **V plném rozsahu** – tento rozsah v sobě zahrnuje rozvahu, výkaz zisků a ztrát, popř. přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu (poslední dvě položky nejsou sice povinné, nicméně jsou považovány za důležitý zdroj informací),
- **Ve zkráceném rozsahu** – předložit účetní závěrku ve zjednodušeném rozsahu mohou společnosti, jejich závěrka nepodléhá ověření auditorem vyjma akciových společností, ty sestavují účetní závěrku vždy v plném rozsahu. Zkrácený rozsah se vztahuje na rozvahu, výkaz zisků a ztrát a příloha k účetní závěrce. Rozvaha ve zjednodušeném rozsahu zahrnuje pouze položky označené velkými písmeny latinské abecedy a římskými číslicemi. Výkaz zisků a ztrát zahrnuje pouze položky označené velkými písmeny latinské abecedy a římskými číslicemi.

3.1 Sestavení a obsah účetní závěrky

Podle § 18 zákona o účetnictví je obsahem účetní závěrky: [19]

- Rozvaha (balance),
- Výkaz zisků a ztrát,
- Příloha, která vysvětluje a doplňuje informace obsažené v rozvaze a výkazu zisků a ztrát.

Volitelnými částmi účetní závěrky jsou přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu. Pro naplnění povinnosti sestavit výkazy „přehled o peněžních tocích“ a „přehled o změnách vlastního kapitálu“ musí vybraná účetní jednotka současně splnit obě následující podmínky a to k rozvahovému dni a za bezprostředně předcházející účetní období:

- Úhrn aktiv vyšší než 40 milionů Kč,
- Roční úhrn čistého obrátu vyšší jak 80 milionů Kč.

3.1.1 Rozvaha

Rozvaha¹ nebo-li bilance podává obraz o majetku podniku a zdrojích, ze kterých tento majetek vzešel k určitému datu. Formálně správně sestavená rozvaha musí splňovat kritérium rovnosti součtu aktiv a součtu pasiv. Rozvaha předkládá informace o funkční skladbě aktiv, z tohoto důvodu se odlišují dlouhodobá a krátkodobá aktiva; dále o likviditě podniku, která určí, jak je podnik schopen hradit své závazky a proto je důležité vykazovat dobu splatnosti závazků a pohledávek; o finanční struktuře, tj. o velikosti vlastních a cizích zdrojů a o struktuře vlastního kapitálu. [4]

Podle okamžiku sestavení rozvahy se rozlišuje mezi: [4]

- **Zahajovací rozvahou** – povinně sestavená ke dni založení podniku,
- **Počáteční rozvahou** – sestavená k prvnímu dni účetního období,
- **Konečnou rozvahou** – povinné sestavení k rozvahovému dni, tj. k poslednímu dni účetního období anebo při ukončení činnosti.
- **Mezitímní rozvahou** – účetní jednotka může sestavovat několikrát ročně, aby zjistila, jaké složení má majetek podniku, jaký je poměr mezi vlastním a cizím kapitálem, atd.

Aktiva

Aktiva představují majetek firmy, tedy vše, co firma vlastní. U tohoto majetku se předpokládá budoucí ekonomický prospěch. Aktiva jsou v rozvaze řazena od nejméně likvidních po nejlikvidnější. Základní zobrazení rozdělení aktiv zobrazuje tabulka č. 3. Jednotlivé položky se vykazují ke konci běžného a minulého účetního období. Položky běžného účetního období jsou navíc rozdělovány do tří sloupců a to brutto, korekce a netto. Ve sloupci „brutto“ je uváděna plná hodnota stavu aktiva, „korekce“ zahrnující v sobě součet opravek a opravných položek (mohou být tvořeny k dlouhodobému majetku, k zásobám, pohledávkám a ke krátkodobému finančnímu majetku) upravující stav plné hodnoty aktiv. Rozdíl mezi těmito dvěma položkami tvoří finální hodnotu „netto“. Stav minulého účetní se uvádí pouze v hodnotě netto.

¹ Její sestavení upravuje vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícím v soustavě podvojného účetnictví (§ 3 až 19).

Tabulka č. 3: Základní struktura aktiv

A K T I V A	Běžné účetní období			Minulé účetní období
	brutto	korekce	netto	netto
AKTIVA CELKEM				
A Pohledávky za upsaný základní kapitál				
B Dlouhodobý majetek				
I Dlouhodobý nehmotný majetek				
II Dlouhodobý hmotný majetek				
III Dlouhodobý finanční majetek				
C Oběžná aktiva				
I Zásoby				
II Dlouhodobé pohledávky				
III Krátkodobé pohledávky				
IV Krátkodobý finanční majetek				
D Časové rozlišení				

Zdroj: [4]

Pasiva

Představují zdroje, kterými jsou kryta aktiva. V rozvaze se dělí podle původu zdrojů na vlastní a cizí a tyto jsou dále členěny na krátkodobé a dlouhodobé. Vykazují se pouze za běžné a minulé účetní období (korekce ocenění pasiv opravnými položkami, tj. očekávané zvýšení hodnoty závazků není přípustné) přesně tak, jak to zobrazuje následující tabulka základní struktury pasiv.

Tabulka č. 4: Základní struktura pasiv

P A S I V A	Stav v běžném účetním období	Stav v minulém účetním období
PASIVA CELKEM		
A Vlastní kapitál		
I Základní kapitál		
II Kapitálové fondy		
III Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku		
IV Výsledek hosp. min. let (+,-)		
V Výsledek hosp. běž. účet. Období (+,-)		
B Cizí zdroje		
I Rezervy		
II Dlouhodobé závazky		
III Krátkodobé závazky		
IV Bankovní úvěry a výpomoci		
C Časové rozlišení		

Zdroj: [4]

3.1.2 Výkaz zisků a ztrát

Úkolem tohoto výkazu je informovat o finanční výkonnosti podniku. Výkaz má vertikální podobu a je uspořádán stupňovitě – tak, aby umožnil vyčíslit: [4]

- **Provozní výsledek hospodaření,**
- **Finanční výsledek hospodaření,**
- **Výsledek hospodaření za běžnou činnost** – tvořen provozní a finanční činnostmi včetně daně z příjmů,
- **Mimořádný výsledek hospodaření po zdanění,**
- **Celkový výsledek hospodaření za účetní období.**

Vyhláška umožňuje sestavit výkaz zisku a ztráty buď v druhové², nebo v účelové³ struktuře. Současná směrná účtová osnova je koncipována tak, aby přednostně vyhověla výkazům ve vertikální formě s druhovým členěním.

3.1.3 Příloha účetní závěrky

Význam sestavení přílohy účetní závěrky spočívá v utvoření celistvého a hlubšího obrazu na celkovou finanční pozici podniku, na jeho výkonnost a na jeho schopnost generovat peníze a účelně s nimi hospodařit. K vytvoření takového pohledu je zapotřebí podat v jednom dokumentu vysvětlující a podrobnější informace týkající se dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, pohledávek, závazků, vlastního kapitálu, rezerv, výnosů z běžné činnosti a výzkumu a vývoje. Požadavky na obsah údajů přílohy uvádí vyhláška. Příloha účetní závěrky sestává z obecných údajů (název společnosti, identifikační číslo, právní forma účetní jednotky, předmět podnikání či účel, rozvahový den, okamžik sestavení účetní závěrky, jména členů zastávajících funkci statutárního orgánu, jména jednatelů aj.), z informací týkajících se zaměstnanců (průměrný přepočtený stav, odměny členům řídicích orgánů aj.), z údajů o použitých účetních metodách a způsobech ocenění, z významných událostí, které nastaly mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení účetní závěrky, z doplňujících údajů k rozvaze a výkazu zisku a ztráty včetně těch, které nejsou vykázány (např. celková

² Příloha č. 2 Vyhlášky č. 500/2002 Sb. stanoví uspořádání a označení položek.

³ Příloha č. 3 Vyhlášky č. 500/2002 Sb. stanoví uspořádání a označení položek.

výše závazků, pokud je tato informace významná k posouzení finanční situace) a konečně z přehledu o peněžních tocích.

3.1.4 Přehled o peněžních tocích

Přehled o peněžních tocích dává uživatelům účetní závěrky informace o tom, jaké změny se děly ve stavu peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů mezi dvěma rozvahovými dny. Jinými slovy říká nám, z jakých zdrojů účetní jednotka čerpala a na co byly tyto zdroje použity. Peněžními ekvivalenty se rozumí krátkodobý likvidní finanční majetek, který je snadno a pohotově směnitelný za předem známou částku peněžních prostředků například běžně obchodované akcie. Peněžní toky se vykazují za provozní, investiční a finanční činnost. Jednotlivý obsah činností je uveden v § 41 Vyhlášky č. 500/2002 Sb. Provozní činností se rozumí základní výdělečné činnosti podniku a ty činnosti, které nelze účelně zařadit do zbývajících dvou kategorií. Investiční činnosti souvisejí s pořízením a vyřazením dlouhodobých aktiv. Financování je spojeno s operacemi, které výrazně ovlivňují změny ve velikosti a struktuře dlouhodobých vlastních i cizích zdrojů. Při sestavení přehledu o peněžních tocích se postupuje následujícím způsobem: [3]

- **Peněžní toky z investiční a finanční činnosti** se vykazují tzv. přímou metodou,
- **Peněžní toky z provozní činnosti** lze vykázat přímou i nepřímou metodou.

Přímá metoda vychází z přímé znalosti peněžních příjmů – odtud i název metody. Podnik si sám určuje hlavní skupiny peněžních příjmů a výdajů, které pak vhodně uspořádá tak, aby vyhověl základním požadavkům kladeným na tento výkaz a aby vyhověl i požadavkům externích uživatelů. Ti ho totiž používají k analýze schopnosti tvorby peněžních prostředků a jejich účelné využívání. Tato metoda je ovšem velice pracná, protože se čerpají údaje z peněžních účtů a proto se v praxi příliš nepoužívá. Z tohoto důvodu vznikla i metoda nepřímá.

Nepřímá metoda je založená na úpravě zjištěného hospodářského výsledku. Příjmy a výdaje zde nahradí výnosy a náklady obsaženými ve výsledku hospodaření. Z důvodu nerovnosti příjmů a výnosů a výdajů a nákladů, je nutné tento výsledek

upravit. Výsledek hospodaření se upraví o nepeněžní a mimořádné položky hospodaření a o změny položek rozvahy (položky pracovního kapitálu, investice, změny vlastního kapitálu a podobně). Nepřímá metoda je také pracná, ale dává manažerům lepší porozumění, proč a kde se hospodářský výsledek liší od příjmů a výdajů a proto se používá v praxi častěji.

Výpočet celkového čistého peněžního toku je součtem všech tří výše zmiňovaných oblastí. Je možné si snadno ověřit výsledek porovnáním konečného stavu peněžních prostředků v hotovosti a na bankovních účtech. K výpočtu cash-flow podniky využívají speciální software nebo je program již implementovaný v softwaru používaném pro podvojný účetnictví.

3.1.5 Přehled o změnách vlastního kapitálu

Úkolem přehledu o změnách ve vlastním kapitálu⁴ je podat informace o příčinách zvýšení či snížení jednotlivých složek vlastního kapitálu, k nimž došlo mezi dvěma rozvahovými dny. Informace o příčinách změn jsou velmi užitečné a zajímavé pro externí uživatele. Výjimkou, která není uvedena v tomto přehledu, jsou informace o výši hospodářského výsledku za účetní období. O této položce vykazuje podrobné informace výkaz zisku a ztráty.

3.2 Náležitosti účetní závěrky

Dále zákon o účetnictví ukládá povinnost uvádět v účetní závěrce tyto informace:
[19]

- Jméno a příjmení, obchodní firmu nebo název účetní jednotky; sídlo nebo bydliště a místo podnikání,
- Identifikační číslo, pokud je má účetní jednotka přiděleno,
- Právní formu účetní jednotky,

⁴ Právně upravuje zákon 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, zejména část třetí - účetní závěrka (§ 18 až 23) a Vyhláška č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy a organizační složky státu se řídí Vyhláškou č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

- Předmět podnikání,
- Rozvahový den nebo jiný okamžik, k němuž se účetní závěrka sestavuje,
- Okamžik sestavení účetní závěrky,
- Podpisový záznam statutárního orgánu nebo podpisový záznam účetní jednotky.

3.3 Ověřovací povinnost

Účetní závěrku musí mít dle § 20 zákona o účetnictví povinně ověřenou auditorem obchodní společnosti a družstva, které splnily alespoň dvě z následujících kritérií a akciové společnosti které splnily alespoň jedno: [19]

- Bilanční suma převyšuje 40 milionů Kč,
- Roční úhrn čistého obrátu přesahuje 80 mil. Kč,
- Průměrný přepočtený stav zaměstnanců více než 50.

Některé účetní jednotky nejsou povinny mít auditorem ověřenou účetní závěrku. Mezi výjimky z povinnosti auditu patří: [11]

- Účetní závěrky sestavené v průběhu konkursu a to nepřetržitě po dobu 36 kalendářních po sobě jdoucích měsíců, počínaje prvním dnem po dni, ke kterému nastaly právní účinky konkursu,
- Pokud došlo ke zrušení konkursu z důvodu, že majetek dlužníka je pro uspokojení věřitelů zcela nepostačující,
- Účetní závěrku sestavenou ke dni předcházejícímu dni, kterým nastanou účinky schválení reorganizačního plánu,
- Pokud tak stanoví zvláštní právní předpis.

Účetní jednotka, která má ze zákona povinnost auditu a ta, které dobrovolně audit podstoupí, si vybere z osob zapsaných v komoře auditorů ČR auditora. Audit musí být proveden v souladu se zákonem o auditorech a komoře auditorů ČR a auditorských směrnic vydaných komorou. Výsledná zpráva o auditu musí mít následně písemnou formu. Závěrem auditu je auditorský výrok, který shrnuje hodnocení účetní závěrky. Auditorský výrok může mít čtyři stupně:

- **Bez výhrad** – účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz účetnictví,
- **S výhradou** – auditor má podezření na existenci zásadních nesprávností ve vybraných oblastech,
- **Záporný výrok** – v účetní závěrce jsou obsaženy významné nesprávnosti,
- **Odmítnutí výroku** – auditor nemůže vydat výrok, jelikož byl při své práci omezen.

Pokud není udělen výrok bez výhrad, musí auditor uvést všechny skutečnosti, které vedly k udělení daného výroku. Dále také uvede možné dopady nesrovnalostí na výsledek hospodaření a vlastní kapitál (pokud je lze vyčíslit).

3.4 Výroční zpráva

Účetní jednotky mající povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem jsou povinny vyhotovit výroční zprávu, jejímž účelem je uceleně, vyváženě a komplexně informovat o vývoji jejich výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení. Výroční zpráva musí obsahovat finanční a nefinanční informace o: [11]

- Skutečnostech, které nastaly až po rozvahovém dni a jsou významné pro naplnění účelu výroční zprávy,
- Předpokládaném vývoji činnosti účetní jednotky,
- Aktivitách v oblasti výzkumu a vývoje,
- Aktivitách v oblasti ochrany životního prostředí a pracovněprávních vztazích,
- Zahraničních organizačních složkách,
- Informacích podle zvláštních právních předpisů, například dle § 16 d obchodního zákoníku.

Výroční zpráva též obsahuje účetní závěrku, zprávu o auditu, případně další dokumenty a údaje podle obchodního zákoníku. Pro ověřování výroční zprávy auditorem platí ustanovení § 20 zákona o účetnictví, předmětem ověření je soulad výroční zprávy s účetní závěrkou.

3.5 Zveřejnění účetní závěrky

Účetní jednotky, které se zapisují do obchodního rejstříku a ty, kterým to stanoví zvláštní právní předpis, mají povinnost zveřejnit účetní závěrku a to v rozsahu, v jakém byla sestavena. Účetní závěrka a výroční zpráva je zveřejněna uložení do sbírky listin obchodního rejstříku dle obchodního zákoníku. Povinnost zveřejnění splnila účetní jednotka předáním rejstříkovému soudu a to ve lhůtě do 30 dnů po ověření, nejpozději však do konce bezprostředně následujícího účetního období bez ohledu na to, zda byly schváleny. Účetní jednotky zapsané v obchodním rejstříku jsou povinny zveřejňovat účetní závěrku a výroční zprávu, zprávu auditora k účetní závěrce a výroční zprávě, návrh na rozdělení zisku či ztráty a zprávu o vztazích mezi propojenými osobami.

3.6 Účetní uzávěrka

Jedná se o operace předcházející uzavření účetních knih. Ze zákona o účetnictví vyplývá účetní jednotce povinnost uzavřít k poslednímu dni účetního období účetní knihy a sestavit účetní závěrku. Účetní uzávěrka zahrnuje doúčtování všech účetních případů k poslednímu dni účetního období, výpočet a zaúčtování zisku a daně z příjmu a uzavření účetních knih. Vyvrcholením účetní uzávěrky je sestavení účetní závěrky.

3.6.1 Přípravné práce

V rámci přípravných prací se kontroluje převod zůstatků, aby byla zajištěna bilanční kontinuita majetku a závazků a rovněž se provádí inventarizace. Při inventarizaci se ověřuje věcná správnost a reálnost ocenění. Po zjištění skutečného stavu majetku a závazků se následně koncové stavy účtů upraví o zjištěné inventarizační rozdíly. Rovněž se ověřují zůstatky účtů nehmotné povahy, jako jsou rezervy, opravné položky, časové rozlišení a dohadné položky.

Inventarizace majetku a závazků

Problematika inventarizace je upravena zejména v § 29 a 30 zákona o účetnictví, Českým účetním standardem 007 a v § 58 Vzájemné zúčtování v prováděcí vyhlášce k ZÚ č. 500/2002 Sb.

Účetní jednotky inventarizací zjišťují skutečný stav veškerého majetku a závazků a ověřují, zda zjištěný skutečný stav odpovídá stavu majetku a závazků v účetnictví. Inventarizace je proces, v rámci kterého se provádějí jednotlivé inventury. Jednotlivé inventury mohou být buď fyzického, nebo dokladového rázu. Při fyzické inventuře účetní jednotky zjišťují skutečný stav počítáním, měřením, vážením a dalšími obdobnými způsoby. Dokladová inventura je prováděna u těch položek aktiv a pasiv, u kterých nelze použít fyzickou inventuru. Inventarizace se provádí zpravidla jednou ročně ke konci rozvahového dne, tzn. dne, ke kterému se sestavuje účetní závěrka. Pokud účetní jednotka zjistí nesoulad mezi skutečným a účetním stavem, tj. jedná se buď o přebytek (skutečný stav je vyšší než stav v účetnictví) nebo o manko (účetní stav je vyšší než skutečný stav), je povinností účetní jednotky zkoumat, zda nejsou důvody pro účtování opravných položek nebo rezerv. Účetní jednotky jsou povinny prokázat provedení inventarizace veškerého majetku a závazků po dobu 5 let po jejím provedení. [11]

Oprávky a účetní odpisy

Účetní odpisy vstupují do účetnictví a přímo ovlivňují účetní výkazy. O majetku účtují a odpisují jej jednotky, které mají vlastnické právo nebo jiné právo k majetku. Druhý typ odpisů, tedy daňové, slouží k výpočtu základu daně z příjmů a ovlivňují výši splatné daně. Vykazování účetních odpisů v účetní závěrce je důležité z pohledu finanční analýzy, neboť to je jedna ze sledovaných položek při analýze tvorby vlastních zdrojů – odpisy tvoří potenciální zdroj financování nově pořizovaných investic. Pozemky a jiný majetek vymezený zvláštními právními předpisy např. umělecká díla, finanční majetek, movité kulturní památky a jiné se neodepisuje a to z jednoduchého důvodu. V průběhu let dochází k růstu jeho hodnoty. Pronajatý majetek odpisuje účetní jednotka, která jej poskytuje jiné osobě nebo jednotce na základě smlouvy o nájmu či smlouvy o výpůjčce. Toto pravidlo vychází z časové a věcné souvislosti výnosů a nákladů. Pokud má firma majetek, který slouží k realizaci výnosů, musí jeho opotřebovávání promítnout do nákladů formou odpisů. Účetní jednotky jsou povinny sestavovat odpisový plán, na jehož podkladě provádějí odpisování majetku v průběhu jeho používání. [11]

Časové rozlišení nákladů a výnosů

Časové rozlišení nákladů a výnosů sleduje dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví aktuální princip, který říká, že účetní operace se musí zúčtovat do toho období, se kterým časově i věcně souvisejí. Pokud nastala operace, která nesouvisí s účetním obdobím, v němž vznikla, musí být časově rozlišena. Časová rozlišení jsou vykazována v *nákladech příštích období* – účet 381 (jedná se o výdaj běžného období, ovšem nákladově patří položka až do dalšího období), *komplexních nákladech příštích období* – účet 382 (vztahují se vždy k určitému účelu, například dlouhodobá propagace), *výdajích příštích období* – účet 383 (náklad byl zaúčtován, ale nebyl k němu proveden odpovídající výdaj), *výnosech příštích období* – účet 384 (jedná se o příjmy běžného období, které věcně patří do období příštího) a konečně *příjmech příštích období* – účet 385 (jedná se o výnosy běžného období, které nebyly k rozvahovému dni inkasovány).

Běžnou situací v praxi je stav, kdy je účtováno o finančním leasingu anebo při operativním pronájmu, nájemném placeném dopředu nebo pozadu. Časové rozlišení není nutné používat tehdy, jedná-li se o nevýznamné částky, kdy jejich ponecháním v nákladech či výnosech bez časového rozlišení není dotčen účel časového rozlišení a účetní jednotka tím prokazatelně nesleduje záměrné upravování výsledku hospodaření, dále o pravidelně se opakující výdaje či příjmy za předpokladu, že se výrazněji neovlivní časová a věcná souvislost nákladů a výnosů. Mezi náklady či výnosy splňující předchozí podmínky patří například předplatné novin a časopisů, pojištění motorových vozidel. [11]

Účtování dohadných položek

Dohadné položky jsou případy pohledávek (a s nimi spojených výnosů) a závazků (a s nimi spojených nákladů), které věcně patří do běžného účetního období, ale nemohou být zaúčtovány, protože chybí doklad. Protože nejsou doloženy dokladem a není tedy známá ani přesná výše částky, která bude uhrazena nebo přijata. Částka je tedy odhadována, přičemž se vychází ze známých (obvyklých) skutečností nebo dohod, pokud je to možné. Dohadné položky se účtují na *dohadné účty aktivní* – účet 388 (pohledávky) či *pasivní* – účet 389 (závazky) a to v hodnotě bez DPH. Před

sestavením rozvahy je nutné jejich rozdělení na krátkodobé (očekávaná splatnost do 1 roku včetně) a dlouhodobé (očekávaná splatnost se odhaduje nad jeden rok). Dohadná položka se na dohadném účtu zruší (vystornuje) buď na začátku účetního období, nebo se proúčtuje při obdržení dokladu a zároveň se doúčtuje rozdíl vzniklý nepřesností odhadu. [11]

Příkladem dohadných položek aktivních může být například pojišťovnou přiznané, ale neuhrazené plnění. Příkladem dohadných položek pasivních je nevyfakturované dodané zboží před koncem roku, spotřeba energií s fakturací v lednu či telefonní hovory s rovněž fakturací v příštím roce (za předpokladu, že účetní jednotka účtuje v kalendářním roce).

Tvorba a použití opravných položek

Opravné položky jsou tvořeny k účtům majetku v případech přechodného snížení ocenění majetku v účetnictví prokázaném na základě inventarizace. Toto neplatí, zjistí-li se, že výše závazků je vyšší než jejich výše vykazovaná v účetnictví. Zvýšení se zaúčtuje přímo na účtu závazků a souvztažným zápisem na vrub příslušného účtu nákladů. Opravné položky se účtují na vrub nákladů a snižují se nebo ruší v případě, pokud inventarizace v dalším období prokáže neopodstatněnost jejich výše. Tvoří se pouze k aktivům – dlouhodobému majetku, zásobám, krátkodobému finančnímu majetku a pohledávkám. Opravné položky nesmí mít aktivní zůstatek, protože nelze zvyšovat účetní hodnotu majetku a nelze je tvořit na zvýšení hodnoty majetku. Pokud je k určitému titulu snížení hodnoty majetku vytvářena rezerva, nesmí na něj být současně tvořena opravná položka. Zásady pro tvorbu a použití opravných položek jsou uvedeny ve vnitřním předpisu dané účetní jednotky vedoucí podvojně účetnictví (v tomto vnitřním předpise je možné se odvolat na právní normy). [11]

Tvorba rezerv

Rezervy jsou upraveny § 26 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví a § 16 vyhlášky č. 500/2002 Sb. Rezervy, o kterých se účtuje a které jsou vykazovány v rozvaze na straně pasiv, obsahují: [11]

- **Rezervy podle zákona o rezervách** - jsou upraveny zákonem č. 593/1992 Sb., o rezervách a jsou daňově uznatelným nákladem. Nejčastěji jsou tvořeny na opravy hmotného majetku či na pěstební činnost,
- **Rezervu na důchody a podobné závazky** – vykazuje se v případě, kdy se účetní jednotka zavázala smlouvou či jiným právním předpisem vyplácet zaměstnancům důchody,
- **Rezervu na daň z příjmu** – vykazuje se tehdy, kdy okamžik sestavení účetní závěrky předchází okamžiku řádného vyčíslení daňové povinnosti,
- **Ostatní rezervy** – obsahují zejména rezervy na garanční opravy a rezervu na restrukturalizaci.

Rezervy vstupují do nákladů běžného období, což vede ke snížení hospodářského výsledku. Rezervy se nesmí vytvářet na výdaje na pořízení hmotného a nehmotného majetku. Zůstatek rezerv zjištěný na konci období se převádí do období následujícího. [11]

Kursově rozdíly

Kursově rozdíly vznikají při ocenění majetku a závazků vyjádřených v cizí měně uvedených v § 4 zákona o účetnictví a účtují se na vrub účtu finančních nákladů nebo ve prospěch účtu finančních výnosů. Hodnota majetku a závazků je přepočtena kurzem ČNB platným k poslednímu dni účetního období. Pokud ČNB vyhlásí kurs 28.12. a další 2.1., je rozhodující ten k 28.12. neboť je platný i k 31.12. [11]

3.6.2 Zjištění HV, výpočet daně, uzavření knih

Tato fáze účetní uzávěrky je jedna z nejdelších. Zahrnuje zjištění obrátů stran má dáti a dal jednotlivých syntetických účtů, zjištění konečných stavů aktivních a pasivních účtů a konečné stavy účtů nákladů a výnosů. Na základě těchto informací se zjistí účetní výsledek hospodaření respektive základ daně z příjmů a zaúčtuje se daňová povinnost splatná, popř. odložená, případně se zaúčtuje rezerva na daň z příjmů. Účty nákladů a výnosů se převádí na účet 710 - *Účet zisků a ztrát* a tím se vynulují. U účtů rozvahových se převádí zůstatky do nového období přes účty 702 a 701 - *konečný a počáteční účet rozvahový*. [4]

Výpočet a stanovení daně z příjmů

Východiskem pro sestavení základu daně je účetní výsledek hospodaření definovaný jako rozdíl mezi zaúčtovanými náklady a výnosy. Mezi účetním výsledkem hospodaření a základem daně je ovšem velký rozdíl. Účetní výsledek hospodaření je nutné pomocí úprav přetransformovat na základ daně. Vychází se přitom ze zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Existují položky upravující účetní výsledek hospodaření na základ daně: [11]

- **Položky zvyšující základ daně** – k účetnímu výsledku hospodaření musejí být přičteny všechny zaúčtované daňově neúčinné náklady. Zákon o dani z příjmu neuznává veškeré účetní náklady daňově uznatelnými. U každého nákladu je nutné zvažovat, zda slouží k podnikání, nebo se vztahuje k soukromé spotřebě podnikatele, zda se jedná o náklady daného zdaňovacího období, zda dotýčný náklad neuplatňoval duplicitně či zda se jedná o náklady daného subjektu, či jiného poplatníka. Každý nákladový účet může obsahovat daňově uznatelné i daňově neuznatelné náklady. U některých účtů je daňová neuznatelnost téměř automatická – kupříkladu účty 513 – *náklady na reprezentaci*, 528 – *ostatní sociální náklady*, 543 – *dary* a 545 – *ostatní pokuty a penále*.
- **Položky snižující základ daně** – do základu daně nepatří výnosy (příjmy), které nejsou předmětem daně, dále ty, které jsou od daně osvobozené (viz § 19 zákona o dani z příjmu) a konečně také ty, které se do základu daně vůbec nezahrnují z různých důvodů (například jsou zdaněny zvláštní sazbou daně, tzv. srážkovou daní).

Základem daně je rozdíl mezi zdanitelnými příjmy a daňově účinnými výdaji. Tento základ daně se dále upravuje a to snižováním o odčitatelné položky a to libovolném pořadí. Na základě zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů mezi odčitatelné položky patří daňová ztráta (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů nenařizuje přednostní odečtení od základu daně), odpočet na výzkum a vývoj (a to ve výši 100 %) a dary (limit se vypočítává ze základu sníženého o předchozí odčitatelné položky). Po stanovení výše daňové povinnosti je dále možné daňovou

povinnost snížit o slevu na dani a to maximálně do výše této daňové povinnosti. Pokud je sleva na dani vyšší než daňová povinnost, nepoužitou slevu na dani nelze nárokovat v následujícím zdaňovacím období. Mezi slevy na dani se dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů zařazují slevy z titulu zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Sazba daně stanovená zákonem o daních z příjmů je od roku 2010 konstantní na úrovni 19 %. Vypočtená daň z příjmu se stává nákladem běžného období a je posledním krokem před uzavřením účetních knih. Daň z příjmu se zahrne do nákladů na účet 591 - *Daň z příjmů z běžné činnosti* - splatná a 593 - *Daň z příjmů z mimořádné činnosti* - *splatná* souvztažně s účtem 341 - *Daň z příjmů*.

Odložená daňová povinnost

Mezi výsledkem hospodaření a daňovým základem vznikají dočasné rozdíly, pokud jsou náklady nebo výnosy uznávány daňově v jiných obdobích než se o nich účtuje. Důsledkem toho je, že splatná daň z daňového základu je odlišná od daně vyčíslené z účetního výsledku hospodaření. Odložená daň je rozdílem těchto dvou čísel. O odložené dani účtují účetní jednotky tvořící konsolidační celek a účetní jednotky sestavující účetní závěrku v plném rozsahu, v ostatních případech je rozhodnutí o účtování o odložené dani přenecháno na dané účetní jednotce. Podrobný výklad problematiky odložené daně je upraven ve vyhlášce č. 500/2002 Sb. a v českých účetních standardech. Výpočet odložené daně je založen podle české právní úpravy na tzv. závazkové metodě⁵. Závazková metoda vychází z přechodných rozdílů, jimiž jsou rozdíly mezi daňovou a účetní základnou aktiv a pasiv. Přechodné rozdíly se násobí budoucí daňovou sazbou platnou v období, kdy se rozdíly obrátí. Nejčastěji přechodné rozdíly a odložená daň vzniká z důvodu rozdílu mezi účetními a daňovými odpisy, opravnými položkami, tvorbě neúčinných daňových rezerv a přecenění aktiv při přeměnách a vkladech majetku. Odložená daň je uplatňována v pozdějším období. Při výpočtu bude použita sazba daně z příjmů platná v období, ve kterém bude daňový závazek nebo pohledávka uplatněny. Pokud tato sazba daně známá není, bude použita sazba daně platná v příštím účetním období. Z titulu odložené daňové povinnosti může vzniknout: [11]

⁵ Kromě závazkové metody se uplatňuje tzv. metoda odložení, která spočívá v násobení přechodných rozdílů daňovou sazbou platnou v době rozdílů; a tzv. metoda hybridní, která v sobě kombinuje předchozí dva přístupy tak, že přechodné rozdíly jsou rozděleny do dvou skupin podle okamžiku, kdy vstupují do daňového základu.

- **Odložená daňová pohledávka** – daň vypočtená z účetního výsledku hospodaření byla nižší, než je vypočtená daňová povinnost. Vzhledem k tomu, že v budoucnu podnik tuto daň zaplatí, vytváří si na ní dopředu peněžní prostředky,
- **Odložený daňový závazek** – daň vypočtená podle daňových pravidel je nižší, než daň podle účetních hledisek.

3.6.3 Bilanční kontinuita, otevření účetních knih

Konečné zůstatky rozvahových účtů k poslednímu dni účetního období se musí rovnat počátečním zůstatkům rozvahových účtů k prvnímu dni následující účetního období. Tím je zajištěna bilanční kontinuita mezi dvěma po sobě jdoucími účetními obdobími. [4]

Účty hlavní knihy se otevírají účetními zápisy. Stav jednotlivých rozvahových položek vykázané na účtu 702 – *Konečný účet rozvahový* musí navazovat na stavy jednotlivých rozvahových položek účtu 701 – *Počáteční účet rozvahový*. Počáteční stavy aktivních účtů jsou přejímány na vrub těchto účtů a ve prospěch účtu 701. Počáteční stavy pasivních účtů jsou přejímány ve prospěch těchto účtů a souvztažně na vrub účtu 701. Výsledek hospodaření z účtů 701 se převede na vrub účtu 431 – *Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení*. [4]

Tabulka č. 5: Postup otevření účetních knih

č.	Popis operace	MD	D
1.	Počáteční zůstatek (PZ) aktivní	Účet aktiv	701
2.	PZ oprávek a opravných položek	701	Účty oprávek a oprav. položek
3.	Počáteční zůstatek pasivních účtů	701	Účty pasiv
4.	PZ pasivních účtů, které vykazuje aktivní zůstatky	429 – účet neuhr. ztráty	701
5.	Výsledek hospodaření minulého účetního období	701 431	431 701

Zdroj: [11]

3.6.4 Rozdělení výsledku hospodaření a vypořádání ztráty

K rozdělení vykázaného zisku respektive vypořádání ztráty dochází až v následujícím účetním období. Při rozdělení zisku společnosti musí splnit nejprve své zákonné a statutární povinnosti (příděl do rezervního fondu a do statutárních fondů). Pořadí způsobu rozdělení zisku respektive úhrady ztráty určí obecně závazný předpis (např. obchodní zákoník), společenská smlouva, stanovy obchodní společnosti nebo družstva či rozhodnutí valné hromady. [11]

Účetní jednotky, kromě individuálních podnikatelů, vyrovnají stav účtu 431 – *Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení* schválením návrhu na rozdělení zisku, případně návrhem na úhradu ztráty. V případě zisku účetní jednotka účtuje ve prospěch příslušných účtů účtové skupiny 41 – *Základní kapitál a kapitálové fondy*, 42 – *Fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření*, popř. ve prospěch účtů skupiny 36 – *Závazky ke společníkům, k účastníkům sdružení a ke členům družstva*. V případě ztráty účetní jednotka účtuje na vrub účtů skupiny 41, 42 a 35 – *pohledávky za společníky, za účastníky sdružení a za členy družstva*. [11]

Individuální podnikatel vyrovná stav účtu 431 – *Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení* účetním zápisem ve prospěch (v případě zisku), případně na vrub účtu 491 – *Účet individuálního podnikatele* (v případě ztráty). [11]

3.7 Úschova účetních dokladů

Obecně platí pro nakládání s účetními záznamy zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě. Dle § 31 a 32 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví jsou účetní jednotky, nestanoví-li zákon jinak, účetní závěrku a výroční zprávu archivovat po dobu 10 let počínaje koncem účetního období, kterého se týkají. Ostatní dokumenty, kterými účetní jednotka dokládá vedení účetnictví, jako například účetní doklady, knihy, odpisové plány, účtový rozvrh a přehledy se uchovávají po dobu 5 let počínaje koncem účetního období, kterého se týkají. [19] Jestliže je účetní jednotka plátcem DPH, potom jsou některé účetní záznamy zároveň daňovými doklady z pohledu daně z přidané hodnoty. Zde je nutno postupovat v souladu s ustanovením § 35 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, kde je uvedena povinnost pro plátce daně

nebo osoby, které byly plátcí, uchovávat všechny daňové doklady rozhodné pro stanovení daně po dobu 10 let od konce kalendářního roku, ve kterém vznikla daňová povinnost.

B. Praktická část

4 Společnost Vršanská uhelná a. s.

V následujícím textu bude představena společnost Vršanská uhelná a. s. a bude popsán její účetní systém a blíže specifikovány přípravné operace spojené s účetní uzávěrkou a závěrkou. Dále bude provedena finanční analýza z účetních výkazů roků 2008 – 2012 a bude zhodnocena ekonomická situace společnosti. Na tento krok navážou doporučující opatření včetně návrhu monitoringu a procesů vztahujících se ke zlepšení efektivity analyzovaného problému.

4.1 Představení společnosti ⁶

Společnost Vršanská uhelná a. s. je součástí skupiny Czech Coal, která vznikla v roce 2005 odkoupením energetických aktiv od původního vlastníka, tj. bývalé Mostecké uhelné společnosti. Ta má své základy již v roce 1811, ze kterého je doložena těžba mezi Horním Litvínovem a Mostem. Po mnohých majetkových proměnách byla založena dne 1. listopadu 1993 Fondem národního majetku České republiky Mostecká uhelná společnost a. s. Statut této společnosti vydržel dlouhých 12 let. O rok později, v roce 2006 získává ve firmě minoritní podíl investor Indoverse Czech Coal Investments Limited pod taktovkou známého finančníka Pavla Tykače. V roce 2008 došlo k rozdělení mateřské společnosti na tři sesterské společnosti – servisní firma Czech Coal Services a. s. a dvě těžební společnosti Litvínovská uhelná a. s. a Vršanská uhelná a. s. Od roku 2011 je 100 % vlastníkem Indoverse Czech Coal Investments Limited. Posléze v roce 2013 došlo k vyloučení Litvínovské uhelné a. s. ze společnosti Czech Coal a od 1.1.2014 za účelem snížení nákladů a zvýšení efektivity činností byla zlikvidována servisní společnost Czech Coal Services a. s. Část činností byla přesunuta do těžební společnosti Vršanská uhelná a. s. a část je zajištěna prostřednictvím outsourcingu od externích dodavatelů. Těžební společnost Litvínovská uhelná, a. s. byla přejmenována na Severní energetickou, a. s. – SEVEN a je ve vlastnictví jiného majitele, pana Jana Dienstla, který je nyní předsedou dozorčí rady. V současné době se připravují některé společnosti skupiny na prodej.

⁶ [8] Převzato s úpravami.

Společnosti Skupiny Czech Coal sídlí v severních Čechách a patří mezi nejvýznamnější zaměstnavatele v Ústeckém kraji. Zde v roce 2012 tvořili zaměstnanci skupiny 6,2 % všech zaměstnaných obyvatel. Vývoj počtu zaměstnanců ilustruje následující tabulka.

Tabulka č. 6: Vývoj počtu zaměstnanců za roky 2008 - 2012

Údaj/rok	2008	2009	2010	2011	2012
Průměrný zaměstnanců	732	705	617	572	590

Zdroj: Vlastní zpracování 2014, [18]

V roce 2012 skupina dosáhla celkových konsolidovaných tržeb přes 13,15 miliardy korun. Skupina Czech Coal a. s. spravuje největší uhelné zásoby v České republice, jejichž životnost se odhaduje v rámci stávajících těžebních limitů do roku 2052, v případě jejich prolomení za horizont roku 2100. Czech Coal a. s. se soustředí především na prodej mosteckého hnědého uhlí vytěženého společnostmi Vršanská uhelná a. s., na nákup a prodej elektrické energie, na investice do obnovitelných zdrojů elektřiny a poskytování souvisejících služeb prostřednictvím obslužných společností například Rekulivace a. s. (rekultivace), Renogum a. s. (servis, montáž a renovace dopravních pásů, zpracování pryžového odpadu), Humeco a. s. (provozování čistíren, čerpadel a prodej doprovodných surovin), Infotea s. r. o. (informatika, informační služby pro ostatní společnosti) a spoustu dalších.

4.1.1 Základní údaje o firmě

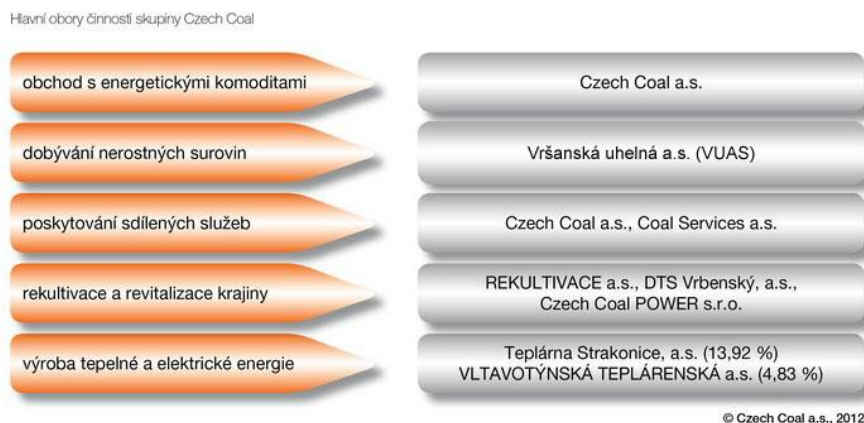
Obchodní firma:	Vršanská uhelná a. s.
Obec:	Most
Ulice:	V. Řezáče 315
PSČ:	434 67
Datum zápisu do OR:	22. října 2008
Počet zaměstnanců:	572 včetně 4 řídících

Předmětem podnikání firmy Vršanské uhelné a. s. je především:

- Hornická činnost a činnost prováděná hornickým způsobem,
- Podnikání v oblasti nakládání s nebezpečným odpadem,

- Poskytování služeb v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci,
- Technicko-organizační činnost v oblasti požární ochrany.

Obrázek č. 1: Hlavní obory činnosti skupiny Czech Coal

Zdroj: [15]

Vršanská uhelná a. s., zajišťuje těžbu hnědého uhlí v centrální části Severočeské hnědouhelné pánve ve dvou těžebních lokalitách, Vršany a Šverma. Lokalita Vršany disponuje zásobami s nejdelší životností v České republice (až do roku 2052), oproti tomu lokalita Šverma postupně ukončuje těžební činnost. Hnědé uhlí z Vršanské uhelné je určeno pouze k průmyslovému zpracování v elektrárnách. V lokalitě Vršany jsou nasazena kolesová rýpadla těžící za pomoci dálkové pásové dopravy. Uhlí poté putuje do zásobníku, z kterého jsou plněny vlakové soupravy směřující k odběratelům. Tuto obsluhu zajišťuje obslužná společnost Coal Services a. s. Společnost vlastní nejvýkonnější těžební technologii v ČR a počítá se s ní po celou dobu životnosti dolů. [18]

Pro prodej hnědého uhlí je rozhodující tuzemský trh. Hlavním odběratelem společnosti je společnost ČEZ a. s., která odebírá elektřinu od elektrárny Počerady. Vršanská uhelná a. s. dále dodává uhlí do elektráren Otrokovice, Malenovice, Strakonice a do Vltavotýnské teplárenské a. s.

Základní kapitál společnosti činí 500 000 000 Kč od 22. října 2008. Základní kapitál byl financován emisí 200 ks kmenových akcií na jméno v listinné podobě ve jmenovité hodnotě 2 500 000 Kč.

Jménem společnosti jedná představenstvo jako statutární orgán. Za představenstvo jednají navenek jménem společnosti vždy nejméně dva členové představenstva, přičemž alespoň jedním z nich musí být předseda nebo místopředseda představenstva. Generálním ředitelem Vršanské uhelné a. s. je pan Ing. Vladimír Rouček, který je zároveň i místopředsedou představenstva. Funkci předsedy představenstva zastává Ing. Petr Antoš. Členy dozorčí rady jsou pan David Knop-Kostka, Ing. Pavel Tykač a Lubomír Holý.

Tabulka č. 7: Vyplacené dividendy v letech 2008 – 2012 v tis. Kč

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012
Výše vyplacených dividend v Kč	--	--	300 000 tis.	2 000 000 tis.	1 500 000 tis.

Zdroj: Vlastní zpracování (2014), [18]

4.1.2 Organizační struktura

Ve společnosti Vršanská uhelná a. s. je používána funkcionální organizační struktura. Podstatou této struktury je sdružování pracovníků na základě podobnosti úkolů, dovedností či aktivit, kde jednotliví nadřízení mají specializovanou odpovědnost. Výhodou této struktury může být jasně daná zodpovědnost za úkol a nevýhodou například přetížení podřízených pracovníků.

4.1.3 SWOT Analýza⁷

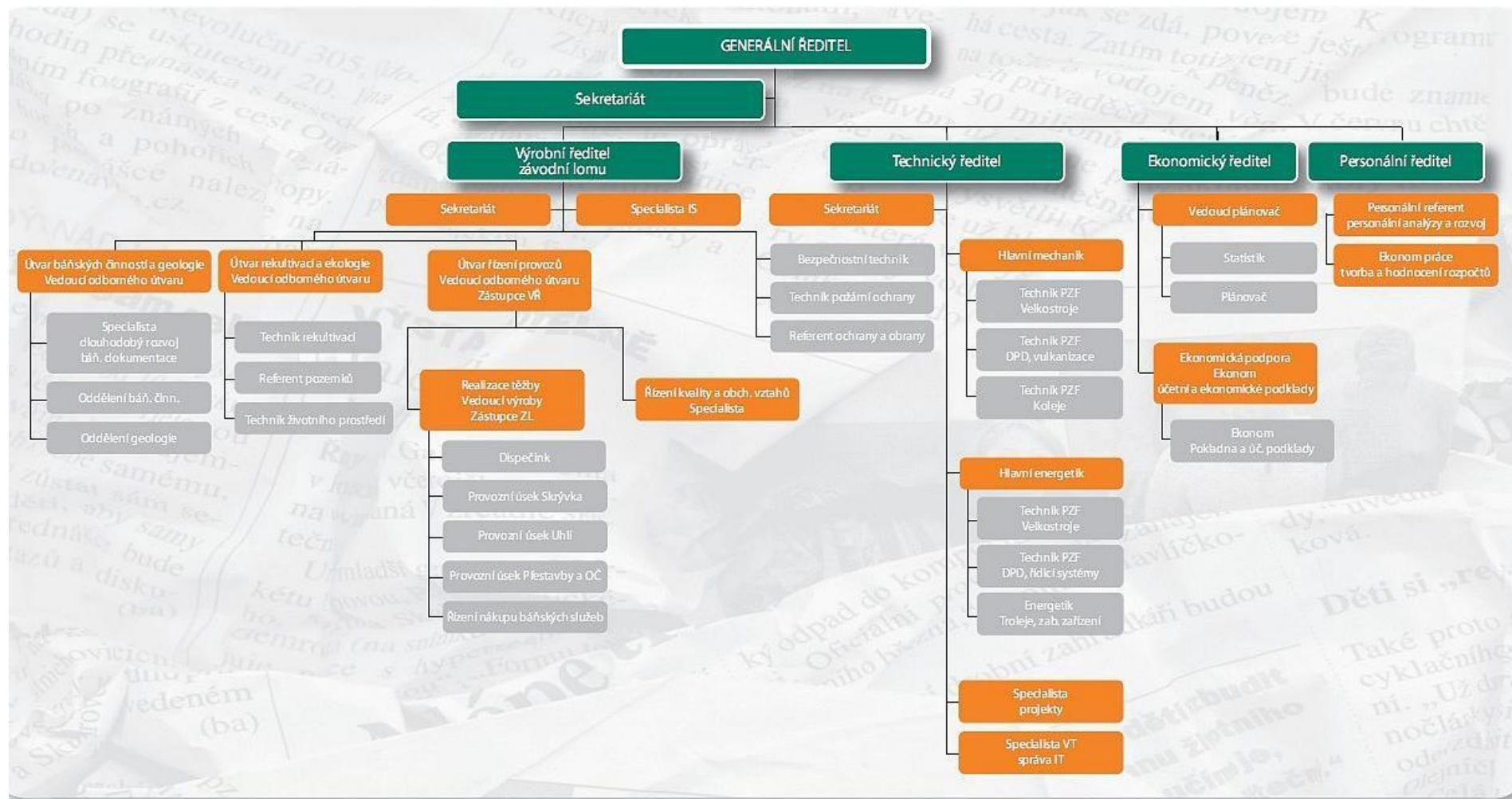
Provedená SWOT analýza, tj. její silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby jsou součástí přílohy B. SWOT analýza je součástí strategického plánování podniku a s její pomocí je možné komplexně vyhodnotit fungování firmy, naleznout problémy nebo nové možnosti růstu. SWOT analýza bude sloužit jako vodítko pro komplexní zhodnocení finančního zdraví. Pomocí tohoto nástroje je možné pohlížet na společnost jako celek, pochopit souvztažnosti a výsledky jejího počínání.

Vizí společnosti Vršanská uhelná a. s. je zpřístupnit a ohleduplně k okolí vytěžit disponibilní zásoby hnědého uhlí v platných dobývacích prostorech a udržet si pozici respektovaného partnera regionu.

⁷ [8] Převzato s úpravami.

Strategií pro naplnění cílů je mít takové technologické vybavení, které umožní efektivní těžbu disponibilních zásob hnědého uhlí a provádět revitalizaci těžbou dotčeného území nad rámec zákonem dané rekultivační povinnosti. V neposlední řadě se společnost snaží udržet vysokou jakost uhlí a kvalitní systém zákaznického servisu.

Obrázek č. 2: Organizační struktura Vršanské uhelné k 31.12.2012

Zdroj: [18]

4.2 Účetní systém společnosti

Společnost Vršanská uhelná, a. s. využívá k účtování systém SAP/R3 (dále jen „SAP“) a to již od přelomu let 1999 a 2000. Tento systém nahradil původní účetní program SHD Soft system, který byl tehdy nedostačující pro narůstající potřeby účtování a zejména rozlišení manažerského účetnictví a sledování jednotlivých režii. Účetní oddělení v čele s hlavní účetní paní Bc. Annou Štréblovou spadající pod ekonomický úsek vede komplexní účetnictví pro jednotlivé společnosti Skupiny. Účetní systém SAP funguje na platformě WINDOWS a umožňuje export dat do Microsoft Excell, Word a dalších programů. Samotný účetní systém SAP byl implementován společností SAP AG, která je světovou jedničkou v oblasti podnikového software. [14] Jedinečnost tohoto systému tkví v jeho různorodosti a velké variabilitě. Tuto variabilitu pro konkrétní potřeby účtování, tím je míněno nastavení jednotlivých modulů, okruhů, klientů a výstupů, programuje a obsluhuje servisní společnost Infotea, s. r. o., jež je obslužnou společností celé Skupiny. Společnost SAP AG, jež sídlí v Německu a má pobočky po celém světě, zajišťuje prostřednictvím seminářů školení zaměstnanců společnosti Infotea, s. r. o., ale i samotných koncových uživatelů jednotlivých společností. S často měnící se majetkovou strukturou je tedy možné variabilně měnit i samotný systém a jeho moduly. Dá se s jistotou říci, že tento účetní systém plně kopíruje náročné požadavky na výkon a správné fungování a zajišťují tak zaměstnancům velký komfort.

V tomto systému se rozlišují takzvaní klienti a to do dvou skupin – Czech Coal pod evidenčním číslem 001 a 003, pod kterým je stále vedená bývalá dceřiná společnost DTS Vrbenský, a. s., která ovšem již zanikla minulý rok, nicméně se do tohoto klienta stále doučtovávají účetní případy. V těchto dvou „klientech“ se dále rozúčtovávají jednotlivé společnosti nazývané jako okruhy mající rovněž své číselné označení. Například pod označením 0050 se eviduje společnost Vršanská uhelná, a. s., pod číslem 0060 se evidovala bývalá sesterská těžební společnost Litvínovská uhelná, a. s., která byla úplně prodána a vyřazena mimo Skupinu, a tak dále dle dceřiných a sesterských společností pod klientem 001.

Obrázek č. 3: Zobrazení uživatelského prostředí SAP/R3

Období	Má dáti	Dal	Zůstatek	Kumulov.zůstatek
1	13.780,20		13.780,20	13.780,20
2	56.048,93		56.048,93	69.829,13
3	255.214,75		255.214,75	325.043,88
4	68.980,00		68.980,00	394.023,88
5	2.371.326,34		2.371.326,34	2.765.350,22
6	8.988.952,95		8.988.952,95	11.754.303,17
7	77.310,26		77.310,26	11.831.613,43
8	127.281,03		127.281,03	11.958.894,46
9	4.195.035,04		4.195.035,04	16.153.929,50
10	183.875,73		183.875,73	16.337.805,23
11	47.140,69		47.140,69	16.384.945,92
12	6.003.265,19	5.781.537,00	221.728,19	16.606.674,11
13				16.606.674,11
14				16.606.674,11
15				16.606.674,11
16				16.606.674,11
Součet	22.388.211,11	5.781.537,00	16.606.674,11	16.606.674,11

Zdroj: Interní údaje podniku 2014

Mezi jednotlivé moduly, které obsahuje účetní systém SAP pro společnost Vršanská uhelná a. s., patří následující: controlling, finanční účetnictví, fakturaci, materiálové účetnictví, údržba a opravy majetku, platební styk, evidence dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, plánování investic a finanční leasing a lidské zdroje.

V SAPu se účtuje na jednotlivé účty analytické evidence, které jsou specifikovány ve vnitropodnikové směrnici. Ve společnosti Vršanská uhelná a. s. se aplikuje manažerské účetnictví, které třídí celou společnost do menších celků, tzv. středisek. Mezi vnitropodniková střediska společnosti patří Statutární orgány, Řízení společnosti, Skryvka, Těžba, Geologie, Bezpečnost, Technické řízení, Personální řízení, Ekonomické řízení, Personální práce a Zúčtovací středisko. Jednotlivá střediska se dále rozvětvují na menší celky a ty ještě dále. Vzniká tak například situace, kdy nákladní automobil je samotným střediskem, evidují se jeho náklady a výnosy viz následující obrázek. Toto středisko je následně seskupeno do většího celku, za který je sestavována manažerská závěrka. Každému středisku je přidělen odpovědný vedoucí.

Vzniká tak přehledná kalkulace se všemi vstupujícími náklady a je možné tak velice přehledně určit cenu jedné dodávky s různými stupněmi zisku. Příklad takové kalkulace je uveden v příloze F. Každý měsíc je následně tvořena manažerská rozvaha a výkaz zisku a ztráty jednotlivých středisek, což umožňuje naprosto přesně sledovat a plánovat jednotlivé položky, je možné vidět jednotlivé pohyby nákladů a výnosů v poměrně obsáhlém množství analytických účtů, což umožňuje efektivní vedení.

Obrázek č. 4: Jednicové nákladové středisko

Zdroj: Interní údaje podniku 2014

4.2.1 Představení jednotlivých modulů účetního systému

Controlling

Modul Controlling zajišťuje sledování nákladů a výnosů v hlubokém záběru a možnost co nejvíce pracovat v reálném čase. Pomocí tohoto modulu se vyhodnocují informace z více hledisek. Zachycuje vnitropodnikové vztahy v celé jejich složitosti, struktuře a v potřebných detailech a umožňuje tak plánování včetně evidence pro věčné rozpočetnictví.. Dále zabezpečuje detailní sledování režijních nákladů prostřednictvím

reportů. To vede k transparentnosti procesů a k možnosti připravovat manažerské výkazy pro včasné rozhodování managementu. Bylo rozhodnuto, že fixní náklady dílčích výrobních jednotek budou sledovány na nákladových střediscích a variabilní náklady na zakázkách.

Sledování výkonů těchto středisek probíhá pomocí vnitropodnikových účtů, druhů výkonů, přes tzv. plánovanou jednotku (účty třídy 8), která je přiřazena konkrétním nákladovým střediskům a jejíž náklady spadají na určité výrobní zakázky. Na účty třídy 9 se zúčtovávají skutečné tržby jednicového střediska. Na konci období dochází v oddělení controllingu k tzv. zpětným kalkulacím – srovnávání plánované ceny se skutečností. Jednotlivá střediska a zakázky, jsou uspořádány do struktur tak, aby alokovaly náklady a výnosy v oblastech pro řízení středním a vyšším managementem.

Finanční účetnictví

Finanční účetnictví provádí veškeré funkce související s externím účetnictvím společnosti. Jeho centrálním prvkem je hlavní kniha, která v reálném čase integruje všechna data včetně vedlejších knih. Vedlejší knihy zajišťují saldokonta dodavatelů, odběratelů, agendy materiálového hospodářství, dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku a mzdového účetnictví. Zachycuje následující kmenová data a evidence:

- Kmenové záznamy účtů hlavní knihy, založení účtů tzn. název, typ, měna účtu, daňová kategorie, kontrolní účet, správu otevřených položek, klíč třídění, zobrazení jednotlivých položek, změny statusů polí, blokování,
- Založení a změny v nastavení kódů DPH, založení účetních řad a doplnění znaků zvláštní hlavní knihy,
- Kmenová data dodavatelů, tzn. název, adresa, IČ, DIČ, bankovní účet, platební podmínky, třídící klíč, kontrolní účet – vazba vedlejší hlavní knihy, zajištění saldokonta,
- Kmenová data odběratelů, tzn. název, adresa, IČ, DIČ, bankovní účet, platební podmínky, třídící klíč, kontrolní účet – vazba vedlejší hlavní knihy, zajištění saldokonta,

- Účtování všech přijatých a vydaných faktur, jejich databázi včetně data pořízení, splatnosti, data zaplacení a čísla bankovních účtů, na kterých byla úhrada provedena,
- Druhy a číselné řady účetních dokladů,
- Otevírání a uzavírání účetního období,
- Účtování a evidenci interních, pokladních a bankovních dokladů – účtování zásob, převzetí z modulu MM, účtování mezd – převzetí z modulu HR, účtování investičního majetku – převzetí z modulu AM, účtování oprav – převzetí z modulu PM,
- Evidence poskytnutých a přijatých záloh, včetně vypořádání.
- Automatické účtování DPH,
- Počáteční stavy, přírůstky, úbytky a konečné stavy hlavní knihy,
- Závěrku v libovolném okamžiku.

Výstupy z modulu FI – Finanční účetnictví jsou rozvaha, výkaz zisku a ztráty, reporty obrátů dodavatelů a odběratelů, sestava pohledávek po splatnosti, předvaha, report DPH.

Fakturace

Proces fakturace probíhá ve společnosti prostřednictvím webového rozhraní, které je součástí účetního programu SAP. Příchozí faktury obdrží účtárna, která je oskenuje, opatří každou fakturu jedinečným kódem a prostřednictvím modulu Materiálové účetnictví po schválení kompetentní osobou zaúčtuje do systému.

Všechna data se setkávají v modulu Finanční účetnictví a Controlling.

Materiálové účetnictví

Pod tento modul spadá materiálové hospodářství, tj. materiálové účetnictví, objednávky výkonů a služeb, likvidace přijatých faktur, skladová evidence.

Údržba a opravy majetku

Údržba a opravy majetku včetně objednávek. Přehled interních a externích opravárenských zakázek. Jejich jednotlivé zpracování probíhá zúčtováním těchto zakázek do dílčích zakázek přiřazených k jednotlivým nákladovým střediskům tzv. variabilní náklad.

Banka

Modul banka zajišťuje platební styk, dochází zde k transportu dat z banky a do banky.

Evidence dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku

Evidence pořizování a vyřazování majetku a jeho odpisů, evidence drobného dlouhodobého hmotného majetku.

Investice a leasing

Evidence plánovaných investic, finanční a operativní leasingy, splátkové kalendáře.

Lidské zdroje

Pod tímto modulem je evidována personální agenda.

4.2.2 Zásadní účetní metody používané ve společnosti

Dlouhodobý nehmotný majetek

Dlouhodobý nehmotný majetek je evidován v pořizovací ceně, která zahrnuje cenu pořízení a náklady související s pořízením. V pořizovací ceně do 60 tis. Kč není vykazován v rozvaze a je účtován rovnou do spotřeby v roce jeho pořízení, v pořizovací ceně nad 60 tis. Kč je odepisován lineárně do náklady podle doby použitelnosti 2 až 5 let.

Dlouhodobý hmotný majetek

Dlouhodobý hmotný majetek je rovněž evidován v pořizovací ceně a v nákladech s ním souvisejícími. Pokud společnost vyrobí majetek vlastní činností, je oceněn vlastními náklady, které zahrnují přímé materiálové a mzdové náklady a výrobní režijní náklady. V pořizovací ceně do 40 tis. Kč není vykazován v rozvaze a je rovněž účtován přímo do spotřeby.

Zásoby

Pro společnost Vršanská uhelná a. s. vede komplexní skladové hospodářství obslužná společnost Coal Services a. s. Společnost Vršanská uhelná a. s. tak obhospodařuje čistě pouze uhelné zásoby, o kterých účtuje metodou „A“. Úbytek materiálu je oceňován váženým aritmetickým průměrem. Ve vnitřní směrnici je ošetřeno, jaký typ uhlí se účtuje přímo do spotřeby na účet 501 – *Spotřeba materiálu*. Na tento účet se účtuje například o štěrku na příjezdových cestách k těžebním místům, nebo o kancelářských potřebách.

Zásoby uhlí (nedokončená výroba) v hlubinných zásobnících, na skládce a v přednaložených vagónech určených k realizaci jsou oceňovány ve skutečných vlastních nákladech. Zásoby hotových výrobků uhlí určené k realizaci jsou oceněny skutečnými vlastními náklady úpravy a těžebních lokalit za daný rok. Zásoby hotových výrobků jsou oceněny skutečnými vlastními náklady úpravy a těžebních lokalit za daný rok.

5 Analýza účetní uzávěrky a závěrky společnosti Vršanská uhelná a. s.

Při sestavení účetní uzávěrky a závěrky se společnost Vršanská uhelná a. s. řídí následujícími zákony a metodikami: Zákonem č. 563/1991 Sb. o účetnictví, Prováděcí vyhláškou k podvojnému účetnictví č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení č. 563/2002 Sb., Zákona o účetnictví, Českými účetními standardy 001 – 023, Daňovým zákonem č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, Zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, Zákonem č. 280/2009 Sb. daňový řád, Metodikou pro sestavení konsolidované účetní závěrky (účetní a oceňovací postupy), Zákonem č. 593/1992 Sb., o rezervách při zjištění základu daně z příjmů, Zákonem č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, a konečně vnitřními směrnicemi tzv. „PVAŘ“ – podnikové vnitroakciové řízení, ve kterém má upravené normy k vedení účetnictví, směrnou účtovou osnovu, konkretizované účty analytické evidence, podpisové řády, zodpovědné osoby jednotlivých středisek, inventarizační normy, kolektivní smlouvu, odpisové plány nehmotného majetku, způsoby odpisování dlouhodobého majetku, způsoby tvoření opravných položek, rezerv a další.

Harmonogram účetní uzávěrky a závěrky je stanoven interním pokynem v rámci Skupiny. Je v něm specifikováno, kdo nese zodpovědnost za účetní závěrku a uzávěrku, jsou zde stanoveny přesné datумы realizace dílčích částí účetní uzávěrky (například zaúčtování vydaných faktur mají na starosti finanční účetní a svojí povinnost musí splnit do 15.1. daného roku včetně) a komu je tento interní pokyn určen. Jednotliví pracovníci na sebe přebírají zodpovědnost za splnění dílčích částí podpisem tohoto pokynu.

Vzhledem k faktu, že se jedná o velký podnik, se účetní uzávěrka uzavírá až v únoru následujícího roku uzavřením dvanáctého měsíce modulu Finanční účetnictví. Do té doby probíhá doučtovávání účetních případů, uzavírání účtů a zjišťování saldokont jednotlivých účtů, případně jejich korekce. Společnost má navíc účetní závěrku ověřovanou auditorem, takže povinnost předložit daňové přiznání společnosti vzniká do 30.6. následujícího roku, než za který je účetní závěrka sestavovaná. Z tohoto důvodu se analýza účetní uzávěrky a závěrky vztahuje k účetnímu období **1.1.2008 – 31.12.2012**. V roce 2013 proběhlo velké množství

majetkových změn a změn rázu vnitřního uspořádání, takže by prognózování roku 2013 bylo velmi nepřesné a nevyhovující.

5.1 Účetní uzávěrka

Ve společnosti nejprve dochází k přípravným pracem, přičemž datумы, do kterých musejí být dílčí práce splněny, jsou určeny v interním předpisu. Po provedení všech účetních prací dochází k blokaci všech účtů, kterou provede zaměstnanec sesterské společnosti Infotea, s. r. o., čímž dojde k vyjetí sestavy sald jednotlivých účtů, které informační systém SAP převede do předběžného výsledku ve formě Rozvahy a Výsledku zisku a ztráty do programu Microsoft Excel. Tím dojde ke generaci předběžného výsledku hospodaření. Předběžný výsledek hospodaření upraví daňoví specialisté o změny, které standardní účetní software nedokáže podchytit. Převod konečných zůstatků na počáteční zůstatky nového období se provádí až po uzavření auditu.

5.1.1 Přípravné práce

Inventarizace majetku a závazků

Aby společnost zajistila správnost účetních informací, provádí majetkovou a závazkovou inventarizaci. Majetková inventura se provádí vždy v říjnu daného roku s tím, že do konce roku se účtuje o rozdílových pohybech a to zejména z úspory času před koncem roku. Dokladové inventury účtů se provádí v srpnu a zahrnují kontrolu bankovních výpisů, výpisů z listů vlastnictví z katastru nemovitostí. Dokladová inventura zahrnuje kontrolu zůstatků účtů a oprávněnost zápisů. Kontrole podléhají účty skupiny 0 – 4 a individuálně vybrané účty 5. a 6. účetní skupiny. Vnitřní normou v „PVAŘ“ jsou stanovené inventarizační komise, seskupení do zodpovědných pracovníků, které musí dané závazky, pohledávky a majetek zinventovat.

Inventura pokladny probíhá vždy čtvrtletně na začátku daného kvartálu, za který se inventuje. Vzhledem k tomu, že se jedná o těžební společnost, dochází také k pravidelným inventurám deponovaného tříděného a netříděného hnědého uhlí. Ve vnitropodnikovém účetnictví jsou nastavené cykly tak, aby se zjistily skutečné náklady spojené s těžbou uhlí.

O všech provedených inventurách jsou sepsány inventarizační zápisy o tom, proč, kde, kdy inventuru prováděl, jaká osoba je za inventuru zodpovědná a do jakého okruhu inventura patří, viz účetní systém společnosti. Děje se tak na základě českých účetních standardů a vyhlášky č. 500/2002 Sb. V případě nesrovnalostí mezi účetním a skutečným stavem společnost účtuje o rozdílech na účtu 549 – *Manka a škody*. Škoda jde poté k tíži odpovědného pracovníka.

Oprávky a odpisy

Odepisování majetku společnosti probíhá na základě odpisových plánů, které jsou pevně ukotveny ve vnitropodnikových směrnících a v souladu s § 28 zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví a § 26 a § 32a zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů. Společnost účtuje o účetních a daňových odpisech. Odpisy účtuje společnost měsíčně počínaje následujícím měsícem po dni, v němž byl majetek uveden do užívání a zaokrouhluje je na celé Kč nahoru. Ke každému majetku je při jeho uvedení do užívání přiřazena doba odepisování a průběh odepisování. Společnost si pro účely odepisování také určila skupinu majetku na základě technických a technologických parametrů, takovou skupinu odpisuje jako celek. Dále má vnitropodnikově stanoveny standardizované doby použitelnosti hlavních okruhů majetku, které musejí být prioritně používány. Zároveň má v příloze odpisového plánu uvedené vybrané majetky odpisované metodou zrychleného odepisování (například oplocení staveb, důlní díla – jámy, vrty, překopy, štoly).

Účetní odpisy jsou vypočteny lineární a zrychlenou metodou na základě pořizovací ceny a stanovené doby použitelnosti příslušného majetku tak, aby byl zachován věrný a poctivý obraz účetnictví. Dočasné stavby a důlní díla jsou odpisovány lineárně po dobu životnosti dolu nebo po dobu odhadované životnosti, a to vždy po tu, která je kratší. Účetní odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku v roce 2012 činily dle výsledků výkazu zisku a ztráty 1 305 921 tis. Kč.

Tabulka č. 8: Účetní odpisy – doba odepisování (v letech)

Druh majetku	Doba odepisování (v letech)
Osobní automobily, počítače	3 – 5
Přístroje a zařízení	5 – 15
Dopravníky, rypadla	10 – 15
Koleje, kanalizace	20 – 30
Stavby	20 – 50

Zdroj: [18]

Výpočet daňových odpisů se provádí za zdaňovací období nebo za období, za které se podává daňové přiznání. Výše daňových odpisů je evidována na inventárních kartách.

Časové rozlišení nákladů a výnosů

Náklady příštích období tvoří časové rozlišení úroků z emitovaných směnek ve výši 99 050 tis. Kč a ostatní náklady příštích období ve výši 9 687 tis. Kč. Společnost k tomu využívá účet č. 383 – *Výdaje příštích období*. Pojistné, které bývá taktéž často časově rozlišováno, se platí měsíčně v průběhu účetního období, takže na konci účetního období není potřeba jej časově rozlišovat. O výnosech a příjmech příštích období společnost neúčtuje.

Obrázek č. 5: Příklad účtování na účet 381 009 – Náklady příštích období (předplatné časopisů)

Čís.dokladu		1040000748	Účetní okruh	0050	Fiskální rok	2012
Dat.dokl.		17.07.2012	Dat.účtování	17.07.2012	Období	07
Výpočet daně		☐				
Referen.		8502257648				
Měna dokladu		CZK				
Text hl.dokl.		časopis Práce a mzda				

Pol	ÚK	Účet	Krátký text: Účet	Přiřazení	Dě	Částka	Text
1	31	511	Wolters Kluwer ČR, a		PG	2.754,00-	*0308**
2	81	501102	Odb.knihy,nov.,čas.	5510000001	PG	1.147,50	časopis Práce a mzda
3	81	381009	N.příšt.obd. ostatní		PG	1.147,50	Wolt.Kluser-časopis Práce a mzda
4	40	343002	Tuz.odp.zákl.saz.		PG	459,00	
*						0,00	

Zdroj: Interní zdroje podniku 2014

Tvorba opravných položek

Společnost Vršanská uhelná a. s. tvoří opravné položky k pohledávkám, jenž vyjadřují míru riziku ohrožení inkasa pohledávek. Pohledávky jsou rozděleny do následujících kategorií:

Tabulka č. 9: Přehled tvorby opravných položek

Typ pohledávky	Výše opravné položky, resp. odpisu
3 – 6 měsíců po lhůtě splatnosti	20 %
6 – 12 měsíců po lhůtě splatnosti	50 %
Více než 1 rok po lhůtě splatnosti	100 %
Konkurzní řízení nebo u soudu	100 %

Zdroj: Interní zdroje podniku 2014

Na základě vlastní analýzy platební schopnosti svých zákazníků dále stanoví individuální opravné položky k pochybným pohledávkám. V roce 2012 byly vytvořeny opravné položky ke krátkodobým obchodním pohledávkám ve výši 2 980 tis. Kč a zároveň k ostatním krátkodobým pohledávkám ve výši 13 tis. Kč.

Dále jsou tvořeny opravné položky při zjištění snížení ocenění dlouhodobého hmotného majetku, které nemá trvalý charakter. Opravná položka je uplatněna u majetku, který při provedení hodnocení opotřebení vykazuje horší technický stav a míra opotřebení neodpovídá stavu majetku vyjádřenou zůstatkovou hodnotou k datu hodnocení. V roce 2012 došlo pouze k zúčtování opravné položky z předchozího roku ke stavbám ve výši 1 010 tis. Kč.

Opravné položky dále společnost tvoří k zásobám. Jsou vytvářeny v případech, kdy ocenění použité v účetnictví je přechodně vyšší než současná tržní hodnota uhlí. V roce 2012 nedošlo k vytvoření opravné položky na zásoby uhlí.

Tvorba dohadných položek

Společnost Vršanská uhelná a.s. účtuje o dohadných položkách ke konci rozvahového dne. O dodatku dohadných položek ve vztahu k účtovým třídám 5. a 6.

Účtuje do 31. 1. následujícího období. V průběhu účetního období prostřednictvím účetního systému SAP referenti zadávají objednávky na interní či externí materiál a služby, odkud je jiní pracovníci zajišťují, objednávají materiál, či další pracovníky, kteří danou objednávku zpracují. V průběhu roku se stav objednávek a dodávek nekontroluje. Na konci roku ovšem účetní kontroluje takzvané nevypořádané objednávky, tj. ty objednávky a případy, ve kterých se obchod neuskutečnil anebo odpovědný pracovník zapomněl vystavit fakturu. V případě, že se obchod neuskutečnil, má účetní pravomoc danou objednávku ze systému vymazat s doplňujícím komentářem důvodu výmazu, případně upozorní odpovědného pracovníka, aby vystavil dodatečně fakturu.

Pokud z objektivního důvodu není možné do 31.12. běžného roku vystavit za některá plnění faktury, proúčtuje se výnos prostřednictvím účtu 388 – *Dohadné účty aktivní*. Za rok 2012 společnost využila zejména účet 389 005 – *Dohadné položky pasivní k energiím* k zaúčtování plateb za energie, ve vztahu k celkovému objemu výkonů se ovšem jedná o zanedbatelné částky a účet 389 006 – *Dohadná položka na audit*.

Tvorba rezerv

Společnost tvoří zákonné rezervy za účelem a ve výši, které jsou v souladu se zákonem o rezervách, s horním zákonem a se zákonem o odpadech. Dále tvoří ostatní - nedaňové rezervy pro krytí rizik a ztrát a rezervu na daň z příjmů.

Mezi rezervy tvořené podle zvláštních právních předpisů patří rezerva na sanaci a rekultivaci, rezerva na důlní škody, rezerva na opravy hmotného majetku a rezerva na rekultivaci a péči o asanaci skládky odpadů. V roce 2012 společnost vykazuje v souvislosti s tvorbou rezerv na sanaci a rekultivaci a s tvorbou rezerv na vypořádání důlních škod na bankovních vázaných účtech zůstatek ve výši 25 540 tis. Kč a dále pak státní dluhopisy denominované v českých korunách ve výši 1 184 660 tis. Kč.

Mezi ostatní rezervy patří rezerva na daň z příjmů, rezerva na pojistné k nevyplaceným premiím a odměnám, rezerva na prémie a odměny a rezerva na nevybranou dovolenou. Rezervu na daň z příjmů vytváří společnost vzhledem k tomu, že okamžik sestavení účetní závěrky předchází okamžiku stanovení výše

daňové povinnosti. V následujícím účetním období společnost rezervu rozpustí a zaúčtuje zjištěnou daňovou povinnost. V rozvaze je rezerva na daň z příjmů snížena o zaplacené zálohy na daň z příjmů, případná výsledná pohledávka je vykázána v položce Stát – daňové pohledávky. V roce 2012 rezerva na daň z příjmů obsahuje odhad daňové povinnosti společnosti od 1.1. do 31.12.2012 ve výši 239 067 tis. Kč. Tvorba rezervy na daň z příjmů byla k rozvahovému dni ponížena o zaplacené zálohy ve výši 229 317 tis. Kč. Rezerva na nevybranou dovolenou je k rozvahovému dni tvořena na základě analýzy nevybrané dovolené za dané účetní období a průměrných mzdových nákladů včetně nákladů na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění dle jednotlivých zaměstnanců. V roce 2012 nedošlo k tvorbě této rezervy.

Oceňovací rozdíl k nabytému majetku

Oceňovací rozdíl vznikl z důvodu vzniku společnosti Vršanské uhelné a. s. jako nové nástupnické v důsledku rozdělení bývalé Mostecké uhelné společnosti a. s. Odštěpením přešla část majetku na jednotlivé nástupnické společnosti. Z tohoto titulu plynula povinnost nového ocenění majetku, jehož část byla již za dob fungování Mostecké uhelné a. s. plně odepsána. Na tento majetek je totiž nahlíženo jako na nový. Nové ocenění bylo provedeno na základě znaleckého posudku v roce 2008 provedeného společností odhadců Česká znalecká, a. s. Takto nově oceněný majetek se začal znovu odepisovat. Jedná se zejména o velkorypadla a těžkou těžební a dobývací techniku, stavby, pozemky, dopravní a nákladní automobily a jiný dlouhodobý majetek. Oceňovací rozdíl k nabytému majetku vstupuje především do daně z příjmů. Na základě § 23 odst. 15 zákona č. 586/1992 Sb., o dani z příjmu, který říká, že kladný oceňovací rozdíl se při koupi podniku se zahrnuje do nákladů rovnoměrně během 180 měsíců (15 let od nabytí podniku) a je potřeba jej v poměrné výši zároveň zahrnout do základu daně, protože tento rozdíl je podložen jednotlivými účetními hodnotami. Při postupném vyřazování majetku se oceňovací rozdíl nemění. Podle § 25 výše zmíněného zákona nelze za náklady vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů pro daňové účely uznat kladný oceňovací rozdíl vzniklý z titulu nákupu podniku nebo části podniku. Podle § 23, odst. 3 a se potom základ daně zvyšuje právě o tento rozdíl v poměrné výši počtu měsíců za příslušné daňové období. Odpis oceňovacího rozdílu je neřanovým nákladem a zvyšuje tak každoročně daň z příjmu právnické osoby.

Oceňovací rozdíl k nabytému majetku společnost účtuje na analytickém účtu 557 009 – *Odpis k oceňovacímu rozdílu*. Zároveň všechny nedaňové náklady pro lepší orientaci odlišuje analytickou koncovou číslovkou ..9.

Kursově rozdíly

Společnost pro přepočet cizích měn pro účetní operace s devizovými vklady, směnkami a směnárny používá kurz, který se stanovuje na základě denního kurzu vyhlášeného ČNB poslední pracovní den předchozího měsíce a používá se pro účetní případy účtované v daném kalendářním měsíci. V průběhu roku dochází k účtování pouze o realizovaných kurzových ziscích a ztrátách. Aktiva a pasiva v zahraniční měně jsou k rozvahovému dni přepočítávána podle oficiálního kurzu ČNB. Nerealizované kurzové zisky a ztráty u pohledávek a závazků jsou zachyceny ve výsledku hospodaření. Přepočtené kurzové rozdíly z vlastnictví zahraničních majetkových účastí jsou k rozvahovému dni zachyceny jako změna oceňovacích rozdílů z přecenění majetku a závazků.

Podrozvahová evidence

Celková hodnota najatého dlouhodobého nehmotného majetku operativním leasingem zaúčtovaná do nákladů v roce 2012 činila 421 tis. Kč. Souhrnná výše dlouhodobého nehmotného majetku, který je ještě v používání a který není uveden v rozvaze, činí v pořizovacích cenách 1 334 tis. Kč. Celková hodnota dlouhodobého hmotného majetku zaúčtovaná do nákladů v roce 2012 činila 675 tis. Kč. Souhrnná výše majetku v používání, jenž není uveden v rozvaze, činí rovněž v pořizovacích cenách 19 628 tis. Kč. Měsíční splátky jsou proúčtovány na účtech 519 – *účet interně využívaný pro vedení leasingových splátek* souvztažně s účtem 379 – *Jiné závazky*. Operativní leasing je vedený na účtech sedmé účtové třídy. V případě nové leasingové smlouvy účetní proúčtuje pořizovací cenu předmětu zápisem na účty 755 – *Závazky z leasingu* a 791 – *Spojovací účet*, což je účet sloužící pouze pro provedení podvojného zápisu a je individuálně zvolen společností. Pro pohledávky z leasingu má společnost vedený účet 754. Měsíční upisování leasingu se provádí obráceným účetním zápisem, tj. 791/755.

5.1.2 Zjištění HV, výpočet daně z příjmu

Společnost účtuje o dani z příjmu splatné i odložené. O odložené dani účtuje z titulu daňových a účetních odpisů majetku, který byl dříve vložen do účetnictví společnosti, ale předchozím vlastníkem byl již daňově odepsán.

V únoru následujícího období účetní oddělení předloží oddělení daní podklady pro daň z příjmu právnické osoby. To provede výpočet daně a účetní oddělení provede zaúčtování daně z příjmu splatné i odložené. Zaúčtování daně z příjmu probíhá před auditem podvojným zápisem na účty 591 – *Daň z příjmu z běžné činnosti* souvztažně s účtem 453 – *Rezerva na daň z příjmů*. Mimo to jsou v průběhu roku placené zálohy na daň z příjmu vyměřené finančním úřadem a to kvartálně. Tento účetní případ je proúčtován jako 341 – *Daň z příjmů* a účet *Finančního úřadu*, který může být zadán jako analytika k dodavatelským účtům a nebo může být proúčtováno s účtem 221 – *Běžný účet*.

Poté hlavní účetní dá k dispozici veškeré předběžné výkazy před auditem do kanceláře generálního ředitele k zveřejnění. V průběhu února a března dochází k auditu účetní závěrky a výroční zprávy včetně zprávy o propojených osobách a výroční zprávy. Audit může dále základ daně upravit, aby byl obraz účetnictví věrný a poctivý. Pokud nedojde k úpravě základu daně, proúčtuje se daňová povinnost jako účetní případ na účty 591/341 a zároveň dojde k rozpuštění rezervy na daň z příjmu a to zápisem na účty 453/591. V případě, že dojde k úpravě základu daně může dojít ke dvojí situaci. Pokud dojde k úpravě do konce června, což je nejzazší datum podání daňového přiznání, účetní provede korekci, pokud dojde k úpravě základu daně od června do konce roku (např. dlouho zapomenutá faktura), musí se tato skutečnost neúčtetně opravit na konci roku.

5.2 Účetní závěrka ve společnosti

Účetní období společnosti je shodné s kalendářním rokem, tj. začíná 1.1. a končí 31.12. příslušného roku. K tomuto datu je zároveň sestavována účetní závěrka. Společnost má ze zákona povinnost sestavovat účetní výkazy v plném rozsahu a podrobit poté tyto výkazy auditu.

5.2.1 Analýza rozvahy Vršanská uhelná a. s. za rok 2012

Celková suma aktiv v roce 2012 dosahuje výše 16 761 404 000 Kč. Drtivá většina, tj. 85 % všech aktiv tvoří stálá aktiva. Ty tvoří zejména 2 položky a to držba cenných papírů ve výši 1 184 660 tis. Kč a oceňovací rozdíl k nabytému majetku v částce 12 277 302 tis. Kč. Na základě § 10a zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, který říká, že pokud společnost tvoří rezervy mimo jiné na sanaci pozemků postižených důlní těžbou a na vypořádání důlních škod, musí tyto rezervy ukládat na samostatný vázaný účet v bance se sídlem na území České republiky, anebo se za tyto prostředky mohou pořizovat státní dluhopisy. Podmínka deponování rezerv se týká rezerv, jejichž tvorba byla zahájena v roce 2009 nebo později. Tyto rezervy se tvoří podle zvláštních právních předpisů a vzhledem k faktu, že za rok 2012 má zaúčtovány tyto rezervy ve výši 3 931 119 tis. Kč, použila tyto prostředky pro nákup státních dluhopisů. Z tohoto důvodu má v držbě cenné papíry za více než jednu miliardu Kč. Společnost v roce 2012 obnovila svůj dlouhodobý hmotný a nehmotný majetkový fond o 140 317 tis. Kč. Na základě smlouvy o převodu obchodního podílu ze dne 14. prosince 2010 společnost rovněž rozhodla o pořízení 100 % obchodního podílu na společnosti Namove, s. r. o. ve výši 3 000 tis. Kč. Tento obchodní podíl eviduje v dlouhodobém finančním majetku. V dlouhodobém finančním rovněž eviduje financování sesterských společností ve Skupině, konkrétně společnost Servis Leasing a. s. a Namove, s. r. o. v celkové výši 90 500 tis. Kč (rok 2012), dlouhodobé cenné papíry tvoří státní dluhopisy v celkové výši 1 184 660 tis. Kč. Splatnost těchto půjček je dáno na konec roku 2015. Brutto hodnota dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku z rozvahy činí 22 175 898 tis. Kč (bez finančního majetku, který se neodepisuje). Hodnota oprávek činí 9 182 439 tis. Kč. Z toho plyne, že DHM a DNM je v průměru odepsaný ze 41 %. Nejvíce jsou odepsané samostatné movité věci a soubory movitých věcí, které v sobě zahrnují osobní automobily, lehké stroje, drobné přístroje a jiné, ty jsou odepsány z 90 %.

Oběžná aktiva v roce 2012 tvoří 14,14 % celkové bilanční sumy a jsou tvořena z největší části zejména krátkodobým finančním majetkem v částce bez mála dvou miliard Kč, zejména pak penězi na bankovních účtech a v pokladně, termínovanými vklady a prostředky ve správě společnosti ČSOB Asset Management, a. s. na základě smlouvy o obhospodařování cenných papírů. Ostatní aktiva zastoupená časově

rozlišenými náklady příštích období tvoří necelé jedno procento celkových aktiv. Časové rozlišení je tvořeno úroky z emitovaných směnek a časově rozlišenými projektovými studiemi. Ke krátkodobým pohledávkám z obchodních vztahů v hodnotě 424 111 tis. Kč byly v roce 2012 vytvořeny opravné položky ve výši 2 980 tis. Kč. Pohledávky z obchodních vztahů k podnikům ve Skupině jsou v rozvaze vykázány jako součást krátkodobých pohledávek z obchodních vztahů a tvořily hodnotu 410 289 tis. Kč. V roce 2011 byla struktura aktiv na podobné bázi, tj. stálá aktiva tvořila 88 % celé struktury aktiv, oběžná aktiva pak 12 %.

Společnost v roce 2012 rovněž vedla podrozvahovou evidenci, na které evidovala dlouhodobý nehmotný majetek zaúčtovaný do nákladů ve výši 1 334 tis. Kč. Hodnota podrozvahové evidence dlouhodobého hmotného majetku činila 19 628 tis. Kč.

Obrázek č. 6: Skladba pasiv v roce 2012

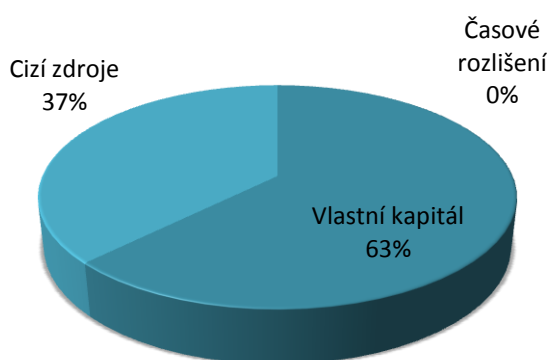

Zdroj: Vlastní zpracování 2014

Vlastní kapitál se podílí na celkové struktuře pasiv 63 % procenty a z 96 % je tvořen výsledkem hospodaření minulých let a to ve výši 10 109 990 tis. Kč a vlastním kapitálem, jenž tvoří 100 ks kmenových akcií na jméno v listinné podobě ve jmenovité hodnotě 5 mil. Kč. Na druhou stranu cizí kapitál tvoří „pouhých“ 37 %. Oproti roku 2011 došlo ke snížení výše vlastního kapitálu. Poměr vlastního a cizího kapitálu byl 70 : 30, tzn. snížení o 3 procentní body. Největší podíl zde tvoří rezervy podle zvláštních právních předpisů ve výši 3 931 119 tis. Kč, dlouhodobé směnky k úhradě ve výši 1,5 miliardy Kč a závazky k ovládané společnosti (Indoverse Coal Investments

Limited – jediný akcionář) ve výši 578 240 tis. Kč. Společnost pro financování nevyužívá zdrojů bankovních institucí, ale volí cestu financování cennými papíry a půjčkami v rámci Skupiny. Tyto směnky jsou podloženy směnečnými smlouvami, které jsou tajné a nemá k nim přístup ani účetní. Úroky z těchto směnek jsou splatné měsíčně a jsou zúčtovávány do nákladových úroků ve výkazu zisku a ztráty. Tato kapitálová struktura se dala předpokládat vzhledem k hlavní činnosti podniku – u průmyslových podniků totiž převládá vlastní kapitál.

Obrázek č. 7: Skladba pasiv v roce 2012

Zdroj: Vlastní zpracování 2014

5.2.2 Analýza výkazu zisku a ztráty Vršanská uhelná a. s. za rok 2012

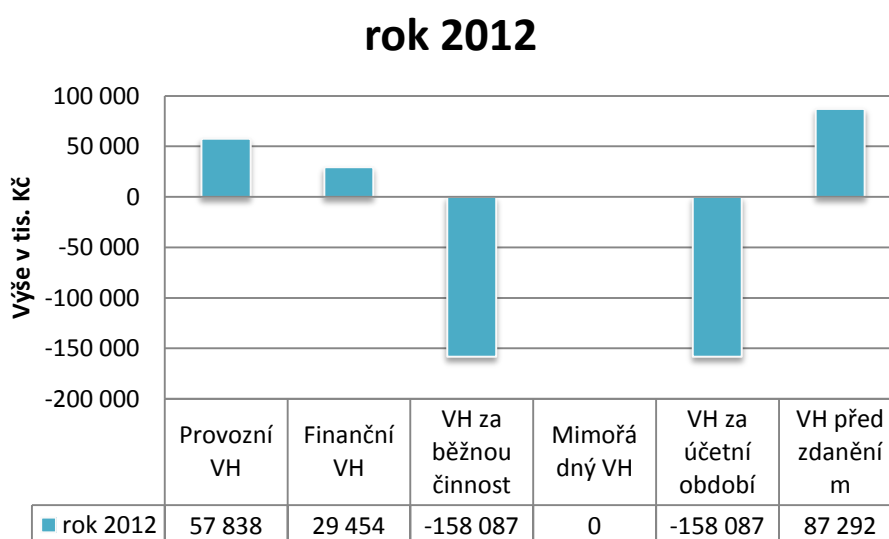
Tržby společnosti plynou zejména z titulu prodeje uhlí, z přepravného uhlí a z prodeje ostatních služeb technického rázu společnosti Czech Coal a. s. Veškeré výnosy společnosti jsou realizovány v tuzemsku. Jak je vidět na spodním grafu, společnost z provozní a finanční činnosti vykazuje zisk ve výši 87 292 tis. Kč.

V provozní oblasti při porovnání výkonů s výkonovou spotřebou lze jasně vidět, že společnost tvoří přidanou hodnotu ve výši 1 889 615 tis. Kč. Naproti tomu osobní náklady tvoří 294 077 tis. Kč, to znamená, že zaměstnanci svojí činností vydělali společnosti po odečtení osobních nákladů 1 595 538 tis. Kč. Velkou redukcí jsou ovšem odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku ve výši 1 305 921 tis. Kč. Z hlediska tvorby zdrojů pro případné financování je to velká částka, ze které lze financovat nové investice, protože odpisy nejsou reálně vynaložené peníze, nicméně vstupují do nákladů a proto ve výsledku z velké části redukuje provozní hospodaření. Po ostatních úpravách vychází provozní výsledek hospodaření 57 838 tis. Kč.

Společnost zároveň drží dluhopisy, kupóny ke státním dluhopisům, směnky, ostatní cenné papíry do splatnosti, peníze na termínovaných vkladech a od 14.12.2010 rovněž obchodní podíl ve 100 % výši ve společnosti Namove, s. r. o. IČ 271 79 371. V průběhu roku dochází ke splatnosti a prodeji některých cenných papírů a zároveň k nákupu jiných. Výsledkem je finanční výsledek hospodaření za rok 2012 ve výši 29 454 tis. Kč.

Součtem provozního a finančního výsledku hospodaření vyjde výsledek hospodaření před zdaněním ve výši 87 292 tis. Kč. Daň z příjmu za běžnou činnost ve výši 245 379 tis. Kč tento výsledek ovšem zredukuje do celkové účetní ztráty ve výši – 158 087 tis. Kč.

Obrázek č. 8: Analýza výsledovky v roce 2012 – postupná tvorba VH

Zdroj: Vlastní zpracování 2014

5.2.3 Analýza Cash-Flow Vršanská uhelná a. s. rok 2012

Cash – Flow je ve společnosti tvořeno nepřímou metodou a pro účely výpočtu si společnost zakoupila softwarovou podporu přímo od společnosti, která provádí každoroční audit, tj. od KPMG Consulting Inc., ta na program vlastní licenci a požaduje přímo po společnosti výpočet touto formou. Bohužel výpočet Cash – Flow společnosti je velmi náročná a specifická činnost, kterou je schopen provést pouze zaměstnanec společnosti, který má přístup do účetního systému a je schopen si tak ověřit určité skutečnosti, které do výpočtu Cash – Flow vstupují, jsou to například úroky, zda byly

nebo nebyly zaplacené, dále je potřeba Cash – Flow očistit o případy, které neproběhly cashově, dále je to daň z příjmu, odpisy pohledávek, přecenění majetku a mnoho dalšího. Přehled o finančních tocích za roky 2011 a 2012 je součástí přílohy E.

Roční cash-flow je víceméně nevypovídající výkaz, co se týče skutečného hospodaření s penězi. Jedná se o uzávěrku peněz k jedinému datu, takže hned další den může být situace úplně odlišná. Oproti roku 2011 výrazně vzrostly peněžní toky z finanční činnosti, což vypovídá o dobrém hospodaření s dlouhodobými finančními prostředky. Dále lze vidět že cash-flow z investiční činnosti je záporný, což znamená, že společnost spotřebovávala peníze na investice. Vývoj dílčích položek je nutné sledovat v delším časovém horizontu, ale v kratších intervalech.

5.2.4 Analýza přehledu o změnách vlastního kapitálu za rok 2012

Následující tabulka dává přehled o pohybech, respektive změnách ve vlastním kapitálu společnosti. Z této tabulky je patrné, že v roce 2012 společnost realizovala účetní ztrátu ve výši 158 097 tis. Kč. V témže roce došlo taktéž k úhradě ztráty předchozí roku ve výši 101 221 tis. Kč a to ze zdrojů nerozděleného zisku minulých let.

Tabulka č. 10: Přehled o pohybech vlastního kapitálu 2012

	Základní kapitál	Zákonný rezervní fond	Sociální fond	Nerozdělený zisk minulých let	Výsledek hospodaření běžného období	Celkem
Zůstatek k 1.1.2012	500 000	42 399	2 322	11 711 211	- 101 221	12 154 711
Příděly fondům	--	--	--	--	--	--
Přírůstky fondů	--	--	17	--	--	17
Čerpání fondů	--	--	- 7	--	--	- 7
Úhrada ztráty min. let	--	--	--	- 101 221	101 221	--
Dividendy	--	--	--	- 1 500 000	--	--
Výsledek hospodaření běžného období	--	--	--	--	- 158 087	- 158 087
Zůstatek k 31.12.2012	500 000	42 399	2 332	10 109 990	- 158 087	10 496 634

Zdroj:

5.3 Audit účetní závěrky a výroční zprávy

Společnost Vršanská uhelná a. s. je dle zákona povinna nechat ověřit účetní závěrku a výroční zprávu auditorem. K této povinnosti využívá každoročně služeb

auditorské společnosti KPMG Consulting Inc, která v průběhu února a března provádí hlavní audit. Za účelem provedení auditu je nutné sjednat auditorům přístup do informačního systému. Na tomto základě probíhá analýza vybraných účtů včetně jejich účetních podkladů. Dále je kontrolováno oprávněné zaúčtování nákladů, vhodnost použití účetních metod, přiměřenost účetních odhadů, rámcové smlouvy s odběrateli, vzájemná úvěrová angažovanost ve Skupině Czech Coal, způsob zařazování majetku a jeho odepisování, výpočty opravných položek, rezerv, správnost výpočtu odloženého daňového závazku či pohledávky. Po této kontrole následuje další krok a to sestavení daňového přiznání k dani z příjmů právnických osob. Výsledek hospodaření se upraví o připočitatelné a odčitatelné položky a stanoví se základ daně, jenž po vynásobení sazbou daně dá ve výsledku daňovou povinnost.

Audit se rovněž zaměřuje na správnost výroční zprávy a její soulad s účetní závěrkou. Zde prověřuje, zda informace obsažené ve výroční zprávě popisují skutečnosti, jež jsou předmětem zobrazení v účetní závěrce.

Výrok nezávislého auditora k účetní závěrce a výroční zprávě za rok 2012 zní **„Bez výhrad“**.

6 Finanční analýza společnosti Vršanská uhelná a. s.

„Finanční analýza slouží ke komplexnímu zhodnocení finanční situace podniku. Pomáhá odhalit, zda je podnik dostatečně ziskový, zda má vhodnou kapitálovou strukturu, zda využívá efektivně svých aktiv, zda je schopen včas splácet své závazky a celou řadu dalších významných skutečností. Průběžná znalost finanční situace firmy umožňuje manažerům správně se rozhodovat při získávání finančních zdrojů, při stanovení optimální finanční struktury, při alokaci volných peněžních prostředků, při poskytování obchodních úvěrů, při rozdělování zisku atd.“ [3]

Finanční analýza tedy primárně slouží k zhodnocení finančního zdraví podniku. Analyzuje minulost, současnost a na základě výsledků dokáže predikovat budoucí vývoj. Pro společnost je to cenný zdroj informací pro podnikové řízení. [3]

Finanční analýze lze podrobit podnikatelské subjekty, projekty, minicipální firmy, neziskové subjekty a v neposlední řadě také libovolnou činnost nebo aktivitu za předpokladu určité majetkové a finanční struktury a struktury hospodářského výsledku. [3]

Společnost Vršanská uhelná a. s. pro účely finanční analýzy nevyužívá speciální informační systém, jednotlivé ukazatele jsou vypočítávány prostřednictvím nastavených vzorců v prostředí Microsoft Excel, které provádí předseda představenstva, jenž se řadí do střediska Řízení společnosti. Tyto dokumenty jsou neveřejné, nejsou standardní součástí přílohy k účetní závěrce ani výroční zprávy a slouží čistě pro potřeby vedení společnosti.

6.1 Analýza stavových ukazatelů

Analýza stavových ukazatelů umožňuje vidět údaje z účetních výkazů ve vzájemných souvislostech. Dílčími částmi této analýzy je vertikální a horizontální analýza, kterou je možné nalézt v příloze C a D této práce. Horizontální analýza sleduje vývoj zkoumané veličiny v čase, nejčastěji ve vztahu k nějakému minulému účetnímu období. Vertikální struktura sleduje strukturu finančního výkazu vztahenou k nějaké smysluplné veličině. [2]

6.1.1 Komentáře k vertikální analýze (příloha C)

6.1.1.1 Vertikální analýza rozvahy

Z uvedených údajů je patrný nárůst poměru dlouhodobého majetku od roku 2008 (hodnota 80,70 %) do roku 2010 (hodnota 89,92 %), v tomto roce je ovšem podíl nejvyšší a od té chvíle dochází ke snížení podílu na celkových aktivech až na celkových 85,15 % v roce 2012. V roce 2009 je nárůst zaznamenán především poklesem celkových aktiv o více než 3 mld. Kč, které způsobily zvýšení poměru oceňovacího rozdílu k aktivům. Pokles aktiv byl dán částečnou likvidací skládkového universálního stroje. V roce 2010 byl nárůst dán nákupem státních dluhopisů, jejich celková hodnota činila 969 967 tis. Kč, ale take opětovným snížením celkových aktiv a to z důvodu likvidace lopatového pásového rypadla. Na druhé straně oběžná aktiva zaznamenávají zrcadlový vývoj. Do roku 2010 dochází k jejich procentuálnímu snížení vzhledem k celkovým aktivům, od roku 2010 poměr mírně roste. V roce 2009 a v menší míře i v roce 2010 poměr oběžného majetku klesá z důvodu prodeje krátkodobého finančního majetku – konkrétně státních dluhopisů. V roce 2011 ovšem došlo k vložení peněz na termínovaný účet v Kč u tuzemské banky ČSOB ve výši 800 000 tis. Kč, tím se zvýšil krátkodobý finanční majetek a tím i oběžná aktiva. V roce 2012 měla společnost vyšší zůstatky na účtě z titulu tvorby rezervy na sanaci po důlních škodách, které uložila na vázaný účet.

Strana pasiv vykazuje v časové řadě k roku 2012 sestupnou tendenci. Podíl vlastního kapitálu na celkových pasivech oproti cizímu kapitálu je ve sledované řadě vždy vyšší, což je pozitivní informace, nicméně tento poměr klesá. Tato informace je naopak celkem znepokojivá. Důvodem je klesající poměr a de facto i absolutní hodnota nerozděleného zisku minulých let, který primárně slouží jako zdroj pro krytí ztrát. Výsledek hospodaření účetního období dosahuje vždy minusových hodnot vzhledem ke každoroční ztrátě s výjimkou roku 2009, jejíž poměr činil 1,12 %. Růst podílu cizích zdrojů je způsoben nárůstem rezerv podle zvláštních právních předpisů, v roce 2011 je umocněn využíváním směnek jako externího zdroje financování a v roce 2012 ještě navíc poskytnutou půjčkou od svého akcionáře ve výši 578 240 tis. Kč.

6.1.1.2 Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty

Z výkazu zisku a ztráty nelze vypočítat jednoznačný trend vývoje provozního výsledku hospodaření EBIT. Dá se říci, že v jednotlivých letech jeho výše kolísá od záporných hodnot do kladných. Rovněž fluktuje i výkonová spotřeba, nejnižší hodnoty společnost dosáhla v roce 2011 a to 1 423 952 tis. Kč. Z tohoto důvodu jsou poté velké výkyvy rovněž v marži společnosti, která se pohybuje v podílu od 45,68 % (rok 2008) do 54,59 % (rok 2012). V roce 2008 se rovněž velkým podílem na tržbách podílely tržby za prodej cenných papírů a podílů a to 43,84 % včetně nákladů na jejich prodej 47,45 %. Tyto hodnoty klesly hned následující rok a to zejména z důvodu odstoupení od politiky prodeje cenných papírů, tím pádem společnosti nevznikly ani náklady z jejich prodeje. Další prodej cenných papírů nastal v roce 2009, kdy náklady na prodání byly nižší než výnosy z prodeje. Výsledkově na tom byla firma nejhůře v roce 2010, kdy poměr výsledku hospodaření za účetní období po zdanění k tržbám za vlastní výrobky činí v roce 2008 – 16,69 %, nejhorší propad nastal meziročně v roce 2010, ve kterém poměr činil – 10,98 %, což je nejhorší poměr ze všech let. Vše je z důvodu záporného výsledku hospodaření. Mírná hodnota výsledku hospodaření je předmětem následující analýzy.

6.1.2 Komentáře k horizontální analýze (příloha D)

6.1.2.1 Horizontální analýza rozvahy

Ve vývoji celkových aktiv tvoří nejvýznamnější změny vývoj dlouhodobého majetku, který je každý rok pravidelně odepisován a snižuje se tak jeho hodnota. Dlouhodobý majetek je v průměru odepisován ze 41 %. Odepisuje se rovněž i oceňovací rozdíl od počátku roku 2008 po dobu 15 let v úhrnné roční výši 1 227 730 tis. Kč. Dlouhodobý finanční majetek v roce 2011 vzrostl o 33,74 % (zvýšení o 327 272 tis. Kč) a to zejména nákupem státních dluhopisů (nárůst o 104 272 tis. Kč), pořízením obchodního podílu ve společnosti Namove, s. r. o. (3 000 tis. Kč) a poskytnutím půjček společností Servis Leasing a. s. a Czech Coal POWER s. r. o. v rámci Skupiny Czech Coal. V následujícím roce oproti roku 2012 ovšem klesl o 1,74 % (snížení o 19 079 tis. Kč) a to z důvodu splacení půjček od společností v celkové výši 129 500 tis. Kč. Naproti tomu oběžná aktiva potvrzují meziroční nárůst. V roce 2011 činí nárůst 13,87 % oproti roku 2010 a v roce 2012 nárůst 14,38 % oproti roku 2011. Tyto nárůsty jsou způsobené

především nárůstem krátkodobého finančního majetku o 422 343 tis. Kč v roce 2011 a o 434 525 tis. Kč v roce 2012. V roce 2011 položku krátkodobé cenné papíry a podíly tvořil zejména termínovaný vklad ve výši 800 000 tis. Kč. V roce 2012 krátkodobý finanční majetek vzrostl z důvodu vysokého zůstatku na běžném účtě. Rovněž náklady příštích období vzrostly a to zejména kvůli časovému rozlišení úroků směnek, které společnost v roce 2011 začala využívat jako externí zdroj financování.

Strana pasiv bilančně rovněž klesá. V posledních dvou letech společnost začíná využívat externí zdroj financování. Podíl vlastního kapitálu na celkových zdrojích financování a i samotný vlastní kapitál meziročně klesá. V roce 2011 klesl o 14,74 % (absolutně o 2 101 210 tis. Kč), v následujícím roce klesl o 13,64 % (absolutně o 1 658 077 tis. Kč). Příčinou tohoto poklesu je využívání nerozděleného výsledku hospodaření minulých let jako finančního polštáře pro úhradu případné ztráty a pro výplatu dividend. Vzhledem k tomu, že společnost je ve 4 z 5 účetních období ve ztrátě, je to celkem pochopitelné. Výsledek hospodaření běžného účetního období, nebo-li výše ztráty meziročně klesla o 70,71 % (nárůst o 244 372 tis. Kč), v dalším roce už ale už opět vzrostla a to o 56,18 % (absolutní pokles o 56 866 tis. Kč). Jak již bylo řečeno, cizí zdroje meziročně rostou. V roce 2011 meziročně stouply o 40,09 % a v roce 2012 o 16,14 %. V roce 2011 zaznamenaly absolutní nárůst o 1 543 674 tis. Kč z titulu navýšení krátkodobých závazků, kde bylo nejprve účtováno o krátkodobých směnkách k úhradě. V následujícím roce tyto směnky byly převedeny do dlouhodobých směnek k úhradě, čímž zapříčinily růst dlouhodobých závazků o 10 409,76 %. V roce 2012 byl růst cizích zdrojů umocněn nárůstem půjčky za svým akcionářem ve výši 578 240 tis. Kč. Ostatní položky bez výraznějších změn.

6.1.2.2 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty

V jednotlivých letech je patrný meziroční nárůst výkonů, v roce 2011 nárůst o 7,41 % (změna o 233 640 tis. Kč) a v roce 2012 je nárůst oproti předchozímu roku nižší. Zvýšil se o 2,46 % (zvýšení o 83 118 tis. Kč). Za nárůstem v roce 2011 stojí překročení plánu hrubé těžby uhlí o 903 tis. tun finální produkce. V roce 2011 rovněž došlo ke skokovému nárůstu cen elektrické energie o 15 % z důvodu ekologické havárie jaderné elektrárny v Japonsku. To zapříčinilo uzavření několika jaderných elektráren v Německu, což vyšroubovalo i výkupní cenu uhlí. Stav zásob v roce 2011 se snížil

o 15 tis. tun uhlí, oproti výši překročené těžby ovšem bez podstatného vlivu na výši tržeb. V roce 2012 došlo naopak k nenaplnění plánu o 54 tis. tun finální produkce. V roce 2011 se podařilo nejen překročit plán, ale rovněž i snížit výkonovou spotřebu, která klesla o 218 197 tis. Kč. V následujícím roce byla situace přesně opačná. Došlo ke zmírnění tempa růstu výkonů a neúměrně tomu se navýšila výkonová spotřeba o 155 120 tis. Kč, což je v relativně vyjádřeno jako nárůst o 10,89 %. Tomu odpovídá i výš přidané hodnoty, v roce 2011 vzrostla o 29,93 % (navýšení o 451 837 tis. Kč), v následujícím roce vzhledem k vyššímu nárůstu výkonové spotřeby klesla o 3,67 % (- 72 002 tis. Kč). Mzdové náklady kopírují vývoj počtu pracovníků. V roce 2011 došlo k propuštění 45 zaměstnanců, z tohoto důvodu mzdové náklady klesly o 14,20 %, v roce 2012 společnost přibrala 18 nových pracovníků, obohatila motivační systém a zvýšila mzdy. Mzdové náklady tak vzrostly o 17,27 %. Výše odměn statutárním orgánům je nepravdělná a nárazová, proto je možné se zde setkat s velkým propadem o 60,03 % v roce 2011. Je to dáno především tím, že v roce 2010 došlo k nejvyšší výplatě odměn za celých pět sledovaných let. Rovněž i tržby z prodeje dlouhodobého majetku nelze odhadovat, tato položka se v průběhu sledovaných let volně mění. Provozní výsledek hospodaření v roce 2011 vzrostl o 168,74 % (změna o 354 317 tis. Kč). To je dáno zejména velkým překročením plánovaných výkonů, snížení výkonové spotřeby a propuštěním části zaměstnanců, respektive úsporou mzdových nákladů. V roce 2012 provozní hospodářský výsledek klesl o 59,93 % (- 86 495 tis. Kč) což je naopak dáno protichůdným vývojem než v roce 2011. Finanční výsledek hospodaření klesl oproti roku 2010 o 81,84 % (změna o - 57 429 tis. Kč), ale oproti roku 2011 vzrostl o 131,17 % (změna o 16 713 tis. Kč). V roce 2010 totiž společnosti nevznikaly nákladové úroky. Zároveň v roce 2011 vzrostly i ostatní finanční náklady o 206,90 %. Dále vypočtená daň z příjmu právnické osoby (splatná i odložená) vzrostla o 25,52 %. Do daně z příjmů vstupuje v případě společnosti Vršanská uhelná a. s. i odpis oceňovacího rozdílu, který je neřaditelným nákladem a zvyšuje tak každoročně daň z příjmu právnické osoby. Se započtením předešlých faktů došlo ke snížení ztráty hospodaření z minulého roku o 70,71 % (absolutně změna o 244 372 tis. Kč), následující rok vlivem nižší přidané hodnoty a vyšších mzdových a finančních nákladů je výsledek hospodaření nižší oproti roku 2011 o 56,58 % (změna o - 56 866 tis. Kč).

6.1.3 Bilanční pravidla financování [10]

Bilanční pravidla financování slouží k posouzení struktury majetku, respektive dávají odpověď na to, jak by měly být financování kapitálové potřeby. **Zlaté pravidlo vyrovnání** rizika říká, že by vlastní zdroje měly převyšovat hodnotu cizích zdrojů. Objem cizího a vlastního kapitálu by měl být maximálně v poměru 1:1. To znamená, že vlastníci nesou přinejmenším stejné riziko jako věřitelé. Pokud je ROE (Rentabilita vlastního kapitálu) vyšší než úrok z cizího kapitálu, dochází k působení pákového efektu. Toto pravidlo je vhodné jako ukazatel pro banky při posouzení úvěruschopnosti. V případě společnosti Vršanská uhelná a. s. je objem vlastního kapitálu ve všech letech vyšší, než cizí kapitál, nicméně v průběhu let dochází ke zmenšování poměru mezi vlastním a cizím kapitálem, což je zapříčiněno zejména poklesem výsledku hospodaření minulých let, který slouží jako zdroj pro úhradu ztrát a také počátkem využívání směnek jako cizího zdroje financování. Vzhledem k faktu že výsledek rentability vlastního kapitálu ROE je ve 4 z 5 sledovaných let záporný, nelze usuzovat na pozitivní působení pákového efektu. **Zlaté pari pravidlo** doporučuje používat takové množství vlastního kapitálu, které pokrývá potřebu dlouhodobého majetku. Dlouhodobý majetek by měl být financován dlouhodobým kapitálem a na tomto dlouhodobém kapitálu by se měl podílet dlouhodobý cizí kapitál. Rovněž i toto pravidlo společnost naplňuje, vlastní kapitál je vskutku zhruba roven dlouhodobému majetku kromě roku 2012. A konečně **zlaté poměrové pravidlo** zmiňuje fakt, že tempo růstu investic by nemělo převýšit tempo růstu našich tržeb. Příliš vysoké investice by se mohly stát zátěží pro firmu. Výnosnost investice by neměla být nižší, než náklady s ní spojené. I toto pravidlo je splněné, jelikož dochází k zápornému tempu růstu investic.

6.2 Analýza rozdílových ukazatelů

Rozdílové ukazatele slouží k analýze a řízení finanční situace podniku s orientací na jeho likviditu. K nejvíce používaným rozdílovým ukazatelům patří čistý pracovní kapitál a čisté pohotové prostředky. [3]

6.2.1 Čistý pracovní kapitál (net working capital)

Je definován jako rozdíl mezi oběžným majetkem a krátkodobými cizími zdroji. Čistý pracovní kapitál definuje, zda má podnik volný krátkodobý kapitál na úhradu krátkodobých zdrojů. [3] Funkčně zajišťuje plynulou hospodářskou činnost.

Tabulka č. 11: Vývoj ČPK v letech 2008 - 2012

V tis. Kč	2008	2009	2010	2011	2012
Oběžná aktiva	4 225 579	2 227 567	1 820 267	2 072 690	2 370 816
Krátkodobé cizí zdroje	279 929	176 840	220 265	1 580 880	214 504
ČPK	3 945 650	2 050 727	1 600 002	491 810	2 156 312

Zdroj: Vlastní zpracování 2014

Čistý pracovní kapitál v jednotlivých letech nabývá kladných hodnot, tj. krátkodobé závazky jsou nižší než krátkodobý majetek. Firma má k dispozici finanční polštář. Čistý pracovní kapitál by měl být samozřejmě kladný, na druhou stranu by neměl být příliš vysoký – snižuje se tak rentabilita. Jedná se tedy o konzervativní způsob financování, kdy je dlouhodobý kapitál využíván k financování stálých aktiv a trvale vázaných oběžných aktiv. Jedná se o přístup méně riskantní, ale dražší. Společnost tedy dává přednost stabilitě před výnosem.

6.2.2 Čisté pohotové prostředky

Jedná se o upravený čistý pracovní kapitál, z oběžného majetku se použije pouze nejvyšší stupeň likvidity, tj. hotovost a zůstatky na běžných účtech v bankách. [3] Odstraňuje tím nevýhodu čistého pracovního kapitálu, protože podává informace o okamžité likviditě.

Tabulka č. 12: Vývoj ČPP v letech 2008 - 2012

V tis. Kč	2008	2009	2010	2011	2012
Hotovost + zůstatky na BÚ	797 619	833 608	636 491	346 047	1 766 905
Krátkodobé cizí zdroje	279 929	176 840	220 265	1 580 880	214 504
ČPP	517 690	656 768	416 226	- 1 234 833	1 552 401

Zdroj: Vlastní zpracování 2014

V průběhu analyzovaných let byly zůstatky na pokladně a na běžných účtech vždy vyšší než závazky splatné do 1 roka až na výjimku a tou byl rok 2011. V roce

2011 se do krátkodobých jiných závazků promítly směnky k úhradě, které byly v následujícím roce zaúčtovány do dlouhodobých směnek k úhradě. To znamená, že pokud by došlo k okamžitému splacení všech směnek a jiných krátkodobých závazků, firma by neměla okamžité finanční prostředky na pokrytí těchto závazků a musela by nastalou situaci řešit např. jednoletým provozním financováním.

6.3 Analýza poměrových ukazatelů

Poměrové ukazatele umožňují získat rychlou představu o finanční situaci v podniku. Do poměru zde vchází různé položky rozvahy a výsledovky. Na základě toho je možné zkonstruovat velké množství ukazatelů. V následujícím textu bude provedena analýza likvidity, aktivity, zadluženosti a rentability.

6.3.1 Ukazatele likvidity (liquidity ratios)

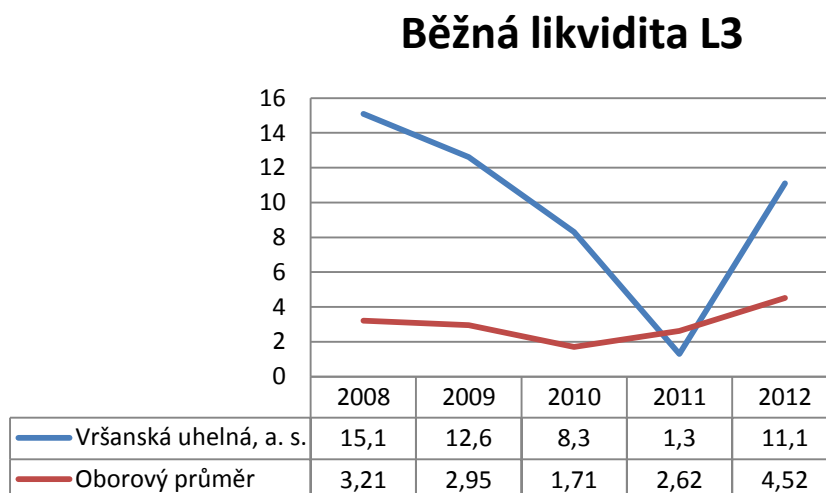
Při výpočtu jednotlivých druhů likvidit bylo využito mezioborového srovnání na základě výsledku finančních analýz jednotlivých let vydaného Ministerstvem průmyslu a obchodu České republiky (MPO ČR) za roky 2008 – 2012. V letech 2008, 2010, 2011 a 2012 podnik spadal dle MPO ČR do II. kategorie (ROE \leq bezriziková přírážka, netvořící hodnotu) dle NACE kódu B – těžba a dobývání. Bezriziková přírážka se rovná průměrnému výnosu z desetiletých státních dluhopisů a byla stanovena pro rok 2008 na výši 4,38 %, 2009 4,67 %, 2010 3,71 %, 2011 3,79 % a konečně 2012 2,31 %. V roce 2009 ovšem podnik spadal do I. kategorie, čili do podniků tvořící hodnotu. [12]

Běžná likvidita

Alternativní označení L3, které označuje, kolikrát oběžná aktiva přesahují krátkodobé dluhy, aneb kdyby společnost proměnila veškerá svá oběžná aktiva na hotovost, kolikrát by uspokojila své věřitele. Za obecně přijatelné hodnoty jsou považovány hodnoty v intervalu 1,5 – 2,5. [3]

Běžná likvidita = Oběžná aktiva/Krátkodobé závazky

Obrázek č. 9: Vývoj běžné likvidity v letech 2008 - 2012

Zdroj: Vlastní zpracování 2014, [13]

Společnost má ve všech letech kromě roku 2011 ve srovnání s oborovým průměrem kritérium splněné, na druhou stranu jsou tato čísla velmi vysoká. V roce 2011 kritérium není splněné z důvodu zaúčtovaných směnek k úhradě v krátkodobých závazcích, které jinak účetně vede v dlouhodobých směnkách k úhradě.

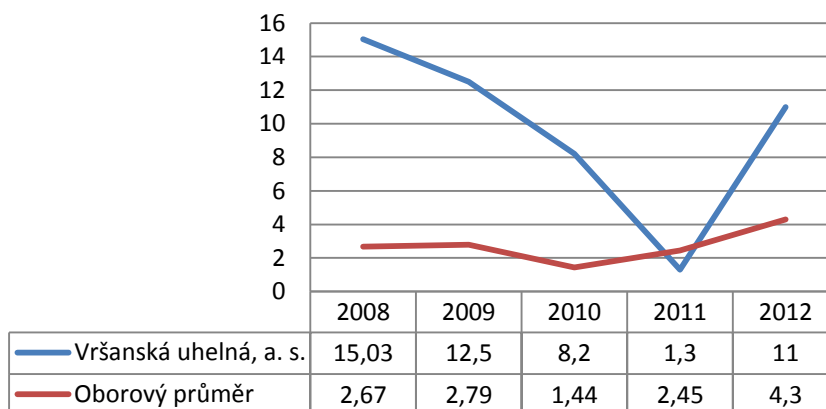
Pohotovná likvidita

Alternativní označení L2, nebo-li rychlý test (acid test). Od běžné likvidity se odlišuje v tom, že vylučuje vliv veškerých nejméně likvidních částí oběžného majetku, tj. zásob. Za obecně přijatelné hodnoty se považují hodnoty v intervalu 1,0 – 1,5. [3] Pokud je poměr menší než hodnota 1,0, měl by podnik uvažovat nad prodejem zásob.

$$\text{Pohotovná likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva} - \text{Zásoby}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$

Obrázek č. 10: Vývoj pohotové likvidity v letech 2008 - 2012

Pohotová likvidita L2

Zdroj: Vlastní zpracování 2014, [13]

Pohotová likvidita je v porovnání s běžnou likviditou téměř neměnná. Shodnost výsledků je dána nevýznamným zastoupením zásob v oběžném majetku. Hodnoty by neměly klesnout pod 1,0, což je splněno, přesto jsou tyto hodnoty velmi vysoké. Vysoký podíl oběžných aktiv negativně ovlivňuje rentabilitu společnosti, protože vložené prostředky nejsou efektivně využívány. Oproti oborovému srovnání je pohotová likvidita společnosti mnohonásobně vyšší kromě roku 2011.

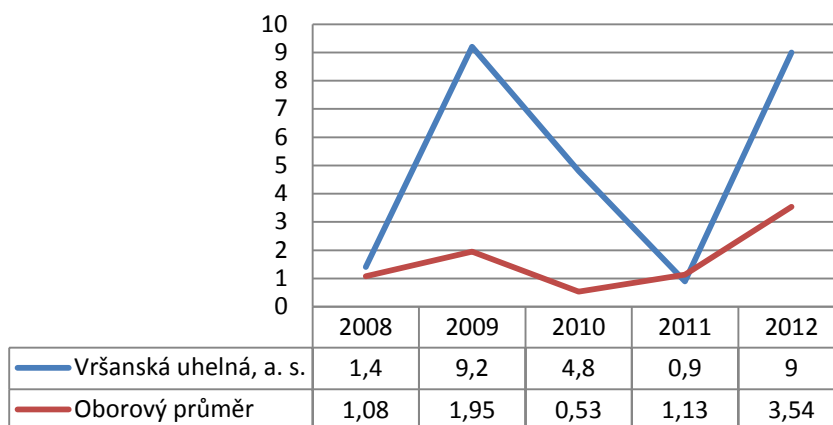
Hotovostní (okamžitá) likvidita

Alternativní označení L1, nebo-li likvidita prvního stupně, cash likvidita. Z oběžných aktiv vylučuje vše kromě pokladní hotovosti, peněz na běžných účtech, případně krátkodobý finanční majetek. Za obecně přijatelnou hodnotu se považuje hodnota 0,2 - 0,5. Vysoké hodnoty svědčí o neefektivním využívání finančních prostředků. [3]

Hotovostní (okamžitá) likvidita = Krátkodobý finanční majetek/Krátkodobé závazky

Obrázek č. 11: Vývoj okamžité likvidity v letech 2008 – 2012

Hotovostní (okamžitá) likvidita L1

Zdroj: Vlastní zpracování 2014, [13]

Hodnoty hotovostní likvidity jsou oproti pohotové nižší. Tento fakt je dán zejména očištěním o krátkodobé pohledávky a o půjčky za sesterskými společnostmi ve Skupině. Rok 2011 se typicky vymyká trendu. Hodnoty všech let nekonvergují s přijatelnými hodnotami, což v konečném důsledku nepotvrzují ani hodnoty oborových průměrů. Celkově výsledky hotovostní likvidity potvrzují skutečnost neefektivního využívání finančních zdrojů.

6.3.2 Ukazatele aktivity (activity ratios)

Podniku říkají, jaká je jeho schopnost využívat vložených prostředků a jak váže finanční prostředky v jednotlivých formách aktiv. Výpočet jednotlivých ukazatelů aktivity vyjadřuje následující tabulka.

Tabulka č. 13: Vybrané ukazatele aktivity

Ukazatelé aktivity	2008	2009	2010	2011	2012
Obrat celkových aktiv (Tržby/Ceková aktiva)	0,17	0,21	0,17	0,19	0,21
Obrat pohledávek (Tržby/Pohled. z obchodního styku)	6,40	7,18	7,26	7,97	8,22
Doba obratu pohledávek (Pohledávky/(Tržby/365))	57,00 dní	50,85 dní	50,31 dní	45,82 dní	44,40 dní

Obrat krátkod. závazků (Výkonová spotřeba/KZ z obchodního styku)	11,01	13,69	9,55	9,06	9,35
Doba obratu KZ (KZ z obchod. styku/(Výkon. spotřeba/365))	33,16 dní	26,65 dní	38,22 dní	40,30 dní	39,02 dní
Obrat zásob (Tržby/Zásoby)	228,37	251,68	197,24	257,26	242,43
Doba obratu zásob (Zásoby/(Tržby/365))	1,60 dní	1,45 dní	1,85 dní	1,42 dní	1,51 dní

Zdroj: Vlastní zpracování 2014

Ukazatel obratu celkových aktiv určuje intenzitu využití majetku. Od roku 2008 dochází meziročně k velmi mírnému kolísání tohoto ukazatele, což znamená, že firma je schopná ročně vygenerovat ze zdrojů, které má k dispozici přibližně stejnou výši peněžních prostředků. Dalšími ukazateli jsou zejména doba obratu pohledávek a závazků. Obecně platí, že by doba splatnosti závazků měla být delší, než doba obratu pohledávek, aby se firma nedostala do druhotné platební neschopnosti. Toto pravidlo společnost ve všech analyzovaných letech nedodržuje, nicméně z analýzy rozdílových ukazatelů jasně plyne, že firma má dostatečný finanční polštář pro případné krytí v době nesouladu mezi příjmem a výdajem peněz. Ke zvýšení doby obratu závazků přispívá snižování výkonové spotřeby, konkrétně snižování spotřeby materiálu a energie. Ke snižování doby obratu pohledávek naopak přispělo meziroční 2009 – 2010 snížení tržeb z vlastních výrobků a služeb o 814 189 tis. Kč. Doba obratu zásob je udržována na velmi nízké úrovni. Zásoby jsou ve společnosti složeny z velké části pouze z deponovaného uhlí, které ovšem prakticky ihned po vytěžení putuje kolejovou dopravou do elektráren nebo tepláren. Hodnota zásob je tak velmi nízká, protože nedochází k hromadění zásob, není zde zapotřebí skladování. S tím koresponduje i obrat zásob, jenž potvrzuje skladovou politiku minimálních zásob a okamžitého odvozu uhlí ihned po vytěžení. Odkup uhlí probíhal do roku 2013 přes mateřskou společnost Czech Coal, a. s., nicméně na uhelné odběry jsou s elektrárnami sepsány dlouhodobé rámcové smlouvy, takže odběr uhlí je prakticky nepřetržitý, což znovu potvrzuje fakt, že obrátkovost zásob je velmi vysoká. Všechny hodnoty jsou ve sledovaných letech na stejné úrovni. Vychyluje se pouze rok 2010, kdy je rozdíl v obrátkovosti zásob způsoben taktéž poklesem tržeb z vlastních výrobků a služeb o 814 189 tis. Kč.

6.3.3 Ukazatele rentability (profitability ratios)

Ukazatele rentability zkoumají především poměr celkového zisku s výší podnikových zdrojů, jichž bylo využito k jejich dosažení. Do výpočtů ukazatelů rentability (výnosnosti, ziskovosti) lze do čitatele za zisk dosadit různé hodnoty, dle toho, o co chce mít podnik výsledek hospodaření očištěný. Existují následující možnosti vyjádření zisku: [12]

Výsledek hospodaření za účetní období (EAT – earning after taxes)

+ daň z příjmu za mimořádnou činnost

+ daň z příjmu za běžnou činnost

= **Zisk před zdaněním (EBT – earning before taxes)**

+ Nákladové úroky (I - interests)

= **Zisk před úroky a zdaněním (EBIT – earning before interests and taxes)**

+ Odpisy (D – depreciation)

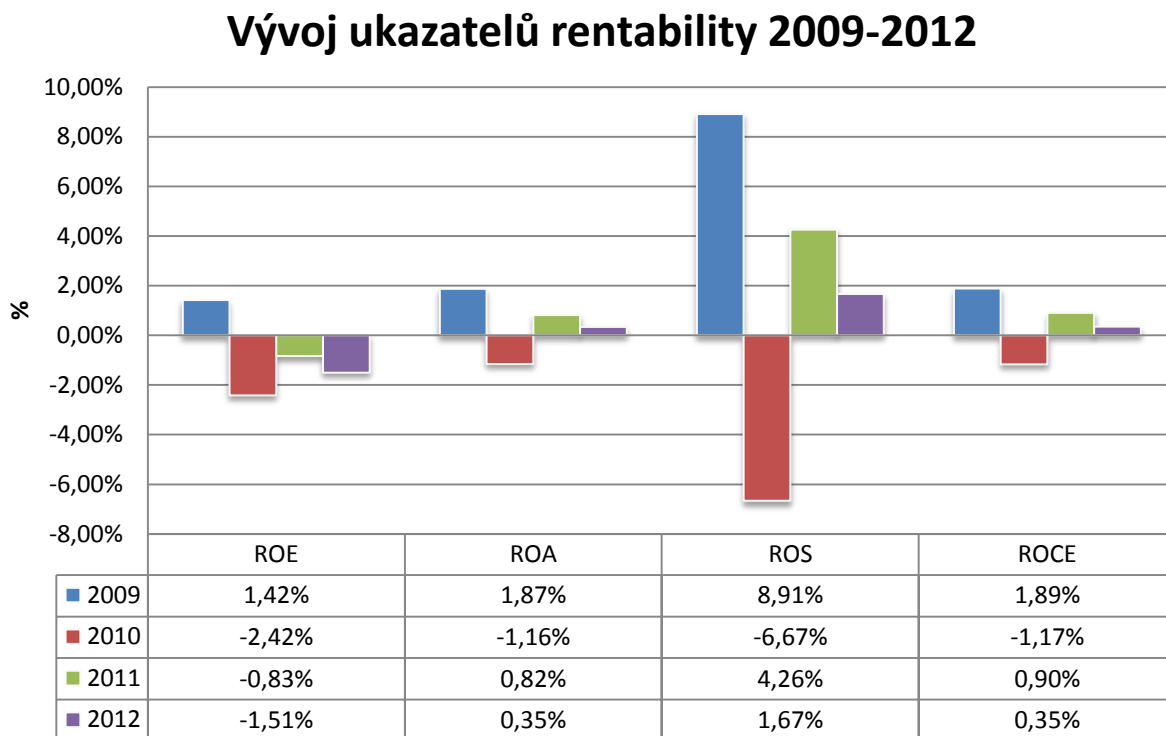
= **Zisk před úroky, odpisy a zdaněním (EBITDA – earning before interests, depreciation and taxes)**

Ukazatele rentability je někdy možné rozkládat a zjišťovat, jak které veličiny ovlivňovaly celkový výsledek. Nejčastější je dekompozice rentability vlastního kapitálu ROE (Return on Equity) na: [2]

$$ROE = ROA \times A/E = EAT/A \times A/E = EAT/S \times S/A \times A/E$$

Rentabilitu vlastního kapitálu ROE je možné rozložit na rentabilitu celkového kapitálu (ROA = čistý zisk/aktiva = EAT/A) a finanční páku (aktiva/vlastní kapitál = A/E). Zároveň i ukazatel rentability celkových aktiv ROA (Return on Assets) se skládá ze dvou ukazatelů a to z rentability tržeb ROS (čistý zisk/tržby = EAT/S) a obratu aktiv (tržby/aktiva = S/A).

Obrázek č. 12: Vývoj ukazatelů rentability 2009 - 2012

Zdroj: Vlastní zpracování 2014

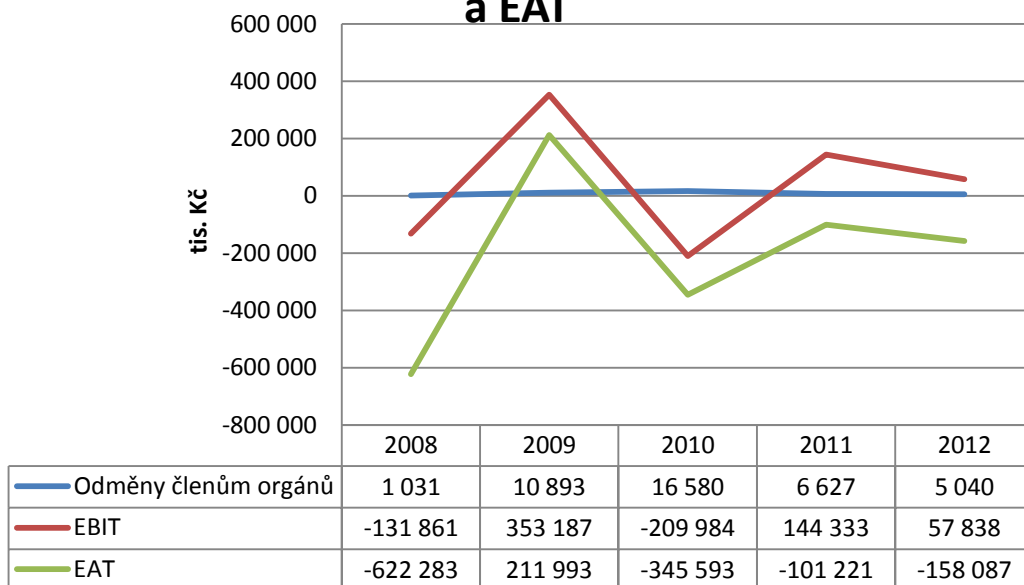
Pro výpočet ROA, ROS, ROCE (Return on capital employed = rentabilita celkového vloženého kapitálu) byl pro výpočet v čitateli použit EBIT, nebo-li provozní výsledek hospodaření. Jedná se totiž vždycky o “celkové” veličiny, tomu by měla odpovídat i určitá míra “celkového” výnosu. Pro výpočet ROE byl použit EAT – výsledek hospodaření za účetní období. Zde je nutné očistit zisk od všech vlivů tak, aby vyjadřoval čistý výnos z vloženého vlastního kapitálu. [3] V případě hodnocení analýzy ukazatelů rentability nehrají obecně přijatelné hodnoty žádnou roli. Záleží totiž na finanční struktuře podniku, typu podniku, oboru činnosti a mnoha dalších faktorech. Z důvodu přehlednosti jednotlivých typů ukazatelů rentability byl vynechán rok 2008.

Rentabilita vlastního kapitálu ROE je v letech 2010 – 2012 záporná, to znamená, že podnik pro své vlastníky v těchto letech nevytvořil vůbec žádný čistý zisk. V roce 2009 činí hodnota ukazatele ROE 1,42 %. Tento výsledek je dán tím, že do výpočtu vstupuje EAT, tj. čistý zisk a ne EBIT. Výsledek ukazatele by se měl pohybovat alespoň několik procent nad dlouhodobým průměrem úročení dlouhodobých vkladů. Aktuálně platí, že emitované státní dluhopisy České republiky (2009 – 2024) s 15 letou dobou splatností mají úrokovou míru 5,70 %. Současně mezioborovým

srovnáním na základě výsledku finančních analýz podnikové sféry vydané Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR lze snadno porovnat, že oborový průměr ROE ve sféře “těžba a dobývání” za rok 2009 činí 12,37 %, za rok 2010 12,71 %, za rok 2011 dokonce 14,07 % a konečně za rok 2012 9,08 %. ROE společnosti nesplňuje ani jedno kritérium. V letech 2009, 2011 a 2012 vytváří společnost kladný EBIT. Výši provozního výsledku hospodaření každoročně negativně ovlivňují vysoké odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, které se pohybují v průměru kolem 1,3 mld. Kč. Výši EBT poté ovlivňuje ještě jedna významná skutečnost a tou je splatná daň z příjmu za běžnou činnost. Společnost každoročně vyčísluje tuto daň vyšší než je EBIT. Daň z příjmu běžnou činnost je vyšší než EBIT i EBT z důvodu odpisu oceňovacího rozdílu, což je nedaňový náklad a zvyšuje výsledek hospodaření. Ukazatel ROE lze pozitivně ovlivňovat skrze všechno, co vede ke zvýšení EAT a snížení VK. Jednotlivé hodnoty ROE lze využít k meziodvětvovému srovnání, tzv. benchmarkingu. Zároveň má ukazatel ROE nízkou vypovídací schopnost tam, kde vlastníci odčerpávají významnou část zisku skrze vlastní mzdové náklady a jiné výhody. Nelze sice hovořit o významných částkách, nicméně v jednotlivých letech docházelo k výplatám odměn členům orgánů společnosti. Nelze vztáhnout trend výše odměn vzhledem k aktuálnímu hospodaření. V tomto případě by se dal čistý zisk EAT substituovat za výši odměn členům orgánů, protože pro vlastníky jsou to prakticky také čisté zisky a na tomto základě provést modifikovanou rentabilitu vlastního kapitálu.

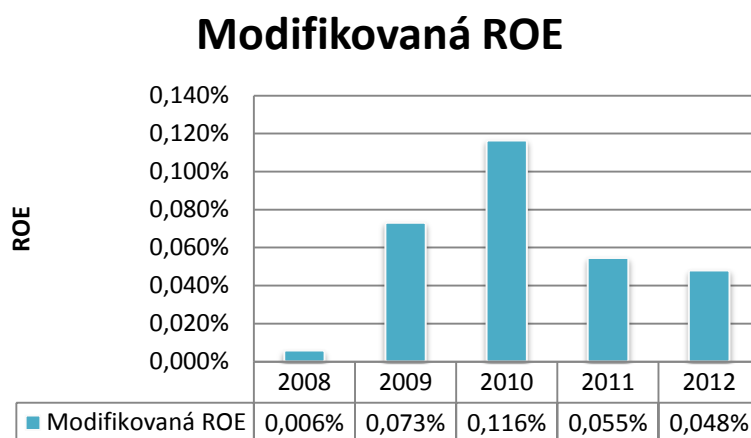
Obrázek č. 13: Porovnání výše vyplacených odměn s EBIT a EAT

Porovnání výše vyplacených odměn s EBIT a EAT

Zdroj: Vlastní zpracování 2014

Obrázek č. 14: Modifikovaná ROE s použitím výše vyplacených odměn

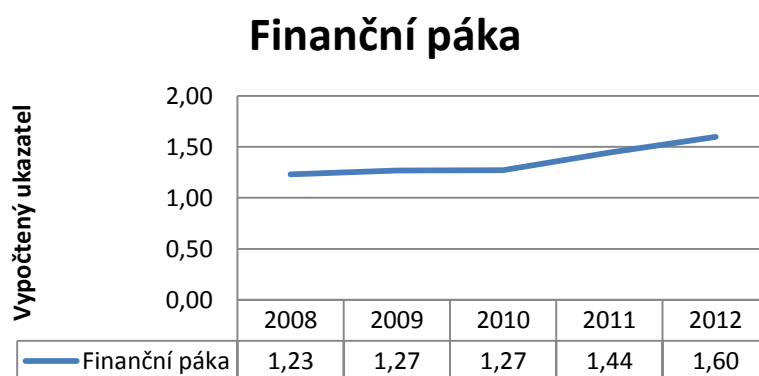

Zdroj: Vlastní zpracování 2014

Na základě výše uvedených skutečností si lze všimnout, že statutární orgány společnosti si vypláceli odměny, jejichž výše nekorespondovala s výsledky společnosti. V roce 2010 došlo dokonce paradoxně k tomu, že ačkoliv společnost generovala nejvyšší ztrátu, došlo k výplatě nejvyšších odměn. Od tohoto roku výše vyplacených odměn klesá.

V souvislosti s ROE je nutno se zmínit ještě o ukazateli finanční páka. Ukazatel **finanční páka** je založen na skutečnosti, že cizí kapitál bývá obvykle levnější než vlastní kapitál. Zvýšení zadluženosti má pozitivní vliv tehdy, pokud podnik dokáže každou další korunu dluhu zhodnotit více než je úroková sazba dluhu. Tento efekt může působit také negativně. Ukazatel tedy slouží k vyjádření míry zadluženosti podniku, nebo-li podílu cizích zdrojů ve finanční struktuře podniku. Čím je podíl cizích zdrojů větší, tím je tento ukazatel vyšší. Rentabilita vlastního kapitálu se dá zvýšit financováním cizím kapitálem. Vzhledem k finanční struktuře podniku, kde je ve vyšší míře zastoupen vlastní kapitál, je ukazatel finanční páky na celkem nízké úrovni. V posledních dvou analyzovaných letech ukazatel lehce vzrostl a to díky poklesu vlastního kapitálu. Poklesly i celková aktiva, ale v menší míře, než vlastní kapitál.

Obrázek č. 15: Ukazatel finanční páka - vývoj v letech 2008 - 2012

Zdroj: Vlastní zpracování 2014

Rentabilita aktiv ROA ukazuje, do jaké míry se daří společnosti z dostupných aktiv generovat zisk. Díky nízkému EBIT, které společnost generuje, jsou výsledky ne příliš příznivé. EBIT je nízký zejména díky odpisovanému oceňovacímu rozdílu. Společnost každoročně tvoří kladnou přidanou hodnotu, v roce 2012 ve výši 1 889 615 tis. Kč, k tomuto ovšem má zaúčtované celkové odpisy v celkové výši 1 305 921 tis. Kč a další mzdové, daňové a jiné náklady. Tyto hodnoty lze zlepšit prostřednictvím zvýšením EBIT, potažmo snížením nákladů při udržení stávající výkonnosti.

Na základě vypočítaných ukazatelů **rentability tržeb ROS** lze jasně vidět, že v roce 2009 byla nejvyšší za všechny analyzované roky. Říká, že se v tomto roce EBIT podílel 8,91 % na tržbách za vlastní výroby a zároveň vyjadřuje ziskovou marži.

V roce 2010 je rentabilita tržeb záporná a to z důvodu záporného EBIT. V dalších letech je ROS kladná, nicméně nedosahuje hodnot roku 2009. Došlo k tomu zejména z důvodu meziročního poklesu (2009 – 2011 pokles EBIT o 208 854 tis. Kč, 2009 – 2012 pokles EBIT o 295 349 tis. Kč) provozního výsledku hospodaření. Pokles ROS je tlumen meziročním nárůstem tržeb (2010 – 2011 nárůst o 237 017 tis. Kč, 2011 – 2012 nárůst o 75 893 tis. Kč). Hodnota roku 2012 je alarmující, je potřeba analyzovat náklady. V roce 2012 klesla přidaná hodnota oproti roku 2011 o 72 002 tis. Kč, to bylo způsobeno nárůstem výkonové spotřeby neúměrně k výši tržeb.

Rentabilita celkového vloženého kapitálu ROCE vyjadřuje kolika procenty se podílí EBIT na vlastním kapitálu, rezervách, dlouhodobých závazcích a dlouhodobých úvěrech. Tento ukazatel ovlivňují stejné vlivy jako u rentability vlastního kapitálu a rentability celkových aktiv. Nejlepších hodnot dosahuje v roce 2009, naopak nejhorších v roce 2010 a to z důvodu záporného EBIT.

6.3.4 Ukazatele zadluženosti (financial leverage ratios)

“Ukazatele zadluženosti slouží jako indikátory výše rizika, jež podnik nese při daném poměru a struktuře vlastního kapitálu a cizích zdrojů. Je zřejmé, že čím vyšší zadluženost podnik má, tím vyšší riziko na sebe bere, protože musí být schopen splácet své závazky bez ohledu na to, jak se mu právě daří. Určitá výše zadlužení je však obvykle pro firmu užitečná z toho důvodu, že cizí kapitál je levnější než vlastní. Je to dáno skutečností, že úroky z cizího kapitálu snižují daňové zatížení podniku, protože úrok jako součást nákladů snižuje zisk, ze kterého se platí daně. Cenu kapitálu ovlivňuje i stupeň rizika, jež investor podstupuje.“ [2]

Z výše uvedeného vyplývá, že každá firma by měla usilovat o optimální finanční strukturu, to znamená o co nejvhodnější poměr mezi vlastním a cizím kapitálem, protože ten rozhoduje o výši nákladů na kapitál. Vlastní kapitál je njeméně riskantním kapitálem, nejbezpečnějším zdrojem financování, protože nevyžaduje splacení, stále úrokové platby bez ohledu na dosažený zisk.

Zadlužení v jednotlivých letech demonstruje následující tabulka:

Tabulka č. 14: Vývoj externího financování v letech 2008 - 2012

Položka cizí zdroje/rok	2008	2009	2010	2011	2012
Závazky – ovládaná nebo ovládající osoba	-	-	-	-	578 240
Dlouhodobé směnky k úhradě	-	-	-	-	1 500 000
Jiné krátkodobé závazky	-	-	-	1 390 000	-
Bankovní úvěry a výpomoci	400 000	-	-	-	-
Celková zadluženost bez leasingu	400 000	-	-	1 390 000	2 078 240
Podrozvahová evidence – dlouhodobý majetek	19 019	19 569	20 092	20 432	20 962
Celková zadluženost včetně leasingu	419 019	19 569	20 092	1 410 432	2 099 202

Zdroj: Vlastní zpracování 2014, interní údaje podniku

Půjčka ve výši 578 240 tis. Kč evidovaná v roce 2012 v položce závazky – ovládaná nebo ovládající osoba v sobě zahrnuje půjčku z roku 2012 od svého akcionáře Indoverse Czech Coal Investment. Je krytá blankosměnkou s úrokem skládajícím se z tříměsíčního PRIBORu a úrokové odchylky ve výši 3,6 % p. a., a je jednorázově splatná k 31.12.2016. Dlouhodobé směnky k úhradě společnost eviduje na stejnojmenném účtě v roce 2012, v roce 2011 evidovala tuto položku v jiných krátkodobých závazcích. V předchozích letech byla tato hodnota 0 Kč. V roce 2008 při odštěpení bývalé Mostecké uhelné a. s. k profinancování svých aktivit společnost využila 300 000 tis. Kč investiční úvěr a 100 000 tis. Kč provozní úvěr od ČSOB, které během roku 2009 splatila. Výše podrozvahové evidence v sobě zahrnuje leasing, který společnost používá pro pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. V položce podrozvahová evidence je uvedena souhrnná částka.

Pro účely výpočtů se budou uvažovat následující hodnoty:

Tabulka č. 15: Podrozvahová evidence

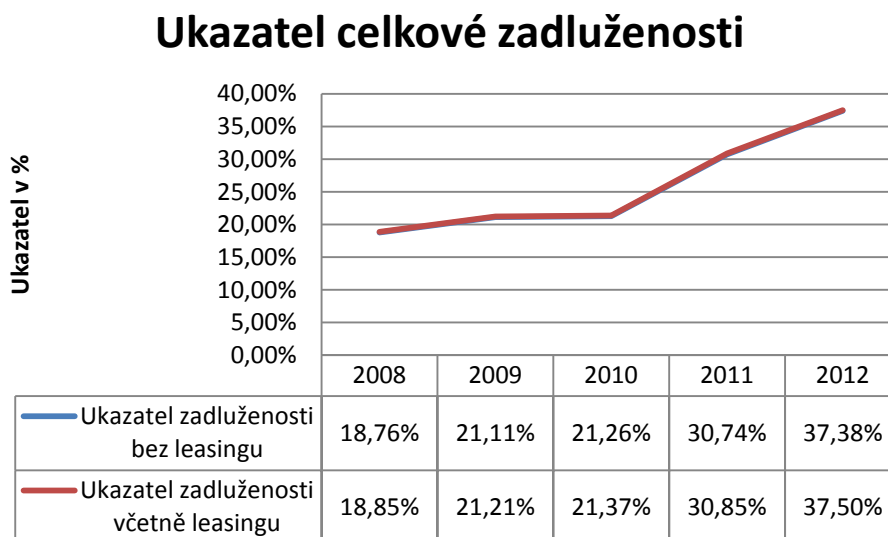
Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012
Cizí zdroje	4 110 633	3 988 526	3 850 172	5 393 846	6 264 640
Podrozvahová evidence – dlouhodobý majetek	19 019	19 569	20 092	20 432	20 962
Zadluženost včetně leasingu	4 129 652	4 008 095	3 870 264	5 414 278	6 285 602

Zdroj: Vlastní zpracování 2014, interní údaje podniku 2014

Ukazatel celkové zadluženosti bez leasingu a včetně leasingu (debt ratio)

Je definován jako poměr mezi cizími zdroji a celkovými aktivy. Je to základní ukazatel zadluženosti. Doporučená hodnota se pohybuje mezi 30 – 60 %. Pro oblast průmyslu je považována optimální hodnota 49 %. Alternativní označení pro tento ukazatel je taktéž ukazatel věřitelského rizika. Věřitelé preferují nízké hodnoty, vlastníci naopak chtějí využít efektu finanční páky. Cizí zdroje v sobě zahrnuje dlouhodobé i krátkodobé závazky, bankovní úvěry výpomoci a časové rozlišení. [3]

Obrázek č. 16: Vývoj ukazatele celkové zadluženosti v letech 2008 - 2012

Zdroj: Vlastní zpracování 2014, [12]

Z výše uvedených výsledků je patrné, že společnost v posledních dvou analyzovaných letech začíná využívat cizího financování, protože zadluženost

v těchto letech vzrostla a naplnila tak doporučené hodnoty. Míra leasingu je ve všech letech nízká, proto tyto dvě křivky téměř splývají. Celková zadluženost od doby vzniku společnosti stoupá. Nejvýznamnější nárůst celkové zadluženosti společnost zaznamenává v roce 2011, kdy zadluženost stoupla o 9,48 % procentních bodů. To bylo způsobeno zejména začátkem využívání krátkodobých směnek jako zdroje financování v hodnotě 1 390 000 tis. Kč. Tento nárůst sice tlumil pokles celkových aktiv o 557 843 tis. Kč, nicméně v celkovém výsledku stoupla. Další nárůst zadluženosti následuje hned v dalším roce a to z titulu půjčky ve výši 578 240 tis. Kč za svým akcionářem Indoverse Czech Coal Investment a také z titulu nárůstu dlouhodobých směnek o 110 000 tis. Kč.

Koeficient samofinancování – finanční nezávislost (equity ratio)

Jedná se o doplňkový ukazatel k debt ratio. Vyjadřuje podíl v jakém jsou celková aktiva financována ze zdrojů vlastníků. Hodnota součtu obou ukazatelů je rovna 1, resp. 100 %. [12]

Tabulka č. 16: Koeficient samofinancování

Koeficient samofinancování	2008	2009	2010	2011	2012
Vlastní kapitál/Aktiva	81,23 %	78,89 %	78,73 %	69,26 %	62,62 %

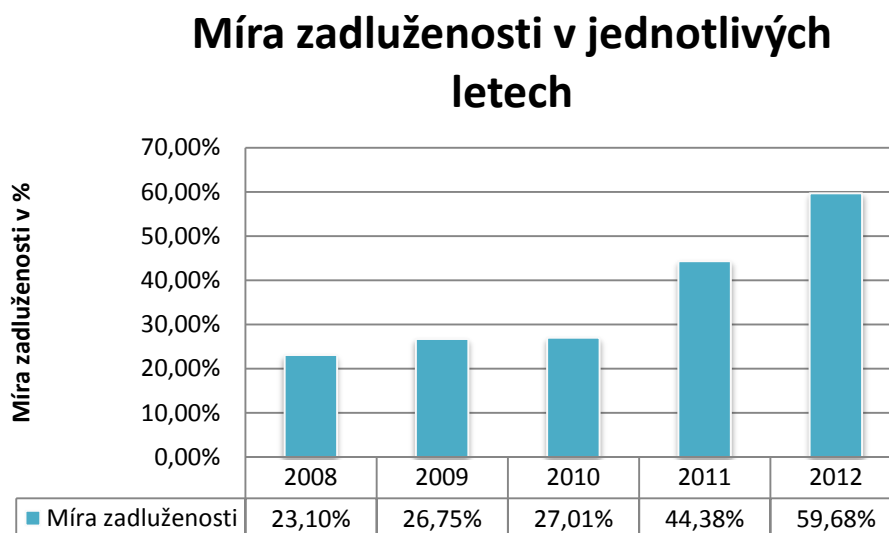
Zdroj: Vlastní zpracování 2014

Finanční nezávislost společnosti v jednotlivých letech klesá a to zejména z důvodu zvyšování zadluženosti a využívání cizích zdrojů financování. Nejvýraznější pokles byl v roce 2011 a v roce 2012 využitím směnek jako zdroje financování a půjčky za ovládající osobou. V druhé řadě se pohybuje na průměrné úrovni přibližně 74 %, což znamená, že firma je ze 74 % schopna pokrýt své potřeby z vlastních zdrojů. To je odrazem finanční stability a samostatnosti.

Míra zadluženosti (ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu)

Míra zadluženosti poměří cizí a vlastní kapitál. Je poměrně významným ukazatelem pro banku z hlediska poskytnutí úvěru. Cizí zdroje by neměly překročit jeden a půl násobek hodnoty vlastního jmění, optimální stav je nižší hodnota cizích zdrojů než vlastního jmění. [3]

Obrázek č. 17: Míra zadluženosti v jednotlivých letech

Zdroj: Vlastní zpracování 2014

Tyto hodnoty korespondují s předchozími výsledky. Míra zadluženosti v jednotlivých letech roste vzhledem k začátku využívání cizích zdrojů financování. K vyšší míře zadluženosti přispěl razantní nárůst cizích zdrojů podpořený poklesem vlastního kapitálu. Optimální hodnotu finanční struktury společnost splňovala do roku 2011, kdy se cizí zdroje na vlastním kapitálu podílejí 44,38 %. Vlastní kapitál se podílí stále menší měrou na financování své činnosti.

Ukazatel úrokového krytí

Je poměrový ukazatel, který říká, kolikrát jsou úroky z poskytnutých úvěrů kryty výsledkem hospodaření firmy za dané účetní období. Čím vyšší je tento ukazatel, tím vyšší je úroveň finanční situace ve firmě. Hodnota tohoto ukazatele se vypočte jako poměr EBIT a nákladových úroků. [3] Výše optimální hodnoty tohoto ukazatele se v odborné literatuře různí. Podle [2] je doporučená hodnota vyšší než 5, dle [2] je v zahraničí za doporučenou hodnotu označován trojnásobek nebo i více. V USA jsou za obecně přijatelné hodnoty považovány výsledky 3 – 8, přičemž hodnota 3 je považována za kritickou, hodnota 1 za prahovou. Tyto hodnoty jsou doporučovány proto, že je potřeba myslet na fakt, že po zaplacení úroků z dluhového financování by měl zůstat ještě dostatečný efekt pro akcionáře. [2]

Obrázek č. 18: Ukazatel úrokového krytí v jednotlivých letech

Zdroj: Vlastní zpracování 2014

V roce 2008 společnost vytvořila záporný EBIT, proto v tomto roce nelze hodnotu tohoto ukazatele spočítat. V tomto roce provozní zisk netvoří zdroje pro zaplacení úrokových nákladů. Rovněž v roce 2010 nelze ukazatel úrokového krytí vypočítat, neboť v tomto roce nevyužívala žádného externího zdroje financování, ze kterého by plynuly úrokové náklady. V roce 2009 je hodnota 77,23 velice příznivá a to z důvodu velkého EBIT a velmi nízkých nákladových úroků. V roce 2011 společnost využila ke svému financování krátkodobé směnky v hodnotě 1 390 000 tis. Kč, ze kterých zaplatila v tento rok úroky v hodnotě 32 030 tis. Kč. Zároveň klesl EBIT více než o polovinu oproti roku 2009. Výsledkem bylo snížení hodnoty ukazatele úrokového krytí na úroveň 4,51, což je ještě v interval odpovídajícím doporučeným hodnotám. V roce 2012 je hodnota tohoto ukazatele velmi nízká a to 1,31. Je to z důvodu zvýšení placených nákladových úroků zvýšených o půjčku za svým akcionářem a snížením EBIT na úroveň 57 838 tis. Kč.

Krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem

Dlouhodobý majetek, který slouží k hlavní činnosti podniku, by měl být přednostně alespoň z větší části financován vlastním kapitálem, aby nebyla nutností

splácet dluhy ohrožena kontinuita podnikání. [3] Tento ukazatel se vypočte jako podíl vlastního kapitálu na dlouhodobém majetku firmy.

Tabulka č. 17: Koefficient krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem

Koefficient krytí vlastním kap.	2008	2009	2010	2011	2012
Vlastní kapitál/dlh. majetek	1,01	0,89	0,88	0,79	0,74

Zdroj: Vlastní zpracování 2014

V jednotlivých analyzovaných letech tento koefficient klesá z důvodu poklesu vlastního kapitálu. Dlouhodobý majetek rovněž klesá z důvodu odpisování, nicméně míra poklesu vlastního kapitálu je větší než míra poklesu dlouhodobého majetku a v důsledku toho klesá i tento koefficient. V roce 2008 činil tento ukazatel hodnotu 1,01; což znamená, že podnik využíval vlastní kapitál i ke krytí oběžných aktiv. Společnost dávala přednost finanční stabilitě před výnosem.

Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji

Vypočítá se jako vzorec: (vlastní kapitál + dlouhodobé cizí zdroje)/dlouhodobý majetek. [3] Do dlouhodobých cizích zdrojů vstupují hodnoty rezerv, dlouhodobých závazků a dlouhodobých bankovních úvěrů.

Tabulka č. 18: Koefficient krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji

Koefficient krytí dlh. zdroji	2008	2009	2010	2011	2012
(VK+DCZ)/DM	1,22	1,12	1,10	1,03	1,16

Zdroj: Vlastní zpracování 2014

Výsledky jsou zde podobné jako u krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem. Zlaté pravidlo financování říká, že při výsledku vyšším než 1 je podnik finančně stabilní, ale drahými dlouhodobými zdroji financuje příliš velkou část krátkodobého majetku – podnik je překapitalizován, má vysoký podíl čistého pracovního kapitálu na oběžných aktivech. Znovu se potvrzuje zjištění, které bylo učiněno v souvislosti s čistým pracovním kapitálem a to, že podnik využívá konzervativní strategii financování, která je bezpečná, ale dražší.

6.4 Souhrnné indexy hodnocení

Rozlišují se dva typy souhrnných indexů hodnocení a to na bankrotní a bonitní modely. Výsledkem těchto modelů je číselná charakteristika, která dává informaci o finančním zdraví podniku. Bankrotní modely informují o tom, zda firma stojí v dohledné době před bankrotem. Bonitní modely si naopak kladou za cíl stanovit, zda se firma řadí mezi dobré či špatné firmy. [12] V rámci finanční analýzy podniku Vršanská uhelná a. s. budou využity poznatky Altmanova modelu a Indexu důvěryhodnosti – modelu IN.

6.4.1 Altmanův model

Je stanoven jako součet hodnot pěti běžných poměrových ukazatelů, jimž je přiřazena různá váha, z nichž největší váhu má rentabilita celkového kapitálu. Záměrem Altmanova modelu bylo velmi jednoduše odlišit od sebe firmy ty, které mají velký předpoklad pro bankrot od těch, u nichž je riziko bankrotu minimální. [12] Znatelně přesnější výsledky prokazuje model při přiblížení k bankrotu, do vzdálenější budoucnosti je statistická spolehlivost menší.

Společnost Vršanská uhelná a. s. nemá veřejně obchodovatelné akcie, tudíž pro ní platí následující vzorec:

$$Z = 0,717 X_1 + 0,847 X_2 + 3,107 X_3 + 0,420 X_4 + 0,998 X_5$$

Kde: X_1 = Čistý pracovní kapitál/Celková aktiva

X_2 = EAT/Celková aktiva

X_3 = EBIT/Celková aktiva

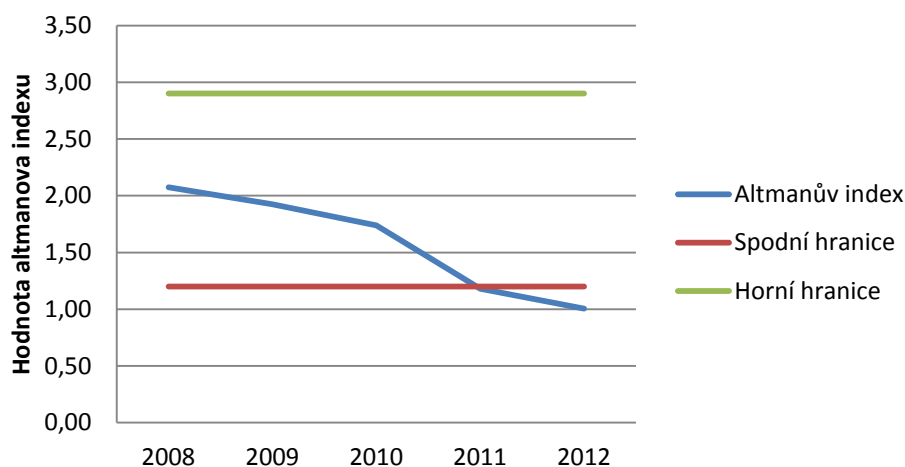
X_4 = Tržní hodnota Vlastního kapitálu/Celkové dluhy

X_5 = Tržby/Celková aktiva

Interpretace výsledků:	Hodnoty nižší než 1,2	pásmo bankrotu
	Hodnoty od 1,2 do 2,9	pásmo šedé zóny
	Hodnoty nad 2,9	pásmo prosperity

Obrázek č. 19: Vývoj Altmanova indexu v letech 2008 - 2012

Vývoj Altmanova indexu v letech

Zdroj: Vlastní zpracování 2014

Tabulka č. 19: Vývoj Altmanova indexu v letech 2008 - 2012

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012
Hodnota Altmanova indexu	2,07	1,92	1,74	1,18	1,00

Zdroj: Vlastní zpracování 2014

Společnost se v letech 2008 – 2011 nacházela v pásmu šedé zóny, což znamená, že nebylo možné firmu jednoznačně označit za úspěšnou, ani za firmu s problémy. Postupem let ovšem hodnota tohoto modelu klesala. V roce 2012 se již nacházela v pásmu bankrotu, čemuž realita příliš neodpovídá. Nicméně vypovídací schopnost tohoto modelu je velmi diskutabilní. S úspěchem jej lze použít pouze u firem střední velikosti, neboť velké podniky v našich podmínkách bankrotují zřídka a malé neposkytují dostatek informací k provedení takovéto analýzy. Altmanův model je navíc konstruován na americké firmy a to pro období konce 60. let. Je tedy sice pravda, že finanční zdraví společnosti Vršanská uhelná a. s. není nejlepší, na druhou stranu jedná se o velice stabilní společnost s uzavřenou zakázkovou náplní na 50 let dopředu.

6.4.2 Model IN95– Index důvěryhodnosti

Jedná se o model zpracovaný manžely Neumaierovými v roce 1995 a jeho snahou je vyhodnotit finanční zdraví českých firem v českém prostředí. Odstraňuje tedy nevýhody Altmanova modelu, protože zdrojem informací jsou české účetní výkazy

a model je založený na základě zkoumání více jak 1 000 českých podniků. [12] Váhy ukazatelů jsou závislé na odvětví rozdělené dle OKEČ, ve kterém podnik podniká. Váhy jsou stanoveny jako podíl významnosti ukazatele dané četností výskytu daného ukazatele a jeho odvětvové hodnoty v roce vzniku indexu. V případě ukazatele EBIT/Nákladové úroky je stanovena stejná váha pro všechny odvětví ve výši 0,11 a pro ukazatel OA/(KZ + KBU) činí jednotná váha 0,1. [9] Hodnoty jednotlivých vah dle OKEČ jsou součástí přílohy G této práce.

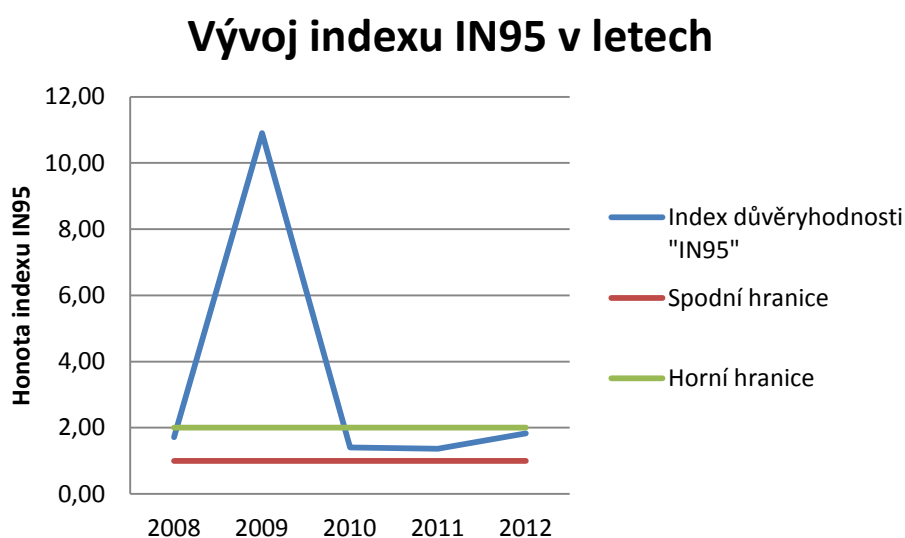
$$IN = 0,14 \times A/CZ + 0,11 \times EBIT/U + 17,74 \times EBIT/A + 0,72 \times (T/A) + 0,10 \times OA/(KZ + KBU) + 16,89 \times ZPL/T$$

Kde: A = celková aktiva, CZ = cizí zdroje, EBIT = provozní výsledek hospodaření, U = nákladové úroky, T = tržby, OA = oběžná aktiva, KZ = krátkodobé závazky, KBU = krátkodobé bankovní úvěry, ZPL = závazky po lhůtě splatnosti

Interpretace výsledků:

IN > 2	finančně silný podnik
1 < IN < 2	podnik s potenciálními finančními problémy
IN < 1	finančně nestabilní podnik

Obrázek č. 20: Vývoj indexu IN95 v letech 2008 - 2012

Zdroj: Vlastní zpracování 2014

Tabulka č. 20: Vývoj indexu IN95 v letech 2008 - 2012

Položka/rok	2008	2009	2010	2011	2012
Hodnota indexu IN95	1,71	10,90	1,40	1,37	1,83

Zdroj: Vlastní zpracování 2014

Podnik v roce 2009 (vzhledem k nejvyššímu EBIT ze sledovaných let a k nízkým nákladovým úrokům) dosáhl ukazatele EBIT/U hodnoty 77,23, což zvýšilo celkovou hodnotu indexu IN95 na 10,90, čímž se podle hodnocení zařadil do finančně stabilních podniků. V ostatních letech se nachází ve středním pásmu mezi hranicemi 1 a 2, kdy by mohlo potenciálně dojít k finančním problémům. Vypočítané hodnoty indexu IN95 jsou snižené o hodnotu závazků po lhůtě splatnosti, protože společnost od roku 2008 žádné nemá. Paradoxně by tento fakt měl přispět k lepším výsledkům tohoto indexu, ale tím, že šestý člen rovnice je prakticky vyloučen, dochází ke snížení hodnoty tohoto indexu. Na základě tohoto faktu se dá říci, že společnost je celkem finančně silná, což odporuje výsledkům Altmanova modelu, který společnost zařadil do šedé zóny a v roce 2012 dokonce do bankrotního pásma.

7 Zhodnocení a návrh opatření

V této kapitole bude zhodnocen způsob vedení účetnictví společnosti a jeho soulad s českými právními předpisy. Dále budou shrnuty poznatky vycházející z provedené analýzy účetní závěrky a uzávěrky a finančního zdraví podniku a budou navržena možná zlepšující opatření.

Na správné zhodnocení stávající situace podniku má vliv několik faktorů. Jednak je při hodnocení potřeba brát zřetel na legislativní změny, ekonomické prostředí a stav ekonomiky, ale i samotná velikost a historie daného podniku. Jinak se bude srovnávat malá společnost s ručením omezeným s pětiletou tradicí a jinak velká akciová společnost se zahraničním vlastníkem a historií přesahující pět dekad. Při srovnávání dvou a více podniků v rámci jednoho územního celku je potřeba posuzovat společnost jako jeden propojený celek a dbát tak na účetní informace obsažené v příloze účetní závěrky. V určitých oblastech účetnictví účetní předpisy ponechávají podniku volnost v užívání účetních metod, podniky se mohou rozhodovat plně dle sebe anebo mezi několika variantami. Jedná se zejména o odpisovou politiku a politiku způsobu oceňování.

7.1 Zhodnocení účetní závěrky a uzávěrky

Společnost je povinna sestavovat účetní závěrku v plném rozsahu, výroční zprávu a zprávu o propojených osobách a mít tyto výkazy ověřené nezávislou auditorskou společností. Přehled o změnách vlastního kapitálu, přehled o peněžních tocích, výrok auditora a příloha k řádné účetní závěrce je součástí výroční zprávy. Zpráva o ověření výroční zprávy říká, že informace v ní uvedené jsou k 31.12.2012 ve všech významných ohledech v souladu s uvedenou účetní závěrkou. Účetní závěrka je následně zveřejněna v obchodním rejstříku. Analýza účetní závěrky a uzávěrky odhalila, že účetnictví společnosti Vršanská uhelná a. s. je vedeno v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. o účetnictví, vyhláškou č. 500/2002 Sb. a českými účetními standardy a dalšími platnými zákony. Toto tvrzení nakonec každoročně potvrzuje výrok auditorské společnosti KPMG, který je bez výhrad. Účetnictví je rovněž vedeno v souladu s obecně platnými účetními zásadami, poskytuje věrný a pravdivý obraz a to zejména díky dodržování předpisů a vnitřních norem, které jsou pevně zakotveny

ve vnitropodnikové účetní směrnici - PVAŘ. Účetní závěrka a uzávěrka je ve společnosti prováděna na základě harmonogramu vydávaného hlavní účetní. Zároveň všechny účetní metody a postupy jsou používány v souladu s českou legislativou bez výjimky. Vynikající přehlednost a bezchybnost účetnictví, správně zaúčtované případy, ocenění majetku a dodržování právních norem je zajištěno hlavně díky skvělému týmu účetních, které jsou odborníky v pravém slova smyslu, výbornou účetní softwarovou podporou SAP a v neposlední řadě bezvadnou organizací jednotlivých kroků předcházející konečnému uzavření účtů.

7.2 Zhodnocení finanční analýzy a celkového finančního zdraví

Finanční analýza byla provedena za období let 2008 – 2012, to znamená od doby, kdy došlo k rozdělení Mostecké uhelné a. s. na dvě těžební a další řadu oblužných společností. Z vypočítaných ukazatelů finanční analýzy jasně vyplývá, že se jedná o stabilní a finančně pevnou společnost. Ve 3 z 5 sledovaných obdobích je firma schopná vytvořit kladný provozní výsledek hospodaření, který je ovšem vysokou daňovou službou z titulu oceňovacího rozdílu sražen, až na rok 2009, do celkové ztráty. V roce 2009 měla společnost nadstandardně vysoké tržby a zároveň se jí podařilo snížit výkonovou spotřebu oproti roku 2008. To mělo za následek tvorbu vysoké přidané hodnoty, která společně s velmi slušným finančním výsledkem hospodaření dostala firmu do plusu. Firma má obrovský finanční polštář ve formě nerozděleného zisku minulých let pro krytí téměř každoroční ztráty, z něhož rovněž případně čerpá prostředky na výplatu dividend. Je tedy otázkou, zda se strategie společnosti co se týče tvorby zisku, respektive krytí ztrát, a efektivního hospodaření bude ubírat směrem, který bude korespondovat s životností dolu Vršany, který bude fungovat do roku 2052, a potažmo tak i s existencí společnosti jako takové. Tedy, že prostředky budou i nadále odčerpávány prostřednictvím dividend a odměn statutárním orgánům s tím, že případné ztráty ve výši stovek milionů korun se budou i nadále hradit z akumulovaného hospodářského výsledku a tímto způsobem bude společnost fungovat buď do doby, než se odepíše oceňovací rozdíl anebo do doby útlumu těžby. Výše odpisu oceňovacího rozdílu má rovněž obrovský vliv na každoroční výsledek hospodaření. Oceňovací rozdíl bude odepsán v roce 2022, tj. za 8 let.

Výsledky vertikální analýzy jasně naznačují, že dlouhodobá aktiva tvoří drtivou většinu celkového majetku a to konkrétně z 80 – 90 %. Oběžná aktiva jsou tvořena víceméně pouze finančním majetkem. Co se týče pasiv, pozitivním jevem je fakt, že vlastní kapitál tvoří rovněž většinu celkové kapitálové struktury, velmi negativní je ovšem zjištění, že poměr mezi vlastním a cizím kapitálem se každoročně snižuje a to zejména využíváním externího financování směnkami, dluhopisy a půjčkou za akcionářem a z důvodu odčerpávání prostředků nerozděleného zisku minulých let ke krytí ztrát. Horizontální analýza naznačuje, že dochází k neustálému snižování bilanční sumy. Důsledkem je snížení dlouhodobého majetku na straně aktiv a na straně pasiv se jedná o snížení zejména vlastního kapitálu. Z analýzy rozdílových ukazatelů je patrné, že firma uplatňuje konzervativní způsob financování, kdy dává raději přednost stabilitě před výnosem. Poté byla provedena analýza poměrovými ukazateli. Výsledky likvidity byly porovnávány s hodnotami obvyklými pro odvětví ze skupiny B dle NACE kódu – „Těžba a dobývání“. U všech typů likvidity bylo zjištěno, že několikanásobně přesahují horní hranici nejen doporučených, ale i oborových průměrných hodnot, což je dáno především vysokým stavem oběžných aktiv. Firma neefektivně využívá finanční prostředky. Rovněž výsledky celé analýzy rentability a potažmo celkové výsledky hospodaření firmy jsou negativně ovlivněny oceňovacím rozdílem, který se jednak odepisuje, odpisy vstupují do provozního výsledku hospodaření, který je pak nižší, a jednak vstupuje do výpočtu výše daňové povinnosti. To negativně ovlivňuje každý rok výsledek hospodaření po zdanění. Rovněž výsledky zadluženosti se meziročně zhoršují, na vině je zde počátek využívání cizího financování v roce 2011. Na základě provedené souhrnného hodnocení firmy dle Altmanova modelu a modelu IN95 – Indexu důvěryhodnosti byly zjištěny zajímavé poznatky. Dle Altmanova modelu byla společnost nejprve v šedé zóně, v posledních dvou analyzovaných letech v bankrotním pásmu, tento model není pro české prostředí ovšem plně vyhovující. Proto byl vyhotoven ještě index IN95, zde se společnost nacházela rovněž většinou v šedé zóně, ovšem nikdy nepřekročila spodní limitní hranici. Výsledky byly ovšem rovněž ovlivněny a to nezapočítáním závazků po splatnosti, protože společnost žádné nemá.

V roce 2013 se předpokládala těžba na úrovni roku 2012 a to zejména z důvodu uzavřených dlouhodobých odbytových smluv.

7.3 Návrhy zlepšujících opatření

Na základě poznatků zjištěných v provedené finanční analýze a jejím zhodnocení bude v následujícím textu zhodnocena současná i budoucí pozice společnosti Vršanská uhelná a. s. a zároveň budou navržena zlepšující opatření vedoucí k lepšímu finančnímu zdraví.

Slabou stránkou finanční analýzy společnosti Vršanská uhelná a. s. je nízká rentabilita vlastního kapitálu (včetně modifikované) a klesající poměr vlastního kapitálu k celkové kapitálové struktuře, potažmo růst celkové zadluženosti, konzervativní strategie financování a nepříliš příznivé výsledky indexů souhrnného hodnocení. Silnou stránkou je naopak velký finanční polštář, kterým společnost disponuje, její silná pozice na trhu, rychlá doba obratu zásob, ale i obrátka zásob a vysoký stupeň všech třech druhů likvidity. Za víceméně podprůměrnými výsledky souhrnné finanční analýzy, jak již bylo řečeno v předchozím textu, primárně stojí vstupující odpis oceňovacího rozdílu k nabytému majetku, který jednak velkou měrou sráží provozní výsledek hospodaření a jednak je z něj každoročně vyčíslována daňová povinnost, protože se jedná o nedaňový náklad, o který se navyšuje účetní výsledek hospodaření. Řešením slabých stránek finanční analýzy s využitím silných stránek podniku (viz SWOT analýza podniku příloha B) je snaha zvýšit výsledek hospodaření po zdanění společně s následnou optimalizací kapitálové struktury. Růstu výsledku hospodaření může být docíleno buď zvýšením tržeb a nebo snížením nákladů.

Základní vzorec, z jakého sestávají celkové tržby tvoří TR (total revenue – celkové příjmy) = P (price – cena) · Q (quantity – množství). V minulých letech docházelo k jevu, kdy se zejména Čínská lidová republika zásobovala uhlím ve velkém, na celosvětovém trhu uhelné komodity došlo k růstu ceny uhlí. [17] V celosvětovém měřítku ovšem poptávka po uhlí bude stagnovat, aktuální ceny jsou na maximech, do budoucna se očekává další pokles. Je to dáno například poklesem zájmu Čínské lidové republiky o uhlí zejména z důvodu preference ochrany životního prostředí a snaha omezit závislost na uhlí. Na základě těchto informací je jasné, že přes cenu uhlí není možné zvýšení tržeb do budoucna. Je možné tržby za prodej vlastních výrobků zvýšit skrze množství? Bohužel také spíše ne. Odebrané množství uhlí, které vstupuje do každoročních plánů těžby je stanovené na základě dlouhodobých rámcových smluv

s odběrateli. Do tohoto modelu by tedy musel vstoupit nový zásadní odběratel, který by razantně zvýšil množství odebraného uhlí. V současné době se nejedná s žádnou elektrárnou ani teplárnou ani dalším jiným subjektem o dodatečném či novém odběru. Ovlivnit vlastní mocí výši tržeb je tedy velice obtížné.

Zisk je tedy potenciálně možné zvýšit skrze snížení nákladů. Pro stanovení přesných úspor je ovšem nutná velmi dobrá znalost technického zázemí, je nutné vědět přesné jednicové náklady, množství jednicových lidí, aby bylo možné s jistotou říci, kde se nachází potenciální úspora. Analýza úspory nákladů může být předmětem další odborné studie. Obecně je možné náklady snížit skrze mzdovou úsporu, odložením investic a nebo šetřením na drobných, středních či generálních opravách. Tyto opravy jsou ovšem předepsané a do budoucna by tato úspora mohla přinést více škody (více dodatečných nákladů) než užitku. Náklady lze rovněž snižovat pouze do určité výše, aby společnost dosahovala zisku, musela by nalézt úsporu přesahující v lepším případě výši daňové povinnosti, v horším případě výši odpisu oceňovacího rozdílu, tj. úsporu přesahující minimálně 200 mil. Kč, což je i při tak vysokém obratu, jaký společnost má, velice obtížné.

Na základě těchto informací lze společnosti doporučit případné zpracování kalkulace nákladů na získání nového odběratele, která by zahrnovala náklady na akvizici buď nového velkoodběratele (elektrárnu nebo teplárnu na místním či zahraničním trhu, například trhy orientované na východ) a s tím spojené případné mzdové náklady a navýšené režijní náklady, nebo se může začít orientovat na maloodběratele, tj. zacílit na jiný segment. Je ovšem otázkou, zda by začátek dodávek maloodběratelům zvýšil razantněji tržby. Společnost by musela zvážit, zda marže vzešlá z nového obchodu pokryje mzdové a další náklady (zejména výši oceňovacího rozdílu) a zda zisk je pro ní dost lukrativní. V případě, že by se společnosti podařilo najít takového odběratele a zisk byl pro ni atraktivní, vzrostly by tržby za prodej vlastních výrobků, s nimi v souvztáznosti i náklady, ale nižším poměrem, dále by došlo k vyčíslení daňové povinnosti, která by byla kladná a poté i ke kladnému výsledku hospodaření po zdanění. V případě tvorby zisku po zdanění by tento fakt měl pozitivní vliv na růst vlastního kapitálu.

Co se týče celkové zadluženosti jako slabé stránky, nemusí se vždy jednat o negativní efekt. Výhodou používání externího financování je působení jednak finanční páky a jednak úrokového daňového štítu. Působení finanční páky zvyšuje rentabilitu vlastního kapitálu, ale pouze do určité výše. Tato využívaná výhoda nesmí být na úkor zvyšování celkové zadluženosti do neúměrné výše a přehnané snižování vlastního kapitálu k celkovým zdrojům. Použití cizího kapitálu zvyšuje rentabilitu vlastního kapitálu pouze tehdy, pokud finanční páka působí pozitivně, tj. pokud platí: $\text{rentabilita vlastního kapitálu} > \text{rentabilita aktiv} \times (1 - \text{sazba daně z příjmů})$ nebo $\text{rentabilita aktiv} > \text{sazba nákladových úroků}$. Pokud neplatí jeden z těchto vzorců, finanční páka nefunguje a zvyšování zadlužení nebude spojeno se zvyšováním rentability. [12] Z výše uvedeného je naprosto zřejmé, že ani jeden z analyzovaných let nesplňuje tuto podmínku a to jednak kvůli záporné rentabilitě vlastního kapitálu a jednak kvůli velmi nízkým hodnotám rentability aktiv (v roce 2010 dokonce záporná). Neplatilo to ani v roce 2009, kdy společnost dosáhla kladné ROE. Vyšší zadlužení se tedy firmě nevyplatilo. Je otázkou, o kolik by se změnil výsledek hospodaření po zdanění a tím pádem zůstává neznámou, o kolik by vzrostl vlastní kapitál, aby se dalo s jistotou říci, že použití finanční páky povede k růstu rentability vlastního kapitálu. Společnost za účelem optimalizace kapitálové struktury může dále využívat instrumentu směnek či státních dluhopisů jako externího zdroje financování.

Doporučení jsou postavena na bázi teorie, ale praxi velí trh. Skutečnost je taková, že společnost začne dosahovat zajímavých účetních zisků ve chvíli plného odepsání oceňovacího rozdílu. V ten moment vzroste provozní výsledek hospodaření, daňová povinnost bude vyčíslena na základě daňově upraveného účetního výsledku hospodaření a společnost začne dosahovat účetního zisku.

8 Závěr

V diplomové práci na téma „Analýza účetní závěrky a uzávěrky“ bylo v teoretické části hlavním cílem definovat účetnictví, formulovat dle platné české legislativy účetní předpisy, popsat světové účetní systémy a jejich vzájemné propojení a harmonizaci. V rámci celosvětového rozvoje investování neustále rostou požadavky na celosvětovou účetní harmonizaci. V konvergenci jednotlivých účetních systémů je překážkou především včasnost poskytovaných informací, rozdílná uniformita a rozsah při sestavování finančních výkazů, odlišnosti v účetních principech a v neposlední řadě také jazyková bariéra. Dále zde byly popsány zákonné požadavky na účetní závěrku a uzávěrku, její formu, obsah a zdroje, které tyto náležitosti upravují. Poté byly identifikovány všechny kroky vedoucí k uzavření účtů daného účetního období, jež vedly k účetní uzávěrce.

Na teoretickou část navázala část praktická, ve které došlo k ověření souladu reality se zákonnými účetními požadavky ve vybrané společnosti Vršanská uhelná a. s. Byly blíže specifikovány a popsány její účetní metody a postupy, kterými se řídí, zkonkretizován její účetní systém a softwarová podpora. Zhodnocením účetní závěrky a uzávěrky byl učiněn závěr, že účetní závěrka a uzávěrka společnosti Vršanská uhelná a. s. je plně v souladu s účetními předpisy a standardy a její účetnictví podává věrný a poctivý obraz. Poté byla zpracována nadstavba účetních výkazů a to finanční analýza. Postupně byla provedena horizontální a vertikální analýza finančních výkazů, byly vypočítány ukazatele likvidity, aktivity, rentability a zadluženosti a souhrnné ukazatele finančního zdraví podniku. Z těchto výsledků vyplynuly silné a slabé stránky finančního zdraví podniku. Odstranění slabých stránek finanční analýzy bylo navrženo v možných zlepšujících opatřeních.

Cíle stanovené v úvodu této diplomové práce byly naplněny. Celkový postup zpracování včetně vlastních zlepšujících opatření vedly ke komplexní představě o podniku a k jeho hlubší analýze, která přiměla nazírat na podnik obřích poměrů jiným pohledem, než na který se jeví jako první.

8 Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Vztah mezi finančním a manažerským účetnictvím	12
Tabulka č. 2: Systém regulace účetnictví v ČR	14
Tabulka č. 3: Základní struktura aktiv	23
Tabulka č. 4: Základní struktura pasiv	23
Tabulka č. 5: Postup otevření účetních knih	36
Tabulka č. 6: Vývoj počtu zaměstnanců za roky 2008 - 2012	40
Tabulka č. 7: Vyplacené dividendy v letech 2008 – 2012 v tis. Kč	42
Tabulka č. 8: Účetní odpisy – doba odepisování (v letech)	55
Tabulka č. 9: Přehled tvorby opravných položek	56
Tabulka č. 10: Přehled o pohybech vlastního kapitálu 2012	65
Tabulka č. 11: Vývoj ČPK v letech 2008 - 2012	73
Tabulka č. 12: Vývoj ČPP v letech 2008 - 2012	73
Tabulka č. 13: Vybrané ukazatele aktivity	77
Tabulka č. 14: Vývoj externího financování v letech 2008 - 2012	85
Tabulka č. 15: Podrozvahová evidence	86
Tabulka č. 16: Koeficient samofinancování	87
Tabulka č. 17: Koeficient krytí dlouhodobého majetku vlastním kapitálem	90
Tabulka č. 18: Koeficient krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji	90
Tabulka č. 19: Vývoj Altmanova indexu v letech 2008 - 2012	92
Tabulka č. 20: Vývoj indexu IN95 v letech 2008 - 2012	94

9 Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Hlavní obory činnosti skupiny Czech Coal	41
Obrázek č. 2: Organizační struktura Vršanské uhelné k 31.12.2012.....	38
Obrázek č. 3: Zobrazení uživatelského prostředí SAP/R3	46
Obrázek č. 4: Jednicové nákladové středisko	47
Obrázek č. 5: Příklad účtování na účet 381 009 – Náklady příštích období	55
Obrázek č. 6: Skladba pasiv v roce 2012.....	62
Obrázek č. 7: Skladba pasiv v roce 2012.....	63
Obrázek č. 8: Analýza výsledovky v roce 2012 – postupná tvorba VH.....	64
Obrázek č. 9: Vývoj běžné likvidity v letech 2008 - 2012	75
Obrázek č. 10: Vývoj pohotové likvidity v letech 2008 - 2012.....	76
Obrázek č. 11: Vývoj okamžité likvidity v letech 2008 – 2012	77
Obrázek č. 12: Vývoj ukazatelů rentability 2009 - 2012.....	80
Obrázek č. 13: Porovnání výše vyplacených odměn s EBIT a EAT	82
Obrázek č. 14: Modifikovaná ROE s použitím výše vyplacených odměn	82
Obrázek č. 15: Ukazatel finanční páka - vývoj v letech 2008 - 2012.....	83
Obrázek č. 16: Vývoj ukazatele celkové zadluženosti v letech 2008 - 2012.....	86
Obrázek č. 17: Míra zadluženosti v jednotlivých letech.....	88
Obrázek č. 18: Ukazatel úrokového krytí v jednotlivých letech.....	89
Obrázek č. 19: Vývoj Altmanova indexu v letech 2008 - 2012	92
Obrázek č. 20: Vývoj indexu IN95 v letech 2008 - 2012.....	93

10 Seznam použité literatury

- [1] ALEXANDER, David; BRITTON, Anne; JORISSEN, Ann. *International Financial Reporting and Alysis*. 5. vydání, Andover: Cengage Learning, 2011. ISBN 978-14-0803-228-2
- [2] KISLINGEROVÁ, Eva; HNILICA, Jiří. *Finanční analýza krok za krokem*. 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7179-713-5
- [3] KNÁPKOVÁ, Adriana; PAVELKOVÁ, Drahomíra; ŠTEKER, Karel. *Finanční analýza*. 2. rozšířené vydání, Praha: Grada Publishing, a. s, 2013. ISBN 978-80-247-4456-8
- [4] KOVANICOVÁ, Dana. *Abeceda účetních znalostí pro každého*. 17. aktualizované vydání, Praha: Polygon, 2007. ISBN 80-7273-143-5
- [5] KOVANICOVÁ, Dana. *Jak porozumět světovým, evropským, českým účetním výkazům*. Praha: Polygon, 2004. ISBN 80-7273-095-9
- [6] KOVANICOVÁ, Dana. *Finanční účetnictví, Světový koncept IFRS/IAS*. 5. aktualizované vydání, Praha: Polygon, 2005. ISBN 80-7273-129-7
- [7] KRÁL, Bohumil a kol. *Manažerské účetnictví*. Praha: Management Press, 2003. ISBN 80-7261-062-7
- [8] MATĚJÍČKOVÁ, Andrea. *Bakalářská práce: Motivování zaměstnanců v podniku Vršanská uhelná a. s.* Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2010.
- [9] NEUMAIEROVÁ, Inka; NEUMAIER, Ivan. *Výkonnost a tržní hodnota firmy*. 1. vydání, Praha: Grada Publishing a. s., 2002. ISBN 80-247-0125-1
- [10] PETŘÍK, Tomáš. *Ekonomické a finanční řízení firmy*. 2. Rozšířené a aktualizované vydání, Praha: Grada Publishing, a. s., 2009. ISBN 978-80-247-3024-0
- [11] PILAŘOVÁ, Ivana; PILÁTOVÁ Jana. *Účetní závěrka, základ daně, finanční analýza podnikatelských subjektů roku 2013*. 6. přepracované vydání, Praha: VOX, a. s., 2013. ISBN 978-80-87480-20-5
- [12] RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza – metody, ukazatele, využití v praxi*. 3. rozšířené vydání, Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. ISBN 978-80-247-3308-1

Internetové zdroje

- [13] Finanční analýza podnikové sféry v průmyslu a stavebnictví 2008 – 2012. [online], [cit. 2014-03-01]. Dostupné na www: <<http://www.mpo.cz/cz/ministr-a-ministerstvo/analyticke-materialy/>>
- [14] SAP Česká Republika. SAP AG. *O společnosti SAP*. [online], [cit. 2014-02-18]. Dostupné na www: <<http://www.sap.com/cz/about/index.epx>>
- [15] Udržitelný rozvoj, webové stránky společnosti Vršanská uhelná a. s. [online], [cit. 2014-03-22]. Dostupné na www: <<http://www.czechcoal.cz/cs/profil/skupina/index.html>>
- [16] Vyhláška č. 500/2002 Sb. [online], [cit. 2014-01-01]. Dostupné na www: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto-v2002-500/>>
- [17] Vývoj cen uhlí. [online], [cit. 2014-04-01]. Dostupné na www: <<http://www.enviweb.cz/clanek/energie/98069>>
- [18] Výroční zprávy společnosti Vršanská uhelná a. s. 2008-2012. [online], [cit. 2014-02-22]. Dostupné na www: <<http://www.udrzitelnyrozvoj.cz/>>
- [19] Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví. [online], [cit. 2014-01-01]. Dostupné na www: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto/>>

11 Seznam příloh

Příloha A: Finanční výkazy společnosti Vršanská uhelná a. s. za roky 2008 – 2012

Příloha B: SWOT analýza podniku Vršanská uhelná a. s.

Příloha C: Vertikální analýza finančních výkazů za roky 2008 - 2012

Příloha D: Horizontální analýza finančních výkazů za roky 2008 - 2012

Příloha E: Přehled o peněžních tocích za roky 2011 a 2012

Příloha F: Příklad kalkulace střediska *Auto*

Příloha G: Odvětvové váhy ukazatelů dle IN95

Příloha H: Dobývací prostor – důl Vršany, Vršanská uhelná a. s. 2014

Příloha A: Finanční výkazy společnosti Vršanská uhelná a. s. za roky 2008 - 2012

ROZVAHA – Vršanská uhelná a. s. v plném rozsahu k 31.12. (tis. Kč)						
Ozn.	A K T I V A	2008	2009	2010	2011	2012
		Netto	Netto	Netto	Netto	Netto
	A K T I V A C E L K E M	21 907 789	18 896 297	18 106 607	17 548 764	16 761 404
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál	0	0	0	0	0
B.	Dlouhodobý majetek	17 680 149	16 663 321	16 280 940	15 455 367	14 271 619
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	3 302	2 481	2 592	14 809	11 745
3.	Software			329	247	274
4.	Ocenitelná práva	260	195	130	65	
6.	Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	2 942	2 286	1 828	10 861	14 497
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	100		305		610
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	17 676 847	16 501 850	15 308 381	14 143 319	12 981 714
1.	Pozemky	95 210	127 891	147 585	193 032	202 460
2.	Stavby	222 219	206 186	188 080	188 286	210 601
3.	Samostatné movité věci a soubory mov. věci	155 758	155 891	167 675	228 695	251 080
6.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	31	31	31	31	31
7.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	15 406	11 358	72 248	28 243	40 240
8.	Poskytnuté zálohy na dlouh. hmot. maj.		40 000			
9.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	17 188 223	15 960 493	14 732 762	13 505 032	12 277 302
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek		158 990	969 967	1 297 239	1 278 160
1.	Podíly – ovládaná osoba				3 000	3 000
3.	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly		158 990	969 967	1 074 239	1 184 660
4.	Půjčky a úvěry – ovládaná nebo ovládající osoba, podstatný vliv				220 000	90 500
C.	Oběžná aktiva	4 225 579	2 227 567	1 820 267	2 072 690	2 370 816
C. I.	Zásoby	16 324	15 746	15 964	13 161	14 279
1.	Materiál	114	119	2 004	3 641	5 580
2.	Nedokončená výroba a polotovary	13 688	9 375	13 761	9 520	8 699
3.	Výrobky	2 522	6 252	199		
C. II.	Dlouhodobé pohledávky					1
5.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy					1
C. III.	Krátkodobé pohledávky	818 353	576 600	737 591	570 474	432 956
1.	Pohledávky z obchodních vztahů	582 178	552 089	433 984	425 063	421 131
2.	Pohledávky – ovládaná nebo ovládající osoba	200 000	10 000	230 000	85 000	
6.	Stát – daňové pohledávky	3 917		58 371		
7.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	346	214	694	45 058	73
8.	Dohadné účty aktivní	74			303	1 926
9.	Jiné pohledávky	31 838	14 297	14 542	15 050	9 826
C. IV.	Krátkodobý finanční majetek	3 390 902	1 635 221	1 066 712	1 489 055	1 923 580
1.	Peníze	95	99	24	50	51
2.	Účty v bankách	797 524	833 509	636 467	345 997	1 766 854
3.	Krátkodobé cenné papíry a podíly	2 593 283	801 613	430 221	1 143 008	156 675
D. I.	Časové rozlišení	2 061	5 409	5 400	20 707	118 969
1.	Náklady příštích období	1570	3 405	5 358	19 231	108 737
2.	Komplexní náklady příštích období					10 101
3.	Příjmy příštích období	491	2 004	42	1 476	131

ROZVAHA – Vršanská uhelná a. s. v plném rozsahu k 31.12. (tis. Kč)

Ozn.	P A S I V A	2008	2009	2010	2011	2012
	P A S I V A C E L K E M	21 907 789	18 896 297	18 106 607	17 548 764	16 761 404
A.	Vlastní kapitál	17 795 619	14 907 612	14 255 921	12 154 711	10 496 634
A. I.	Základní kapitál	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
1.	Základní kapitál	500 000	500 000	500 000	500 000	500 000
A. II.	Kapitálové fondy					
A. III.	Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	1 949	1 949	44 710	44 721	44 731
1.	Zákonný rezervní fond/Nedělitelný fond			42 399	42 399	42 399
2.	Statutární a ostatní fondy	1 949	1 949	2 311	2 322	2 332
A. VI.	Výsledek hospodaření minulých let	17 915 953	14 193 670	14 056 804	11 711 211	10 109 990
1.	Nerozdělený zisk minulých let	17 915 953	14 193 670	14 056 804	11 711 211	10 109 990
2.	Neuhrazená ztráta minulých let					
A. V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	- 622 283	211 993	- 345 593	- 101 221	- 158 087
B.	Cizí zdroje	4 110 633	3 988 526	3 850 172	5 393 846	6 264 640
B. I.	Rezervy	3 416 611	3 796 919	3 613 470	3 792 940	3 954 452
1.	Rezervy podle zvláštních právních předpisů	3 416 611	3 561 518	3 611 687	3 773 312	3 931 119
3.	Rezerva na daň z příjmů		233 746		12 191	9 750
4.	Ostatní rezervy		1 655	1 783	7 437	4 583
B. II.	Dlouhodobé závazky	14 093	14 767	16 437	20 026	2 104 684
2.	Závazky – ovládaná nebo ovládající osoba					578 240
5.	Dlouhodobé přijaté zálohy				1	1
7.	Dlouhodobé směnky k úhradě					1 500 000
10.	Odložený daňový závazek	14 093	14 767	16 437	20 025	26 443
B. III.	Krátkodobé závazky	279 929	176 840	220 265	1 580 880	214 504
1.	Závazky z obchodních vztahů	184 917	130 962	171 948	157 219	168 799
5.	Závazky k zaměstnancům	13 818	14 427	20 411		20 937
6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	7 485	7 085	6 841	6 097	7 523
7.	Stát – daňové závazky a dotace	47 357	14 502	13 718	11 337	14 734
8.	Krátkodobé přijaté zálohy	4 000				
10.	Dohadné účty pasivní	6 753	7 229	6 876	3 854	1 700
11.	Jiné závazky	15 599	2 635	471	1 391 202	811
B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	400 000				
1.	Bankovní úvěry dlouhodobé	300 000				
2.	Krátkodobé bankovní úvěry	100 000				
C. I.	Časové rozlišení	1 537	159	514	207	130
1.	Výdaje příštích období	1 537	159	513	207	130
2.	Výnosy příštích období			1		

Zdroj: [18]

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY – Vršanská uhelná a. s. v plném rozsahu k 31.12. (tis. Kč)

	Položka	č.ř.	2008	2009	2010	2011	2012
I.	Tržby za prodej zboží	01					
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	02					
+	Obchodní marže	03					
II.	Výkony	04	3 738 260	3 967 853	3 151 929	3 385 569	3 468 687
1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	05	3 727 956	3 962 943	3 148 754	3 385 771	3 461 664
2.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	06	6 700	- 583	- 1 667	- 4 440	- 821
3.	Aktivace	07	3 604	5 493	4 842	4 236	7 844
B.	Výkonová spotřeba	08	2 035 254	1 793 482	1 642 149	1 423 952	1 579 072
1.	Spotřeba materiálu a energie	09	737 052	526 893	424 008	301 151	348 693
2.	Služby	10	1 298 202	1 266 589	1 218 141	1 122 801	1 230 379
+	Přidaná hodnota	11	1 703 006	2 174 371	1 509 780	1 961 617	1 889 615
C.	Osobní náklady	12	286 343	298 573	302 347	260 768	294 077
1.	Mzdové náklady	13	205 553	203 901	208 675	179 039	209 952
2.	Odměny členům orgánů společnosti a družstva	14	1 031	10 893	16 580	6 627	5 040
3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	15	68 471	65 867	66 932	60 759	65 187
4.	Sociální náklady	16	11 288	17 912	10 160	14 343	13 898
D.	Daně a poplatky	17	69 782	75 326	68 212	73 134	75 361
E.	Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	18	1 312 412	1 295 105	1 292 846	1 298 079	1 305 921
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	19	4 916	7 293	10 815	13 780	11 245
1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	20		192	10	2 683	233
2.	Tržby z prodeje materiálu	21	4 916	7 293	10 805	11 097	11 012
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	22	3 604	192	4 842	6 797	4 348
1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	23		7 101		2 559	105
2.	Prodaný materiál	24	3 604	5 493	4 842	4 238	4 243
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	25	156 568	145 872	52 426	167 751	143 830
IV.	Ostatní provozní výnosy	26	263	2 044	1 495	2 954	2 877
H.	Ostatní provozní náklady	27	11 337	10 152	11 401	27 489	22 362
V.	Převod provozních výnosů	28					
I.	Převod provozních nákladů	29					
*	PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	30	- 131 861	353 187	- 209 984	144 333	57 838
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	31	1 634 169	956 072			23 700
J.	Prodané cenné papíry a podíly	32	1 769 053	940 386			19 702
VII.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	33		1 042	22 159	38 961	43 011
1.	Výnosy z podílů v ovládaných a řízených osobách a v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	34					
2.	Výnosy z ostatních dlouhodobých cenných papírů a podílů	35		1 042	22 159	35 613	38 734
3.	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	36				3 348	4 277
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	37	96 682	66 679	23 786	9 591	7 870
K.	Náklady z finančního majetku	38	461	161	2 233	4 641	5 528

IX.	Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů	39	29 201	155 465	23 833	5 873	16 095
L.	Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů	40	301 435	15 043	5 688	9 460	717
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	41					
X.	Výnosové úroky	42	28 694	32 103	7 259	7 246	8 522
N.	Nákladové úroky	43	26 026	4 573		32 030	44 098
XI.	Ostatní finanční výnosy	44	96 612	39 564	7 170	15 953	19 511
O.	Ostatní finanční náklady	45	117 469	68 634	6 116	18 770	19 210
XII.	Převod finančních výnosů	46					
P.	Převod finančních nákladů	47					
*	Finanční výsledek hospodaření	48	- 329 086	222 128	70 170	12 741	29 454
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	49	161 336	363 322	205 779	258 295	245 379
1.	-splatná	50	162 470	362 648	204 109	254 707	238 961
2.	-odložená	51	- 1 134	674	1 670	3 588	6 416
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	52	- 622 283	211 993	- 345 593	- 101 221	- 158 087
XIII.	Mimořádné výnosy	53					
R.	Mimořádné náklady	54					
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti	55					
1.	-splatná	56					
2.	-odložená	57					
*	Mimořádný výsledek hospodaření	58					
T.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům	59					
***	Výsledek hospodaření za účetní období	60	- 622 283	211 993	- 345 593	- 101 221	- 158 087
****	Výsledek hospodaření před zdaněním	61	- 460 947	575 315	- 139 814	157 074	87 292

Zdroj: [18]

Příloha B: SWOT Analýza podniku Vršanská uhelná a.s. [8]⁸

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Vedení společnosti a management	Probíhající organizační a personální změny uvnitř organizace
Dlouhodobé smluvní vztahy	Velká provázanost s ostatními společnostmi ze Skupiny
Dlouhodobá zakázková náplň – trvalý odbyt	Stagnující poptávka po uhlí
Dobré veřejné mínění o společnosti	
Odborná péče o zákazníky a flexibilní servis	
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Perspektiva Evropské Unie ve využívání uhlí k výrobě energie	Riziko majoritního odběratele
	Rizika vyplývající z legislativní úpravy zpoplatnění a zdanění hnědého uhlí
	Neprolomení limitů
	Další pokles ceny hnědého uhlí

Zdroj: [8]⁸

- Silnou stránkou** společnosti je její vedení a struktura řízení. Vedení společnosti je odborně tvořeno tak, aby obsáhlo strategické směřování organizace. Výkonnost společnosti je sledována finančním i nefinančním monitoringem jednotlivých organizačních částí. Společnost je navíc jedním z největších zaměstnavatelů v kraji, provádí rekultivace nad zákonem stanovené meze, provádí sponzoring obcí, škol, kulturních a společenských akcí a sportovních programů (například do rozpočtu obce Malé Březno ležící těsně vedle uhelné sloje společnost přispívá každoročně přes 20 mil. Kč). To přispívá k dobrému veřejnému mínění o společnosti. V předchozích letech byl navíc zaveden nový softwarový systém pro podporu zákazníků a došlo k posílení týmu prodeje koncovým zákazníkům. Dlouhodobé smluvní vztahy si společnost drží především díky stanovení ceny, která bude nejvýhodnější na trhu a kvalitním servisem. Pro prodej tříděného uhlí využívá společnost nové reklamační řády vyhovující současné legislativě, čímž se podařilo snížit objem reklamovaného uhlí na 0,5 % z celkové produkce. Začátkem března roku 2013 se navíc dohodla s elektrárnou Počerady, kterou vlastní ČEZ a. s., na trvalém odbytu hnědého uhlí

⁸ Převzato s úpravami

a to na 50 let dopředu. Ten však bude o něco nižší než v minulých letech. Tímto krokem se významně stabilizuje situace na trhu.

- **Slabými stránkami** společnosti jsou neustálé probíhající změny nejen uvnitř společnosti samotné, ale i v rámci Skupiny. Některé společnosti zanikají, některé se vyčleňují a proto ti zaměstnanci, kteří negativně reagují na změny mohou tuto skutečnost špatně vnímat a může se to odrazit ve snížení jejich výkonu. Slabou stránkou je také závislost na své bývalé sestře Litvínovské uhelné a. s., nyní SEVEN a. s. od které každoročně přikupuje několik tisíc tun uhlí za účelem dosažení požadované kvality a výhřevnosti uhlí. Stagnující poptávka je rovněž velkou hrozbou pro podnik, protože tento jev povede k poklesu ceny uhlí.
- Mezi **příležitostmi** společnosti patří určitě fakt, že uhlí zůstane v Evropě základní součástí domácího zásobování energií. Je k dispozici v dostatečném množství, ložiska jsou na celém světě a lze je relativně snadno skladovat.
- Mezi **hrozbami** se řadí zejména riziko neprolomení uhelných limitů. S tím souvisí riziko ztráty více než 2,1 tisíce pracovních míst v celé Skupině a hlavně neschopnost uspokojit všechny požadavky zákazníků na dodávky hnědého uhlí. Dalším velkým rizikem je možné rozhodnutí majoritního odběratele (odebírá 80 % produkce přes elektrárnu Počerady), tj. ČEZ a. s. o změně dodavatele či přechod na jiný druh výroby elektrické energie (atomové elektrárny). Do roku 2015 rovněž není jasné, jak se budou podle vládní koncepce zvyšovat současné sazby daní na pevná paliva a elektrickou energii. Rovněž v případě dalšího poklesu ceny uhlí by se tato skutečnost mohla negativně odrazit v tržbách společnosti.

Příloha C: Vertikální analýza finančních výkazů za roky 2008 - 2012

VERTIKÁLNÍ ANALÝZA aktiv - Vršanská uhelná a. s.						
	Rozvaha v plném rozsahu	Podíl na bilanční sumě				
Ozn.	A K T I V A k 31.12. (tis. Kč)	2008	2009	2010	2011	2012
	A K T I V A C E L K E M	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
B.	Dlouhodobý majetek	80,70 %	88,18 %	89,92 %	88,07 %	85,15 %
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	0,02 %	0,01 %	0,01 %	0,08 %	0,07 %
3.	Software	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
4.	Ocenitelná práva	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
6.	Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	0,01 %	0,01 %	0,01 %	0,06 %	0,09 %
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	80,69 %	87,33 %	84,55 %	80,59 %	77,45 %
1.	Pozemky	0,43 %	0,68 %	0,82 %	1,10 %	1,21 %
2.	Stavby	1,01 %	1,09 %	1,04 %	1,07 %	1,26 %
3.	Samostatné movité věci a soubory mov. věcí	0,71 %	0,82 %	0,93 %	1,30 %	1,50 %
6.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
7.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	0,07 %	0,06 %	0,40 %	0,16 %	0,24 %
8.	Poskytnuté zálohy na dlouh. hmot. maj.	0,00 %	0,21 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
9.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	78,46 %	84,46 %	81,37 %	76,96 %	73,25 %
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek	0,00 %	0,84 %	5,36 %	7,39 %	7,63 %
1.	Podíly – ovládaná osoba	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,02 %	0,02 %
3.	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	0,00 %	0,84 %	5,36 %	6,12 %	7,07 %
4.	Půjčky a úvěry – ovládaná nebo ovládaná osoba, podstatný vliv	0,00 %	0,00 %	0,00 %	1,25 %	0,54 %
C.	Oběžná aktiva	19,29 %	11,79 %	10,05 %	11,81 %	14,14 %
C. I.	Zásoby	0,07 %	0,08 %	0,09 %	0,07 %	0,09 %
1.	Materiál	0,00 %	0,00 %	0,01 %	0,02 %	0,03 %
2.	Nedokončená výroba a polotovary	0,06 %	0,05 %	0,08 %	0,05 %	0,05 %
3.	Výrobky	0,01 %	0,03 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
C. II.	Dlouhodobé pohledávky	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
5.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
C. III.	Krátkodobé pohledávky	3,74 %	3,05 %	4,07 %	3,25 %	2,58 %
1.	Pohledávky z obchodních vztahů	2,66 %	2,92 %	2,40 %	2,42 %	2,51 %
2.	Pohledávky – ovládaná nebo ovládaná osoba	0,95 %	0,05 %	1,27 %	0,48 %	0,00 %
6.	Stát – daňové pohledávky	0,02 %	0,00 %	0,32 %	0,00 %	0,00 %
7.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,26 %	0,00 %
8.	Dohadné účty aktivní	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,01 %
9.	Jiné pohledávky	0,15 %	0,08 %	0,08 %	0,09 %	0,06 %
C. IV.	Krátkodobý finanční majetek	15,48 %	8,65 %	5,89 %	8,49 %	11,48 %
1.	Peníze	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
2.	Účty v bankách	3,64 %	4,41 %	3,52 %	1,97 %	10,54 %
3.	Krátkodobé cenné papíry a podíly	11,84 %	4,24 %	2,38 %	6,51 %	0,93 %
D. I.	Časové rozlišení	0,01 %	0,03 %	0,03 %	0,12 %	0,71 %
1.	Náklady příštích období	0,01 %	0,02 %	0,03 %	0,11 %	0,65 %
2.	Komplexní náklady příštích období	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,06 %
3.	Příjmy příštích období	0,00 %	0,01 %	0,00 %	0,01 %	0,00 %

VERTIKÁLNÍ ANALÝZA pasiv - Vršanská uhelná a. s.

Ozn.	P A S I V A k 31.12 (tis. Kč)	2008	2009	2010	2011	2012
	P A S I V A C E L K E M	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
A.	Vlastní kapitál	81,23 %	78,89 %	78,73 %	69,26 %	62,62 %
A. I.	Základní kapitál	2,28 %	2,65 %	2,76 %	2,85 %	2,98 %
1.	Základní kapitál	2,28 %	2,65 %	2,76 %	2,85 %	2,98 %
A. II.	Kapitálové fondy	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
A. III.	Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	0,01 %	0,01 %	0,25 %	0,25 %	0,27 %
1.	Zákonný rezervní fond/Nedělitelný fond	0,00 %	0,00 %	0,23 %	0,24 %	0,25 %
2.	Statutární a ostatní fondy	0,01 %	0,01 %	0,01 %	0,01 %	0,01 %
A. VI.	Výsledek hospodaření minulých let	81,78 %	75,11 %	77,63 %	66,74 %	60,32 %
1.	Nerozdělený zisk minulých let	81,78 %	75,11 %	77,63 %	66,74 %	60,32 %
2.	Neuhrazená ztráta minulých let	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
A. V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	-2,84 %	1,12 %	-1,91 %	-0,58 %	-0,94 %
B.	Cizí zdroje	18,76 %	21,11 %	21,26 %	30,74 %	37,38 %
B. I.	Rezervy	15,60 %	20,09 %	19,96 %	21,61 %	23,59 %
1.	Rezervy podle zvláštních právních předpisů	15,60 %	18,85 %	19,95 %	21,50 %	23,45 %
3.	Rezerva na daň z příjmů	0,00 %	1,24 %	0,00 %	0,07 %	0,06 %
4.	Ostatní rezervy	0,00 %	0,01 %	0,01 %	0,04 %	0,03 %
B. II.	Dlouhodobé závazky	0,06 %	0,08 %	0,09 %	0,11 %	12,56 %
2.	Závazky – ovládaná nebo ovládající osoba	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	3,45 %
5.	Dlouhodobé přijaté zálohy	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
7.	Dlouhodobé směnky k úhradě	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	8,95 %
10.	Odložený daňový závazek	0,06 %	0,08 %	0,09 %	0,11 %	0,16 %
B. III.	Krátkodobé závazky	1,28 %	0,94 %	1,22 %	9,01 %	1,28 %
1.	Závazky z obchodních vztahů	0,84 %	0,69 %	0,95 %	0,90 %	1,01 %
5.	Závazky k zaměstnancům	0,06 %	0,08 %	0,11 %	0,00 %	0,12 %
6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	0,03 %	0,04 %	0,04 %	0,03 %	0,04 %
7.	Stát – daňové závazky a dotace	0,22 %	0,08 %	0,08 %	0,06 %	0,09 %
8.	Krátkodobé přijaté zálohy	0,02 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
10.	Dohadné účty pasivní	0,03 %	0,04 %	0,04 %	0,02 %	0,01 %
11.	Jiné závazky	0,07 %	0,01 %	0,00 %	7,93 %	0,00 %
B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	1,83 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
1.	Bankovní úvěry dlouhodobé	1,37 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
2.	Krátkodobé bankovní úvěry	0,46 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
C. I.	Časové rozlišení	0,01 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
1.	Výdaje příštích období	0,01 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
2.	Výnosy příštích období	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Zdroj: Vlastní zpracování 2014

VERTIKÁLNÍ ANALÝZA výkazu zisku a ztráty - Vršanská uhelná a. s.

Výkaz zisku a ztrát Vršanská uhelná a.s.		Podíl na tržbách za prodej vlastních výrobků a služeb				
Položka v tis. Kč	č.ř.	2008	2009	2010	2011	2012
I. Tržby za prodej zboží	01	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
A. Náklady vynaložené na prodané zboží	02	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
+ Obchodní marže	03	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
II. Výkony	04	100,28 %	100,12 %	100,10 %	99,99 %	100,20 %
1. Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	05	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %	100,00 %
2. Změna stavu zásob vlastní činnosti	06	0,18 %	-0,01 %	-0,05 %	-0,13 %	-0,02 %
3. Aktivace	07	0,10 %	0,14 %	0,15 %	0,13 %	0,23 %
B. Výkonová spotřeba	08	54,59 %	45,26 %	52,15 %	42,06 %	45,62 %
1. Spotřeba materiálu a energie	09	19,77 %	13,30 %	13,47 %	8,89 %	10,07 %
2. Služby	10	34,82 %	31,96 %	38,69 %	33,16 %	35,54 %
+ Přidaná hodnota	11	45,68 %	54,87 %	47,95 %	57,94 %	54,59 %
C. Osobní náklady	12	7,68 %	7,53 %	9,60 %	7,70 %	8,50 %
1. Mzdové náklady	13	5,51 %	5,15 %	6,63 %	5,29 %	6,07 %
2. Odměny členům orgánů společnosti a družstva	14	0,03 %	0,27 %	0,53 %	0,20 %	0,15 %
3. Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	15	1,84 %	1,66 %	2,13 %	1,79 %	1,88 %
4. Sociální náklady	16	0,30 %	0,45 %	0,32 %	0,42 %	0,40 %
D. Daně a poplatky	17	1,87 %	1,90 %	2,17 %	2,16 %	2,18 %
E. Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	18	35,20 %	32,68 %	41,06 %	38,34 %	37,73 %
III. Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	19	0,13 %	0,18 %	0,34 %	0,41 %	0,32 %
1. Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	20	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,08 %	0,01 %
2. Tržby z prodeje materiálu	21	0,13 %	0,18 %	0,34 %	0,33 %	0,32 %
F. Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	22	0,10 %	0,00 %	0,15 %	0,20 %	0,13 %
1. Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	23	0,00 %	0,18 %	0,00 %	0,08 %	0,00 %
2. Prodaný materiál	24	0,10 %	0,14 %	0,15 %	0,13 %	0,12 %
G. Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	25	4,20 %	3,68 %	1,66 %	4,95 %	4,15 %
IV. Ostatní provozní výnosy	26	0,01 %	0,05 %	0,05 %	0,09 %	0,08 %
H. Ostatní provozní náklady	27	0,30 %	0,26 %	0,36 %	0,81 %	0,65 %
V. Převod provozních výnosů	28	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
I. Převod provozních nákladů	29	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
* PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	30	-3,54 %	8,91 %	-6,67 %	4,26 %	1,67 %
VI. Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	31	43,84 %	24,13 %	0,00 %	0,00 %	0,68 %
J. Prodané cenné papíry a podíly	32	47,45 %	23,73 %	0,00 %	0,00 %	0,57 %
VII. Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	33	0,00 %	0,03 %	0,70 %	1,15 %	1,24 %
1. Výnosy z podílů v ovládaných a řízených osobách a v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	34	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
2. Výnosy z ostatních dlouhodobých cenných papírů a podílů	35	0,00 %	0,03 %	0,70 %	1,05 %	1,12 %
3. Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	36	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,10 %	0,12 %
VIII. Výnosy z krátkodobého finančního majetku	37	2,59 %	1,68 %	0,76 %	0,28 %	0,23 %

K.	Náklady z finančního majetku	38	0,01 %	0,00 %	0,07 %	0,14 %	0,16 %
IX.	Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů	39	0,78 %	3,92 %	0,76 %	0,17 %	0,46 %
L.	Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů	40	8,09 %	0,38 %	0,18 %	0,28 %	0,02 %
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	41	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
X.	Výnosové úroky	42	0,77 %	0,81 %	0,23 %	0,21 %	0,25 %
N.	Nákladové úroky	43	0,70 %	0,12 %	0,00 %	0,95 %	1,27 %
XI.	Ostatní finanční výnosy	44	2,59 %	1,00 %	0,23 %	0,47 %	0,56 %
O.	Ostatní finanční náklady	45	3,15 %	1,73 %	0,19 %	0,55 %	0,55 %
XII.	Převod finančních výnosů	46	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
P.	Převod finančních nákladů	47	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
*	Finanční výsledek hospodaření	48	-8,83 %	5,61 %	2,23 %	0,38 %	0,85 %
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	49	4,33 %	9,17 %	6,54 %	7,63 %	7,09 %
1.	-splatná	50	4,36 %	9,15 %	6,48 %	7,52 %	6,90 %
2.	-odložená	51	-0,03 %	0,02 %	0,05 %	0,11 %	0,19 %
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	52	-16,69 %	5,35 %	-10,98 %	-2,99 %	-4,57 %
XIII.	Mimořádné výnosy	53	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
R.	Mimořádné náklady	54	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti	55	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
1.	-splatná	56	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
2.	-odložená	57	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
*	Mimořádný výsledek hospodaření	58	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
T.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům	59	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
***	Výsledek hospodaření za účetní období	60	-16,69 %	5,35 %	-10,98 %	-2,99 %	-4,57 %
****	Výsledek hospodaření před zdaněním	61	-12,36 %	14,52 %	-4,44 %	4,64 %	2,52 %

Zdroj: Vlastní zpracování 2014

Příloha D: Horizontální analýza finančních výkazů za roky 2008 – 2012

HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA aktiv - Vršanská uhelná a. s.					
	Rozvaha v plném rozsahu	Absolutní změna v tis. Kč		Relativní změna v %	
Ozn.	A K T I V A k 31.12. (tis. Kč)	10/11	11/12	10/11	11/12
	A K T I V A C E L K E M	-557 843	-787 360	-3,08 %	-4,49 %
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál	0	0	-	-
B.	Dlouhodobý majetek	-825 573	-1 183 748	-5,07 %	-7,66 %
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	12 217	-3 064	471,33 %	-20,69 %
3.	Software	-82	27	-24,92 %	10,93 %
4.	Ocenitelná práva	-65	-65	-50,00 %	-100,00 %
6.	Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	9 033	3 636	494,15 %	33,48 %
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	-305	610	-100,00 %	-
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek	-1 165 062	-1 161 605	-7,61 %	-8,21 %
1.	Pozemky	45 447	9 428	30,79 %	4,88 %
2.	Stavby	206	22 315	0,11 %	11,85 %
3.	Samostatné movité věci a soubory mov. věci	61 020	22 385	36,39 %	9,79 %
6.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	0	0	-	-
7.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	-44 005	11 997	-60,91 %	42,48 %
8.	Poskytnuté zálohy na dlouh. hmot. maj.	0	0	-	-
9.	Oceňovací rozdíl k nabytému majetku	-1 227 730	-1 227 730	-8,33 %	-9,09 %
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek	327 272	-19 079	33,74 %	-1,47 %
1.	Podíly – ovládaná osoba	3 000	0	-	-
3.	Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	104 272	110 421	10,75 %	10,28 %
4.	Půjčky a úvěry – ovládaná nebo ovládající osoba, podstatný vliv	220 000	-129 500	-	-58,86 %
C.	Oběžná aktiva	252 423	298 126	13,87 %	14,38 %
C. I.	Zásoby	-2 803	1 118	-17,56 %	8,49 %
1.	Materiál	1 637	1 939	81,69 %	53,25 %
2.	Nedokončená výroba a polotovary	-4 241	-821	-30,82 %	-8,62 %
3.	Výrobky	-199	0	-100,00 %	-
C. II.	Dlouhodobé pohledávky	0	1	-	-
5.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	0	1	-	-
C. III.	Krátkodobé pohledávky	-167 117	-137 518	-22,66 %	-24,11 %
1.	Pohledávky z obchodních vztahů	-8 921	-3 932	-2,06 %	-0,93 %
2.	Pohledávky – ovládaná nebo ovládající osoba	-145 000	-85 000	-63,04 %	-100,00 %
6.	Stát – daňové pohledávky	-58 371	0	-100,00 %	-
7.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	44 364	-44 985	6 392,51 %	-99,84 %
8.	Dohadné účty aktivní	303	1 623	-	535,64 %
9.	Jiné pohledávky	508	-5 224	3,49 %	-34,71 %
C. IV.	Krátkodobý finanční majetek	422 343	434 525	39,59 %	29,18 %
1.	Peníze	26	1	108,33 %	2,00 %
2.	Účty v bankách	-290 470	1 420 857	-45,64 %	410,66 %
3.	Krátkodobé cenné papíry a podíly	712 787	-986 333	165,68 %	-86,29 %
D. I.	Časové rozlišení	15 307	98 262	283,46 %	474,54 %
1.	Náklady příštích období	13 873	89 506	258,92 %	465,43 %
2.	Komplexní náklady příštích období	0	10 101	-	-

3.	Příjmy příštích období	1 434	- 1 345	3 414,29 %	-91,12 %

HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA pasiv - Vršanská uhelná a. s.

Rozvaha v plném rozsahu		Absolutní změna v tis. Kč		Relativní změna v %	
Ozn.	P A S I V A k 31.12 (tis. Kč)	10/11	11/12	10/11	11/12
	P A S I V A C E L K E M	-557 843	-787 360	-3,08 %	-4,49 %
A.	Vlastní kapitál	-2 101 210	-1 658 077	-14,74 %	-13,64 %
A. I.	Základní kapitál	0	0	-	-
1.	Základní kapitál	0	0	-	-
A. II.	Kapitálové fondy	0	0	-	-
A. III.	Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku	11	10	0,02 %	0,02 %
1.	Zákonný rezervní fond/Nedělitelný fond	0	0	-	-
2.	Statutární a ostatní fondy	11	10	0,48 %	0,43 %
A. VI.	Výsledek hospodaření minulých let	-2 345 593	-1 601 221	-16,69 %	-13,67 %
1.	Nerozdělený zisk minulých let	-2 345 593	-1 601 221	-16,69 %	-13,67 %
2.	Neuhrazená ztráta minulých let	0	0	-	-
A. V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	244 372	-56 866	70,71%	-56,18 %
B.	Cizí zdroje	1 543 674	870 794	40,09 %	16,14 %
B. I.	Rezervy	179 470	161 512	4,97 %	4,26 %
1.	Rezervy podle zvláštních právních předpisů	161 625	157 807	4,48 %	4,18 %
3.	Rezerva na daň z příjmů	12 191	-2 441	-	-20,02 %
4.	Ostatní rezervy	5 654	-2 854	317,11 %	-38,38 %
B. II.	Dlouhodobé závazky	3 589	2 084 658	21,83 %	10 409,76 %
2.	Závazky – ovládaná nebo ovládající osoba	0	578 240	-	-
5.	Dlouhodobé přijaté zálohy	1	0	-	-
7.	Dlouhodobé směnky k úhradě	0	1 500 000	-	-
10.	Odložený daňový závazek	3 588	6418	21,83 %	32,05 %
B. III.	Krátkodobé závazky	1 360 615	-1 366 376	617,72 %	-86,43 %
1.	Závazky z obchodních vztahů	-14 729	11 580	-8,57 %	7,37 %
5.	Závazky k zaměstnancům	-20 411	20 937	-100,00 %	-
6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	-744	1 426	-10,88 %	23,39 %
7.	Stát – daňové závazky a dotace	-2 381	3 397	-17,36 %	29,96 %
8.	Krátkodobé přijaté zálohy	0	0	-	-
10.	Dohadné účty pasivní	-3 022	-2 154	-43,95 %	-55,89 %
11.	Jiné závazky	1 390 731	-1 390 391	295 271,97 %	-99,94 %
B. IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	0	0	-	-
1.	Bankovní úvěry dlouhodobé	0	0	-	-
2.	Krátkodobé bankovní úvěry	0	0	-	-
C. I.	Časové rozlišení	-307	-77	-59,73 %	-37,20 %
1.	Výdaje příštích období	-306	-77	-59,65 %	-37,20 %
2.	Výnosy příštích období	-1	0	-100,00 %	-

Zdroj: Vlastní zpracování 2014

HORIZONTÁLNÍ ANALÝZA výkazu zisku a ztráty - Vršanská uhelná a. s.

Výkaz zisku a ztrát Vršanská uhelná a.s.		Absolutní změna v tis. Kč		Relativní změna v %		
Položka v tis. Kč	č.ř.	10/11	11/12	10/11	11/12	
I.	Tržby za prodej zboží	01				
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	02				
+	Obchodní marže	03				
II.	Výkony	04	233 640	83 118	7,41 %	2,46 %
1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	05	237 017	75 893	7,53 %	2,24 %
2.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	06	-2 773	3 619	166,35 %	-81,51 %
3.	Aktivace	07	-606	3 608	-12,52 %	85,17 %
B.	Výkonová spotřeba	08	-218 197	155 120	-13,29 %	10,89 %
1.	Spotřeba materiálu a energie	09	-122 857	47 542	-28,98 %	15,79 %
2.	Služby	10	-95 340	107 578	-7,83 %	9,58 %
+	Přidaná hodnota	11	451 837	-72 002	29,93 %	-3,67 %
C.	Osobní náklady	12	-41 579	33 309	-13,75 %	12,77 %
1.	Mzdové náklady	13	-29 636	30 913	-14,20 %	17,27 %
2.	Odměny členům orgánů společnosti a družstva	14	-9 953	-1 587	-60,03 %	-23,95 %
3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	15	-6 173	4 428	-9,22 %	7,29 %
4.	Sociální náklady	16	4 183	- 445	41,17 %	-3,10 %
D.	Daně a poplatky	17	4 922	2 227	7,22 %	3,05 %
E.	Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	18	5 233	7 842	0,40 %	0,60 %
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu	19	2 965	-2 535	27,42 %	-18,40 %
1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	20	2 673	-2 450	26 730,00 %	-91,32 %
2.	Tržby z prodeje materiálu	21	292	-85	2,70 %	-0,77 %
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	22	1 955	-2 449	40,38 %	-36,03 %
1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	23	2 559	-2 454	-	-95,90 %
2.	Prodaný materiál	24	-604	5	-12,47 %	0,12 %
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	25	115 325	-23 921	219,98 %	-14,26 %
IV.	Ostatní provozní výnosy	26	1 459	-77	97,59 %	-2,61 %
H.	Ostatní provozní náklady	27	16 088	-5 127	141,11 %	-18,65 %
V.	Převod provozních výnosů	28	0	0	-	-
I.	Převod provozních nákladů	29	0	0	-	-
*	PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	30	354 317	-86 495	168,74 %	-59,93 %
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	31	0	23 700	-	-
J.	Prodané cenné papíry a podíly	32	0	19 702	-	-
VII.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	33	16 802	4 050	75,82 %	10,40 %
1.	Výnosy z podílů v ovládaných a řízených osobách a v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	34	0	0	-	-
2.	Výnosy z ostatních dlouhodobých cenných papírů a podílů	35	13 454	3 121	60,72 %	8,76 %
3.	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	36	3 348	929	-	27,75 %
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	37	-14 195	-1 721	-59,68 %	-17,94 %
K.	Náklady z finančního majetku	38	2 408	887	107,84 %	19,11 %
IX.	Výnosy z přecenění cenných papírů a	39	-17 960	10 222	-75,36 %	174,05 %

	derivátů					
L.	Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů	40	3 772	-8 743	66,32 %	-92,42%
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	41	0	0	-	-
X.	Výnosové úroky	42	-13	1 276	-0,18 %	17,61 %
N.	Nákladové úroky	43	32 030	12 068	-	37,68 %
XI.	Ostatní finanční výnosy	44	8 783	3 558	122,50 %	22,30 %
O.	Ostatní finanční náklady	45	12 654	440	206,90 %	2,34 %
XII.	Převod finančních výnosů	46	0	0	-	-
P.	Převod finančních nákladů	47	0	0	-	-
*	Finanční výsledek hospodaření	48	-57 429	16 713	-81,84 %	131,17 %
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	49	52 516	-12 916	25,52 %	-5,00 %
1.	-splatná	50	50 598	-15 746	24,79 %	-6,18 %
2.	-odložená	51	1 918	2 828	114,85 %	78,82 %
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost	52	244 372	-56 866	70,71 %	-56,18 %
XIII.	Mimořádné výnosy	53	0	0	-	-
R.	Mimořádné náklady	54	0	0	-	-
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti	55	0	0	-	-
1.	-splatná	56	0	0	-	-
2.	-odložená	57	0	0	-	-
*	Mimořádný výsledek hospodaření	58	0	0	-	-
T.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům	59	0	0	-	-
***	Výsledek hospodaření za účetní období	60	244 372	-56 866	70,71 %	-56,18 %
****	Výsledek hospodaření před zdaněním	61	296 888	-69 782	212,34 %	-44,43 %

Zdroj: Vlastní zpracování 2014

Příloha E: Přehled o peněžních tocích za roky 2011 a 2012

Vršanská uhelná a.s.

Přehled o peněžních tocích (nekonolidovaný)
za rok končící 31. prosincem 2012
(v tisících Kč)

	Běž. úč. období	Min. úč. období
P. Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na začátku účetního období	1 489 056	1 066 712
Peněžní toky z hlavní výdělečné činnosti		
Z: Účetní zisk nebo ztráta z běžné činnosti před zdaněním	87 292	157 074
A.1. Úpravy o nepeněžní operace	1 418 612	1 429 464
A.1.1. Odpisy stálých aktiv	78 181	70 349
A.1.2. Změna stavu:	1 371 560	1 395 481
A.1.2.1. goodwillu a oceňovacího rozdílu k nabytému majetku	1 227 730	1 227 730
A.1.2.2. rezerv a opravných položek	143 830	167 751
A.1.3. Zisk(-) ztráta(+) z prodeje stálých aktiv	- 128	- 124
A.1.4. Zisk(-) ztráta(+) z prodeje cenných papírů		
A.1.5. Výnosy z dividend a podílu na zisku		
A.1.6. Využívané nákladové a výnosové úroky	- 36 478	- 40 827
A.1.7. Případné úpravy o ostatní nepeněžní operace	5 467	4 585
A*. Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním, změnami pracovního kapitálu, finančními a mimořádnými položkami	1 505 904	1 586 538
A.2. Změna potřeby pracovního kapitálu	-1 318 709	1 457 042
A.2.1. Změna stavu pohledávek z provozní činnosti a aktivních účtů časového rozlišení	48 862	83 931
A.2.2. Změna stavu krátkodobých závazků z provozní činnosti a pasivních účtů časového rozlišení	-1 366 453	1 360 308
A.2.3. Změna stavu zásob	- 1 118	2 803
A.2.4. Změna stavu finančního majetku, který není zahrnut do peněžních prostředků		
A.** Čistý peněžní tok z provozní činnosti před zdaněním, finančními a mimořádnými položkami	187 195	3 043 580
A.3. Zaplacené úroky s výjimkou kapitalizovaných úroků	- 22 549	- 22 191
A.4. Přijaté úroky	59 534	63 018
A.5. Zaplacená daň z příjmů za běžnou činnost a doměrky daně za minulé období	-241 404	-184 146
A.6. Příjmy a výdaje spojené s mimořádnými účetními případy		
A.7. Přijaté dividendy a podíly na zisku		
A.*** Čistý peněžní tok z provozní činnosti	- 17 224	2 900 261
Peněžní toky z investiční činnosti		
B.1. Nabytí stálých aktiv	- 256 235	- 260 612
B.1.1. Nabytí dlouhodobého hmotného majetku	- 139 138	- 135 524
B.1.2. Nabytí dlouhodobého nehmotného majetku	- 1 209	- 13 237
B.1.3. Nabytí dlouhodobého finančního majetku	- 115 888	- 111 851
B.2. Příjmy z prodeje stálých aktiv	233	2 683
B.2.1. Příjmy z prodeje dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku	233	2 683
B.2.2. Příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku		
B.3. Půjčky a úvěry spřízněným osobám	129 500	- 220 000
B.*** Čistý peněžní tok vztahující se k investiční činnosti	- 126 502	- 477 929
Peněžní toky z finančních činností		
C.1. Změna stavu dlouhodobých, popř. krátkodobých závazků z finanční oblasti	2 078 240	1
C.2. Dopady změn vlastního kapitálu na peněžní prostředky	-1 499 989	-1 999 990
C.2.1. Zvýšení základního kapitálu, emisního ážia event. rezervního fondu		
C.2.2. Vyplacení podílu na vlastním kapitálu společníkům		
C.2.3. Další vklady peněžních prostředků společníků a akcionářů		
C.2.4. Úhrada ztráty společníky		
C.2.5. Platby z fondů tvořených ze zisku	11	10
C.2.6. Vyplacené dividendy nebo podíly na zisku včetně zaplacené srážkové daně a tantiémy	-1 500 000	-2 000 000
C.*** Čistý peněžní tok vztahující se k finanční činnosti	578 251	-1 999 989
F. Čisté zvýšení nebo snížení peněžních prostředků	434 625	422 343
R. Stav peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů na konci účetního období	1 923 680	1 489 056

Příloha F: Příklad kalkulace střediska *Auto*

Hrdý Daniel Děčín																					
KALKULACE																					
počet vozidel:	1																				
počet zaměstnanců:	1,2																				
typ vozidla:	VOLVO 6x4 8x6 s vlečím																				
zadavatel:	Daněš Hrdý																				
název akce:	Přeprava zeminy																				
příst. a odst. km:	10,0																				
km/1 obrat:	18,0																				
počet obrátů:	8,0																				
km celkem / 1 směna	154,0 / směna																				
spotřeba PHM na 100 km v l	66,0																				
spotřeba PHM/1 směna	101,6 / směna																				
cena za litr	30,0																				
hodin. využití/1 směna	8,0																				
předpokl počet směn v roce	280,0																				
tonáž v:	t	27																			
	m3	13																			
12 hod	280,00	sm	2.244,811	rok	2.240,00	hod	43.120,00	km	29.120,00	m ³	60.480,00	t	60.480,00	obr	0,00	/1 obrat	0,00				
předpokládaný objem výkonů v roce (období) v příslušných jednotkách:																					
směnost:	12																				
nákladová položka	Kč	počet směn	počet voz/prac																		
silniční daň piná	57 900,00	/ 280	1	Kč/směna	Kč/rok	Kč/hod	Kč/km	Kč/m³	Kč/t												
silniční daň po slevě	0,00	/ 280	1	206,79	57 900,00	25,85	1,34	1,99	0,86												
zak. pojištění piné	21 504,00	/ 280	1	76,80	0,00	9,60	0,50	0,74	0,36												
zak. pojištění po slevě	0,00	/ 280	1	0,00	21 504,00	0,00	0,00	0,00	0,00												
odpis	118 015	/ 280	1	421,48	118 014,82	52,69	2,74	4,05	1,85												
fixní náklady	204 768	/ 280	1,2	705,07	197 418,82	88,13	4,58	6,78	3,26												
mzda	x 35%	/ 280	1,2	877,58	245 721,36	109,70	5,70	8,44	4,06												
oovody	6769	/ 280	1,2	307,15	86 002,47	38,39	1,99	2,95	1,42												
vedlejší náklady - stravné	0	/ 280	1,2	29,01	8 122,94	3,63	0,19	0,28	0,13												
vedlejší náklady - ochr.pomůcky	0	/ 280	1,2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00												
vedlejší náklady - mýtné	0	/ 280	1,2	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00												
vedlejší náklady - další (ubytov.diety)	74560	/ 280	1	266,29	74 559,91	33,29	1,73	2,56	1,23												
FIXNÍ OSOBNÍ NÁKLADY	1 480,02			1 480,02	414 406,68	185,00	9,61	14,23	6,85												
FIXNÍ NÁKLADY CELKEM	2 185,09			2 185,09	653 776,00	381,15	19,80	29,32	14,12												
PHM	spotř./100 km x km-proběh x Kč		1	3 049,20	853 776,00	381,15	19,80	29,32	14,12												
podíl oprav	469 581	/ 280	1	1 677,07	469 580,80	209,63	10,89	16,13	7,76												
variabilní náklady	4 726,27			4 726,27	1 323 356,80	590,76	30,69	45,44	21,88												
podíl režie - úseková	8%			552,91	154 814,58	68,11	3,59	5,32	2,66												
podíl režie - správní	8%			552,91	154 814,58	68,11	3,59	5,32	2,66												
NAKLADY CELKEM	8 017,18			8 017,18	2 244 811	1 002,15	52,06	77,09	37,12												
Kč - nákladová cena																					
Kč + 5% zisk																					
Kč + 10% zisk																					

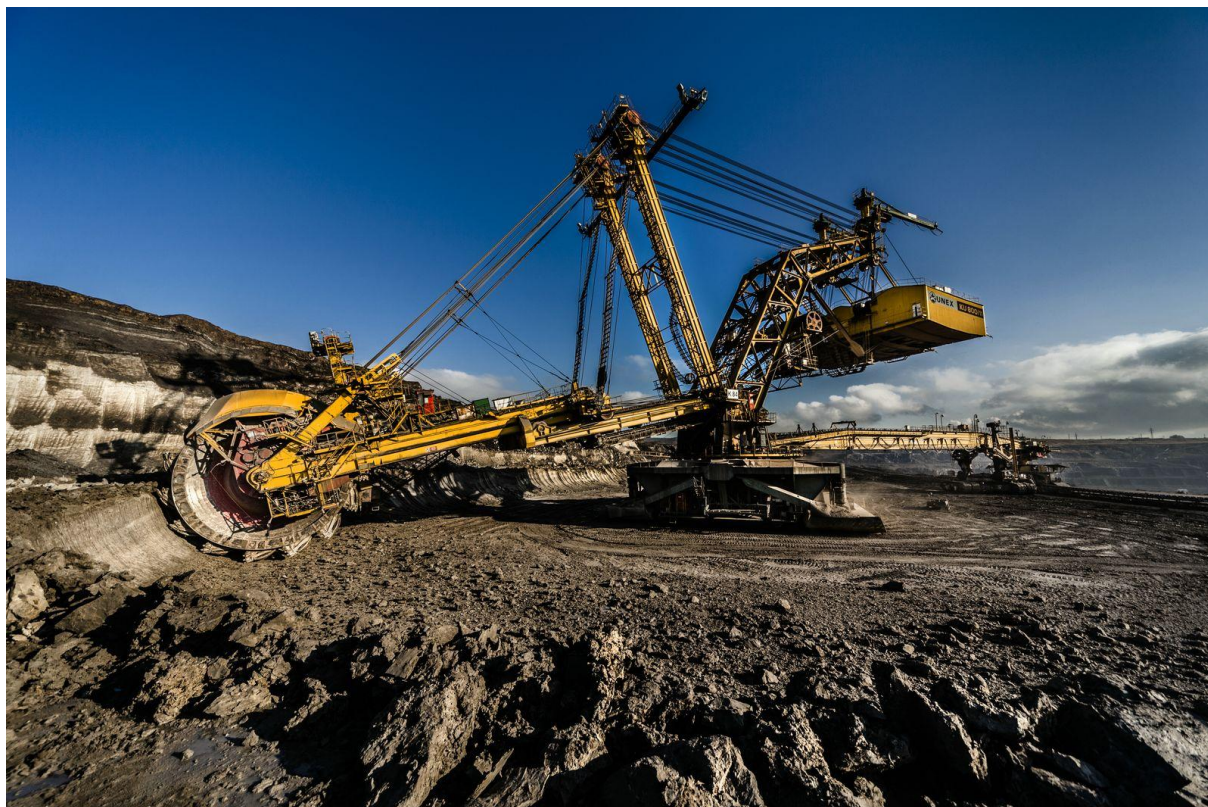
Zdroj: Interní údaje podniku, 2014

Příloha G: Odvětvové váhy ukazatelů dle IN95

OKEČ	NÁZEV	A/CZ	EBIT/A	VÝN/A	ZPL/VÝN
A	Zemědělství	0,24	21,35	0,76	14,57
B	Rybolov	0,05	10,76	0,9	84,11
C	Dobývání nerostných surovin	0,14	17,74	0,72	16,89
CA	Dobývání energetických surovin	0,14	21,83	0,74	16,31
CB	Dobývání ostatních surovin	0,16	5,39	0,56	25,39
D	Zpracovatelský průmysl	0,24	7,61	0,48	11,92
DA	Potravinářský průmysl	0,26	4,99	0,33	17,38
DB	Textilní a oděvní průmysl	0,23	6,08	0,43	12,73
DC	Koždělný průmysl	0,24	7,95	0,43	8,79
DD	Dřevařský průmysl	0,24	18,73	0,41	11,57
DE	Papírenský a polygrafický průmysl	0,23	6,08	0,44	16,99
DF	Koksování a rafinérie	0,19	4,09	0,32	2026,93
DG	Výroba chemických výrobků	0,21	4,81	0,57	17,06
DH	Gumárenský a plastikářský průmysl	0,22	5,87	0,38	43,01
DI	Stavební hmoty	0,2	5,28	0,55	28,05
DJ	Výroba kovů	0,24	10,55	0,46	9,74
DK	Výroba strojů a přístrojů	0,28	13,07	0,64	6,36
DL	Elektrotechnika a elektronika	0,27	9,5	0,51	8,27
DM	Výroba dopravních prostředků	0,23	29,29	0,71	7,46
DN	Jinde nezařazený průmysl	0,26	3,91	0,38	17,62
E	Elektřina, voda, plyn	0,15	4,61	0,72	55,89
F	Stavebnictví	0,34	5,74	0,35	16,54
G	Obchod, opravy motorových vozidel	0,33	9,7	9,7	28,32
H	Pohostinství a ubytování	0,35	12,57	0,88	15,97
I	Doprava, sklad., spoje	0,07	14,35	0,75	60,61

Zdroj: [9]

Příloha H: Dobývací prostor – důl Vršany, Vršanská uhelná a. s. 2014 ^[15]

Abstrakt

MATĚJÍČKOVÁ, Andrea. *Analýza účetní uzávěrky a závěrky podniku*. Diplomová práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni. 106 str., 2014

Klíčová slova: účetní uzávěrka a závěrka, analýza finančních výkazů, účetní systém a program, daň z příjmů, zhodnocení finančního zdraví podniku

Předložená práce je zaměřená na zhodnocení účetní závěrky a uzávěrky ve zvoleném podniku Vršanská uhelná a. s. Zhodnocení účetní závěrky a uzávěrky společnosti předcházela teoretická část, ve které byl specifikován účetní systém České republiky a náležitosti účetní závěrky a uzávěrky podle českého právního prostředí. Na tento oddíl navázala praktická část, což je hlavní část této práce, ve které je zanalyzována účetní závěrka, kroky vedoucí k účetní uzávěrce a nakonec samotná účetní uzávěrka. Na základě těchto údajů byla provedena finanční analýza účetních výkazů za období let 2008 – 2012, kde bylo zjištěno finanční zdraví podniku. Celkové završení celé diplomové práce tvoří závěrečný výstup, ve kterém jsou navržena zlepšující opatření vedoucí k finančnímu ozdravení a k lepším ekonomickým výsledkům.

Abstract

MATĚJÍČKOVÁ, Andrea. *The analysis of financial statements and closing the final accounts in the company*. Thesis. Plzeň: Faculty of Economics, University of West Bohemia. 106 pages, 2014

Keywords: accounting and financial statements, financial statements analysis, accounting system and program, income tax, assessment of the company financial health

This thesis is focused on the evaluation of the financial statements and financial accounts the chosen company Vršanská uhelná a. s. The evaluation of the financial statements and the final accounts of the company was preceded by a theoretical part where the accounting system of the Czech republic and the requirements of financial statements was specified in accordance with Czech legislation. Then the practical part, which is the main part of this thesis, follows with analysis of the financial statements, the steps leading to the financial accounts and finally the financial accounts. On the basis of these information the financial analysis was made for the period 2008 – 2012, where the financial health of the company was found. The total conclusion of the whole thesis the final output, where the improve measures leading to the financial recovery and better economic results are proposed.